

2008

KÖNYVTÁRHASZNÁLAT ÉS SZAKIRODALMI INFORMÁCIÓKERESÉS

egyetemi jegyzet

Szerkesztette:

KOÓSNÉ TÖRÖK ERZSÉBET

KRISTÓF IBOLYA

GÖDÖLLŐ

Szent István Egyetem
Kosáry Domokos
Könyvtár és levéltár

**Könyvtárhasználat és szakirodalmi
információkeresés**

Egyetemi jegyzet
a SZIE gödöllői karainak hallgatói számára

Szent István Egyetem
Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár

Könyvtárhasználat és szakirodalmi információkeresés

Egyetemi jegyzet
a SZIE gödöllői karainak hallgatói számára

2. javított kiadás

Gödöllő, 2008

Szent István Egyetem
Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár

Szerkesztette:

Koósné Török Erzsébet
Kristóf Ibolya

A jegyzet fejezeteit összeállították:

Koósné Török Erzsébet
Kristóf Ibolya
Seres József
Vendrei Klára

© Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár

Kiadja a Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár

H-2103 Gödöllő, Péter Károly u. 1.

Honlap: <http://lib.szie.hu>

Telefon: (28) 522-000/1040, 1041; (28) 522-004

Felelős Kiadó: Koósné Török Erzsébet

Grafika, tipográfia: Zsivkov Anita

Készült: a Szent István Egyetemi Kiadó nyomdájában

Felelős vezető: Lajos Mihály

Gödöllő, 2008

***„Az egyetem hallgatóinak
a hasznos tudományokkal nem csupán felszínesen érintkezve,
hanem – amennyire életkoruk engedi – alaposan elmélyülve kell foglalkozniuk,
ez azonban aligha érhető el a legjobb könyvek állandó tanulmányozása nélkül.”***

(II. Ratio Educationis 1806. – 267. §)

(külön fejezet a könyvtárakról és a tudományos gyűjteményekről)

Tartalomjegyzék

Bevezető	7
1. Könyvtárhasználati alapismeretek	9
1.1. A dokumentum fogalma	9
1.2. Dokumentumtipológia.....	9
1.3. A dokumentumok formai és tartalmi feltárása	17
2. A SZIE Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár	23
2.1. A Könyvtár használatára vonatkozó kiemelt információk	23
2.2. A Könyvtár tájékoztató eszközei.....	24
2.3. Hagyományos könyvtári katalógusok	25
2.4. Számítógépes könyvtári katalógus	26
3. Országos számítógépes katalógusok	35
3.1. Az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer (ODR)	35
3.2. A Magyar Országos Közös Katalógus (MOKKA).....	37
3.3. Nemzeti Periodika Adatbázis (NPA).....	38
4. Multidisziplináris adatbázisok	39
4.1. Az EISZ bemutatása (Web of Science, Science Direct és Akadémiai Kiadó Folyóíratár).....	39
4.2. Az EBSCO adatbázis.....	50
4.3. MATARKA.....	54
5. Szakadatbázisok	57
5.1. Az EconLit adatbázis.....	57
5.2. A CAB Abstracts adatbázis	61
5.3. Az FSTA adatbázis (1990–)	64
5.4. ZOOLOGICAL RECORD (1997–)	65
5.5. EI TECH INDEX (1987–2003).....	65
5.6. Szakirodalom keresése az Interneten.....	65
6. Könyvtári ismeretek a tudományos dolgozat elkészítéséhez	67
6.1. A dolgozat elkészítésének menete.....	67
6.2. A könyvtári szakirodalmi források gyűjtése, felhasználása.....	67
6.3. A szakirodalmi hivatkozás szabályai.....	69
6.4. A Bibliográfiai hivatkozások jegyzéke, az irodalomjegyzék	74
6.5. A plágium – hivatkozáskereső rendszerek	75
Ajánlott irodalom.....	76
Felhasznált irodalom.....	76

Bevezető

A Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár (korábban SZIE Gödöllői Tudományos Könyvtár) nyilvános tudományos szakkönyvtár, amely a Gödöllőn működő karok hallgatóit, oktatóit, kutatóit, valamint nyilvános könyvtárként a gyűjtőkörnek megfelelő tudományterületek iránt érdeklődőket látja el szakirodalmi információval, hagyományos és elektronikus dokumentumokkal.

A Könyvtár 1945-ben az önálló Magyar Agrártudományi Egyetemmel egy időben kezdte meg működését. Alapállományát a Magyar Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Mezőgazdasági Szakosztályának könyvtári gyűjteménye adta, amely a Mezőgazdaságtudományi Kar vidéki osztályai könyvtárainak beolvasztásával gyarapodott. Az egységes gyűjtemény kialakítása 1962-ben fejeződött be.

A Könyvtár az Egyetem régi főépületének keleti szárnyában található, amely korábban a premontrei rend gimnáziumaként és internátusaként működött. Az egykori internátusi ebédlő helyén található tágas olvasótermet ma is impozánssá teszi a boltíves tagolás, valamint Dudits Andor *II. István fogadja az első premontreieket* című teljes falat betöltő szekkoja. A Könyvtár jelenlegi állománya több mint 370.000 könyvtári egység (könyv, kötött folyóirat és kézirat). A legújabb hazai és külföldi szakirodalom mellett a Könyvtár régi, ritka könyvek gyűjteménye muzeális értékű, páratlan könyvritkaságokat tartalmaz, egészen a 16. századtól. Legrégebbi könyvünk egy strassburgi kiadású 1556-ból való kötet (Hieronymus Bock *Kreuter Buch* című műve). A teljesség igényével különgyűjteményként gondozzuk az egyetem múltjával, életével összefüggő, a szakoktatás történetére vonatkozó kiadványokat, dokumentumokat. A levéltár 1920-ig visszamenően őrzi a történeti értékű iratokat.

A könyvtár 2008. október 29-én vette fel Kosáry Domokos nevét. Az életének 95. évében, 2007-ben elhunyt Kosáry Domokos, az MTA rendes tagja, egykori nagy tekintélyű elnöke, Széchenyi-nagydíjas történész, a nemzetközi tudományos élet és közélet kiemelkedő egyénisége, mellőztetésének időszakában több éven át dolgozott az egyetem könyvtárában (1952. október 3-tól egészen 1957 ősziig, letartóztatásáig): kezdetben önálló könyvtárosként, később önálló tudományos kutatóként, végül igazgatóként.

Kosáry Domokos meghatározó egyénisége volt a jogelőd intézmény, az Agrártudományi Egyetem könyvtárának. Nevéhez köthető a Központi Könyvtár tudományos színvonalúvá alakítása; az egyetemi könyvtártól elvárható bibliográfiai és tudományos tevékenység, a rendkívül fontos szakszerű állománygyarapítás, a külső kapcsolatok kiépítése, a széles körű kiadványcsere megszervezése. Ő hozta létre az Agrártudományi Egyetem Tanácsának felkérésére az *Agrártörténeti Munkaközösséget*, s indította el az *Agrártörténeti Szemle* című folyóiratot. Időszakában hat kiadványsorozat hívta fel a figyelmet a könyvtárra: köztük bibliográfiák, az új szerzemények jegyzékei, az *Agrártörténeti tanulmányok*, valamint a kezdő kutatóknak készített *A kutatás és tájékoztatás segédkönyvei* kötetek.

Kosáry Domokos munkásságának, szakmai igényességének méltó folytatói, a tanulás, az oktatás, valamint a kutatás segítői kívánunk lenni a megváltozott körülmények között. A Könyvtár szolgáltatásaival, minden tevékenységével arra törekszik, hogy a hagyományos könyvtár és tudástár, valamint az információs adatbázisok, elektronikus dokumentumok szerves egységét alkotó, az egyetem életében meghatározó, korszerű, kiemelt intézmény legyen.

A Gödöllői Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár könyvtári bemutatók, séták szervezése mellett különböző szintű képzések keretében ismerteti a könyvtár hagyományos dokumentu-

mainak és az elsőre talán bonyolultnak tűnő elektronikus katalógusok, adatbázisok használatának hatékony módjait, ezzel is hozzájárulva az önálló tanuláshoz, kutatáshoz, dolgozatíráshoz szükséges szakirodalom-kutatási készségek fejlesztéséhez. Olyan fontos ismeretek elsajátításához járul hozzá, mint igényes szakirodalom-használat, bibliográfiai gyűjtés, idézés és hivatkozások módjai, irodalomjegyzékek készítése.

A Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár közreadott, javított, 2. kiadású jegyzetével is a hallgatók tanulmányainak eredményes végzését, valamint az oktatói munkát kívánja szolgálni, segíteni.

Gödöllő, 2008. október

A jegyzet összeállítói nevében:

(Koósné Török Erzsébet)

1. Könyvtárhasználati alapismeretek

1.1. A dokumentum fogalma

Információ	Az információ olyan jel, amelynek jelentése van egy előre meghatározott és egyértelmű jelrendszeren.
Dokumentum	A dokumentum önálló szellemi termék, amelynek célja az információ közlése, a tudás, az ismeret átadása, átvitele.
Könyvtár	A könyvtár dokumentumok (információhordozók) tervszerűen gyarapított, rendezett és feltárt, használatra szánt gyűjteménye. Az információs, tudás alapú társadalom alapintézménye.

A szakirodalmi anyaggyűjtés, irodalomkutatás célja olyan megbízható dokumentumok keresése, amelyek relevánsak, azaz valamilyen szempontból szükségesek, elengedhetetlenek, a kereső számára fontos információkat tartalmaznak.

1.2. Dokumentumtipológia

Dokumentumok formai és tartalmi jegyei közötti kapcsolatok és rendszerbe foglalása.

A könyvtárakban előforduló dokumentumok több szempont, számos ismérv szerint csoportosíthatók. Így például: a tartalom és a formai sajátosságok, a megjelenés gyakorisága, az előállítás technológiája, a publicitás szerint. A felosztások közül a jegyzetben Tószegi Zsuzsanna dokumentumtipológiáját vesszük alapul (TÓSZEGI, 1999.), s csak néhány szempont szerinti csoportosítást mutatunk be.

Az előállítás technológiája szerinti csoportosítás

Az előállítás technológiája szerint:

- *nyomtatott* és
- *elektronikus* dokumentumokat különböztetünk meg.

A nyomtatott dokumentumokra jellemző a statikus megjelenési forma, és az, hogy az információhordozótól elválaszthatatlan. Az elektronikus dokumentumok esetében nem csak a sokszorosításhoz, hanem a felhasználáshoz is szükség van bizonyos technológiára, amitől függ a dokumentum megjelenési formája is.

Az elektronikus dokumentumok tovább csoportosíthatók.

- Elérés szerint megkülönböztethetők:
 - helyi (lokális) hozzáférésű dokumentumok, melyeknél a dokumentum fizikailag is (kézzel foghatóan) jelen van, például CD-ROM és
 - távoli hozzáférésű dokumentumok, melyeknél számítógép(ek)en keresztül érhető el a dokumentum.
- Az elektronikus dokumentumok szerkezet szerint az alábbi három csoportba oszthatók:
 - homogén szerkezetű dokumentum, amely végleges terjedelmű, állandó tartalmú, egyetlen fizikai egységből áll;
 - heterogén szerkezetű dokumentum, amely homogén elemekből áll (például egymáshoz kapcsolt fájlok), s az egyes alkotóelemek között valamilyen logikai kapcsolat mindig kimutatható;
 - hipertext alapú, nyitott szerkezetű dokumentumok, amelyeket a felhasználó kapcsol össze az objektum között levő tartalmi összefüggések alapján.

A jegyzetben használt fogalmak magyarázata a vonatkozó könyvtári szabványok alapján készült.

Tartalom szerinti csoportosítás

Tartalom szerinti csoportosítás a tárolt információk jellege és minősége alapján lehetséges, így megkülönböztetünk:

elsődleges (primer) dokumentumokat, amelyek első ízben adják közre az új információkat, így ezek a legértékesebb dokumentumok;

másodlagos (szekunder) dokumentumok, amelyek már ismert információkat dolgoznak fel, tájékoztatnak a primer dokumentumokról (ide tartoznak az elsődleges forrásokról készült fordítások is);

harmadlagos (tercier) dokumentumok az előzőek információtartalma alapján összeállított elemző tanulmányok, összefoglaló, értékelő szemlék, tanulmányok.

Megjelenés gyakorisága szerinti csoportosítás

A megjelenés gyakorisága, az időszakosság szerint megkülönböztetünk:

eseti (egyszeri alkalommal) és

folytatólagosan, periodikusan megjelenő dokumentumokat.

Az eseti dokumentumok a könyvek, melyek meghatározott idő alatt, véges tartalommal jelennek meg. Ennek megfelelően a többkötetes lexikon is eseti, mivel tartalma előre meghatározott. A könyvek jellemzője, hogy benne megjelentetett tartalom hosszú idő alatt, alapos kutatás eredményeként állt össze, így a benne megjelenő információ megbízható.

A folytatódó, folytatólagos dokumentumok egymást követő részegységekből állnak. Lehetnek sorozatok vagy időszaki kiadványok. A folytatólagos dokumentumok megjelenése nem előre meghatározott, nem alkotnak lezárt egységet és fontos jellemzőjük a periodicitás.

Publicitás szerinti csoportosítás

Az egyes dokumentumok publicitás szerinti csoportosítása alapján megkülönböztetünk:

publikált,

részben publikált,

nem publikált (csak kéziratos formában létező) dokumentumokat.

Ilyenek többnyire például a disszertációk és téziseik, a kutatási jelentések, valamint a szakdolgozatok, TDK dolgozatok. A felsorolt dokumentumok lehetnek publikált dokumentumok is, amennyiben az adott intézményben előírt példányszámon felüli példányszámban terjesztési céllal állítják elő.

Az elektronikus dokumentumra is értelmezhető a fenti felosztás. Például a honlap publikált; az előfizetési adatbázis vagy levelezőlista részben publikált

1.2.1. Könyv

Könyv	A könyv megőrzésre és terjesztésre szánt foglalata az ember írásjelekkel rögzített szellemi alkotásainak. Közösségnek szánt mű. Formailag nem folytatódó (nem időszaki kiadvány), nyomtatott, kötetformájú, lapozható, legalább 49 oldalt tartalmaz borítófedél nélkül. Az oldalszám meghatározás országonként más. Magyarországon 64 oldal (4 ív).
ISBN szám	International Standard Book Number (ISBN) nemzetközi szabványos azonosító könyvszám. A 2007. január 1-től 13 jegyű szám (ezt megelőzően 10 számjegyű) tájékoztat többek között az országról és a kiadóról is. Kötelező használatát, illetve az azonosítószám felépítését nemzetközi szabvány írja elő.

1.2.1.1. A könyvek felosztása, csoportosítása

1.2.1.1.1. A könyvek tartalmi felosztása szerint két nagy csoportba sorolhatók:

- művészeti tárgyú művek, amelyek lehetnek
 - szépirodalmi művek és
 - zeneműveket tartalmazó dokumentumok.
- ismeretközlő művek, amelyek lehetnek:
 - tudományos művek,
 - szakkönyvek,
 - ismeretterjesztő művek.

1.2.1.1.2. A szakismereteket közlő művek egy adott téma jellemző tárgyalási módszere alapján lehetnek például:

- *összefoglaló munka*, amely átfogó, az ismeretek arányos összegzését adja;
- *szintetizáló munka*, amely egy nagyobb tudományterület, ismeretkör minden lényeges ismerettartalmát összegzi, ok-okozati összefüggéseit tárja fel.
- *kézikönyv* a szintézis és az összefoglaló művek közös elnevezése;
- *monográfia*, amely egyetlen téma, témakör részletes és teljes tárgyalására, feldolgozására vállalkozik;
- *tanulmánykötet vagy tanulmánygyűjtemény*, amely több, kisebb terjedelmű, önálló (általában azonos témakört felölelő) műveket, tanulmányokat tartalmaz.

1.2.1.1.3. További csoportosítások

- *tájékoztató segédkönyvek* (referenz-művek): az *általános és szaklexikonok és enciklopédiák; a szótárak; a bibliográfiák; a biográfiák; az adattárak, névtárak, címtárak; zsebkönyvek; atlaszok;*
- *gyűjteményes művek*: egy- és többkötetes munkák, sorozatok;
- *antológia*: szépirodalmi, valamilyen szempont szerint válogatott művek;
- *kolligátum*: kiadói (egy kötetben több szerző munkája), kötetes (korábban önállóan megjelent művek együtt);
- *tankönyvek*, amelyek az iskolai rendszernek megfelelő korcsoportonként és tantárgyanként közlik, dolgozzák fel a tananyagot.

Megjegyzés: az *egyetemi tankönyvek* többnyire nem ebbe a csoportba tartoznak, mert azok gyakran az adott szakterület tudományos igényű kézikönyvei.

1.2.1.2. A könyv részei, adatai

A könyv adatai a könyv különböző részein találhatóak. A címlap tartalmazza a legfontosabb adatokat, amelynek homlokoldala a címoldal, hátoldala pedig a címlapverző. A könyv további részein is fontos adatokat találhatunk. Ezek részletezésére azért kerül sor a jegyzetben, mert az szakirodalmi gyűjtés, cédulázás során szükséges ismeret (segít abban, hogy honnan vegyük az adatokat).

Borító

A könyv borítójának célja védelem, figyelemfelhívás és reklám. A visszahajtott részen könyvismertetéseket, a szerző bemutatását is tartalmazhatja.

Kötésgerinc

A kötésgerinc a könyvtestet összefogó kötésrész. Általában a cím és a szerző, valamint a kiadó neve szerepel rajta. (Megjegyzés: a címet gyakran rövidített formában közlik.)

Előzéklap(ok)

Az előzéklap lehet üres, vagy tartalmazhat rövidített címet, a szerző(k) nevét, sorozatcímet.

Címlap, címoldal

Szabványokban is rögzített előírások szerint az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

- a szerző(k) teljes neve vagy szerkesztő(k);
- a cím, (főcím, esetleg alcím, párhuzamos cím és egyéb címadatok);
- többkötetes művek estén: a mű összefoglaló címe, a részkötet sorszáma, a kötet cím;
- a könyv tartalmának létrejöttében résztvevő egyéb szellemi közreműködők (például: szerkesztő, fordító, összeállító, illusztráló stb.);
- nem első kiadás esetén a kiadás száma és minősége (például: 2. kiadás; 2. javított, bővített kiadás);
- a kiadó neve;
- a megjelenés helye és a kiadás éve.

Címlapverző

A címoldal verzőja a szerzői jogvédelemmel kapcsolatos *copyright* adatokat tartalmazza:

- a copyright jele ©
- a szerzői, kiadói jog tulajdonosának neve, illetve elnevezése és a
- jogvédelemben részesülés évszáma.

Kolofon

A kolofon vagy záradék tartalmazza a kiadvány technikai kivitelezésével, előállításával kapcsolatos adatokat. A kolofon lehet a címlap verzőjén vagy a könyv legvégén. A kolofon tartalmazza:

- terjedelem;
- példányszám;
- nyomdai adatok (impresszum adatok);
- ISBN szám, amely szerepelhet a címlapverzőn vagy a kolofonban.

Könyv szövegtest

A könyvtest ívekből áll. Az ívek összehajtogatása révén jönnek létre a lapok. A lapok sorrendjét pedig a lapszámok rögzítik. A szövegtest részei lehetnek:

- *előszó*, amely általános tájékoztatást ad a mű létrejöttéről, körülményeiről, a szerző, fordító vagy éppen a kiadó szándékáról a művel kapcsolatban;
- *bevezető*, amely bevezet a mű tartalmába, felvázolja a mű megértéséhez szükséges történeti hátteret stb.;
- a *szöveg*, amely részekre, fejezetekre, alfejezetekre osztható;
- *jegyzetek* (lapalji jegyzet, a fejezet vagy a könyv végén elhelyezett jegyzet);
- *bibliográfia* (a könyv végén és/vagy az egyes fejezetek végén);
- *tábla, melléklet*;
- *mutatók* (névmutató, tárgymutató, összevont név- és tárgymutató, időrendi mutató stb.);
- *tartalomjegyzék* (könyv elején, végén).

1.2.2. Időszaki kiadvány

Időszaki kiadvány (periodikum)	Az időszaki kiadványokat folyamatosságuk és tartalmi időszerűségük különbözteti meg a könyvtől. Időszaki kiadvány minden nyomtatott vagy nem nyomtatott, előre meg nem határozott időtartamra tervezett kiadvány, amely egymást követő számokból áll, és ezeket számozásuk vagy kronologikus megjelölésük különbözteti meg egymástól. A közös jellemző, hogy a folyamatos megjelenés történhet szabályos időközönként (napilapok, hetilapok, folyóiratok) és szabálytalan, illetve nagyobb időközönként (almanachok, évkönyvek stb.).
ISSN szám	International Standard Serial Number (ISSN) az időszakos kiadványok (nyomtatott és elektronikus folyóiratok) egyértelmű azonosítására szolgáló 8 számjegyű numerikus kód. Az ISBN-től eltérően nem tájékoztat sem a kiadóról, sem a kiadás helyéről, csupán az azonosító funkciót tölti be.

A világon megjelenő időszaki kiadványok számbavételéről és nyilvántartásáról a Párizsban székelő nemzetközi szervezet, az ISDS Központ (International Serials Data System) gondoskodik. Minden időszaki kiadványt nemzetközi azonosító jelzettel látnak el, ez az ISSN szám. (Megjegyzés: Magyarországon az Országos Széchényi Könyvtárban található az ISBN és az ISSN iroda. Tőlük lehet a Magyarországon megjelent kiadványoknak nemzetközi azonosítószámokat kérni.)

1.2.2.1. Az időszaki kiadványok csoportosítása, legfontosabb fajtái

– *Hírlapok*, amelyek lehetnek:

- napilapok.
- hetilapok.

– *Folyóiratok*, amelyek tartalmi csoportosításuk szerint lehetnek:

- általános profilúak,
- szakfolyóiratok,
- ismeretterjesztők,
- irodalmiak,
- művészetiek,
- szórakoztató, vegyes tartalmúak,
- gyermek- és ifjúsági lapok,
- vállalati, intézményi,
- referáló folyóiratok.

– *Nem folyóirat jellegű időszaki kiadványok*, amelyek évenként vagy még nagyobb időszakokban, továbbá nem előre meghatározott időközökben megjelenő kiadványok, összetartozásuk mégis vitathatatlan.

A nem folyóirat jellegű kiadványok lehetnek:

- évkönyvek,
- tudományág eredményeit összefoglaló munkák,
- adattárak,
- almanachok,
- kurrens naptárak,
- iskolai értesítők,
- címtár, névtár, helységnévtár,
- időszakosan (rendszeresen) megrendezett konferenciák, kongresszusok kiadványai,
- testületi jelentés stb.

– A könyvek és a periodikumok közötti határesetet képviselik az időszaki kiadványokban megjelenő *részímes periodikumok*. Tipikus esetei például az olyan intézeti, egyetemi, konferenciakiadványok, amelyeknek a periodikum közös főcíme mellett saját kötetcímkük, esetenként szerzőjük is van. Ezen adatok alapján (kötet cím, szerző) gyakran könyvként is feldolgozásra kerülnek.

– *Elektronikus folyóirat* egy hagyományos folyóirat elektronikus változata, de léteznek csak elektronikus formában megjelenő folyóiratok is.

– Open Access Initiative (OAI)

Az Open Access Initiative (OAI), magyar fordításban a *Nyílt Hozzáférési Kezdeményezés* elnevezésű program a kereskedelmi kiadókkal szemben hozta létre a tudományos dokumentumokhoz, kutatási eredményekhez történő nyílt hozzáférés új lehetőségének két típusát: az egyetemi, intézményi repozitóriumot és az alternatív e-periodikát.

Saját archiválás: a teljes szövegű anyagok dokumentumtára, repozitóriuma, amelyen a kutatók szabadon elérhető archívumokban helyezik el kutatási eredményeiket.

Alternatív folyóiratok kiadása: ingyenes, nyílt hozzáférést biztosítanak, eltekintenek a szerzői jog átruházásától, továbbá a kutatók díjazás nélkül szerkesztőként, szakértőként, lektorként, bírálókat készítőjeként támogatják a folyóiratot.

A külföldi, jelentős eredményeket elért szolgáltatások tapasztalatairól, a magyar intézmények eddigi törekvéseiről, kezdeményezéseiről többek között Voncsina Laura könyvében olvashatók részletek (VONCSINA, 2007.).

1.2.2.2. Folyóiratok, mint a tudományos információszerzés forrásai

A folyóiratokat tekinthetjük a tudományos információszerzés legfontosabb forrásainak, a folyóiratcikk a legjellegzetesebb tudományos-szakmai információközlési forma, ezért a jegyzetben részletesebben tárgyaljuk.

Elsődleges szerepüket annak köszönhetik, hogy rendszeres megjelenésükkel biztosítani tudják az információk frissességét, továbbá nem törekszenek átfogóbb ismeretek közlésére, inkább az újdonságot hangsúlyozzák. A folyóiratok számának felduzzadása miatt indították el a tudományos kutatás mérésének, a *sciento-metriának* (tudománymetria) módszerét, amely rangsorolja a folyóiratokat és a benne megjelenő tudományos publikációkat idézettségük szerint.

– A folyóiratok esetében *impact factor-ról*, míg

– a szerzők esetében *citation index-ről* beszélünk.

1.2.2.2.1. A tudományos folyóiratok létrejötte

A tudományos eredmények terjesztése – eltekintve egyes népszerű almanachoktól és kalendáriumoktól – szinte kizárólag könyveken és a tudós társakhoz írott leveleken keresztül történt a tudomány hőskorában. A folyóiratok létrejötte sem szüntette meg a tudósok levelezését. A kutatók nem várták meg egy hosszú kísérletsorozat végét, hanem igyekeztek azt részletekben, minél hamarabb, folyóiratcikként megjelentetni.

Az idők során a folyóiratok és folyóiratcikkek számos változáson mentek keresztül. A korábbi cikkek összefoglalóit (absztrakt) a hosszabb, leíróbb cím pótolta. A hivatkozások gyakran hiányoztak, vagy nem tartalmaztak visszakeresésükhöz megfelelő adatokat. A sorok között, vagy lábjegyzetben sokszor csak a név és cím volt megemlítve (*X. Y. doktor vagy professzor*). A hivatkozások számának növekedése, valamint ezek megadásának fokozottabb pontossága, a szerzők rangjainak és címeinek elhagyása a tudomány bonyolultabb szervezetének kialakulásával függ össze.

A tudományos közlemények mai alakja: cím, szerző(k), a szerző(k) munkahelye, a cikk beérkezési vagy elfogadási dátuma, összefoglalás, bevezetés, azaz az előzmények tárgyalása, a vizsgálat célja, a felhasznált eszközök és metodika, eredmények, azok értelmezése és beépítése a korábbi ismeretekbe, irodalomjegyzék a cikk végén vagy lábjegyzetben. Ez a forma csupán a XX. század első negyedében alakult ki a tudományos igényű publikációkban.

Fontos: Tudományos közleménynek az olyan lapokban megjelenő publikáció fogadható el, amelyiknek szerkesztőbizottsága van, a kéziratokat lektorálják (legalább lektorálva fogadják

el), a publikáció végén teljes irodalomjegyzék található, továbbá a magyar nyelvű dolgozatok esetén idegen nyelvű összefoglaló van.

1.2.2.2. Referáló folyóiratok

A folyóiratok nagy száma és folyamatos gyarapodása hozta létre a referáló folyóiratokat, megkönnyítve ezáltal egy-egy tudományos téma irodalmazását. A referáló folyóiratok nemcsak a szerzőségi és címadatokat közlik, de egy rövid kivonatot (absztrakt) is, amely segítséget nyújt a felhasználónak a cikk hasznosságának megítélésében. Az egyes tudományterületek hatalmasra duzzadt információmennyiségének kezelésére már önálló szakterületi referáló dokumentumok jelennek meg.

Külön érdemes megemlíteni az összefoglaló közlemények (*review articles*) csoportját, mivel ezek egy-egy időszak eredeti tudományos közleményeit gyűjtik össze és tekintik át bizonyos szempontok alapján.

1.2.2.3. A tudományos folyóiratok minőségének mutatói

A folyóiratcikk a kutatói munka eredményének, ugyanakkor a tudományos kommunikációnak is a legjelentősebb megjelenési formája: a tudományos folyóiratok olvasói nemcsak az információk passzív befogadói, hanem termelői is, akik számára nem közömbös, hogy a kutatási eredményeiket publikáló cikkeik milyen minőségű szakmai környezetben (milyen minőségű szakmai folyóiratokban) látnak napvilágot.

A szakmai színvonalat két mennyiségi adat jellemzi: (1) milyen mértékben hivatkoznak a folyóiratban megjelent közleményekre, azaz milyen a hatása (*impact*) a folyóiratnak a tudományos közösségre; (2) milyen gyorsan reagál a tudományos közvélemény a folyóiratban megjelent publikációra. Ezen két jellemző mérésére *Garfield* két mutatót, mérőszámot vezetett be (GARFIELD, 1972.):

1. a hatástényezőt (*impact factor*) és
2. a frissességi mutatót (*immediacy index*).

Mindkettő értékét a folyóiratok hivatkozási adataiból lehet kiszámítani. Ezek a *Science Citation Index* mellékleteként megjelenő *Journal Citation Reports*-ban található.

A *hatástényező / impaktfaktor* valamely folyóirat egy cikkének átlagos fajlagos idézettségét mutatja: a tárgyévben kapott idézetek száma a tárgyévet megelőző két évben megjelent dolgozatokra, osztva ezen két év alatt a folyóirat által közölt cikkek számával.

Például:

$$2004. \text{ évi impaktfaktor} = \frac{2002\text{--}2003\text{-ban megjelent cikkekre } 2004\text{-ben kapott idézetek száma}}{2002 \text{ és } 2003\text{-ban megjelent összes cikk száma}}$$

A *frissességi mutató* a folyóiratban megjelent cikkek reflexiójának a sebességét méri, nevezetesen a tárgyévben kapott idézetek száma osztva a tárgyévben megjelent cikkek számával.

Például:

$$2004. \text{ évi frissességi mutató} = \frac{2004\text{-ben kapott idézetek száma}}{2004\text{-ben megjelent cikkek száma}}$$

A folyóirat összézet száma egy évben az általa közzétett dolgozatok használatának vagy hatásának abszolút mértéke. Megmutatja, hogy milyen széleskörű az érdeklődés a folyóirat cikkei iránt. Nem véletlen, hogy a *Nature* és a *Science* a rangsorban az elsők között van.

A tudományos idézetek indexeinek megjelenése a tudománymetria jelentős fejlődését eredményezte. Az indexek ugyanis számos tudománymetriai vizsgálat kiindulásául szolgáltak. Könnyen előfordulhat, hogy egy publikáció címéből nem tudjuk kihámozni, hogy a cikk mivel foglalkozik. Az irodalomjegyzékét átnézve azonban az ott szereplő idézett publikációk szerzői, címei és megjelenési helyei alapján könnyűszerrel fogalmat alkothatunk a publikáció tárgyáról, problémaköréről. Minden tudományos eredmény szervesen kapcsolódik a korábbiakhoz. Ezt jelzik a hivatkozások. A tudományos cikkek átlagosan 15 hivatkozást tartalmaznak, azaz átlagosan 15 publikáció kell egy újabb létrehozásához. A hivatkozások tehát információátvitelt jelentenek, odakötik az új eredményt a korábbi tudományos ismeretanyaghoz, a hivatkozó és az idézett dokumentum közötti érdemi és pozitív kapcsolatot tükrözik.

Egy tudományos publikáció hivatkozásán tehát az irodalomjegyzékben közölt formális utalásokat értjük, míg egy publikációra vonatkozó idézetek más publikációknak a szóban forgó munkákra való hivatkozásai. A hivatkozások segítségével tehát egy tudományos eredmény előzményeit, a kapott idézetek révén annak tudományos hatását (*impactját*) ismerhetjük meg.

Az első **Science Citation Index** 1963-ban jelent meg. 613 folyóirat 1961-es évfolyamában megjelent cikkeit tartalmazta, és ezek 1,4 millió idézetét. Az adatbázis részletes bemutatása a későbbiekben történik: az EISZ *Web of Science* ismertetésénél (4. fejezet).

1.2.3. Egyéb dokumentumok

1.2.3.1. Egyéb szöveges dokumentumok

Az egyéb szöveges dokumentumok nem tartoznak sem a könyvek, sem az időszaki kiadványok közé, s közülük egyre több jelenik meg elektronikus hordozón is.

- *kéziratok (gépíratok)*: néhány példányban készült, belső használatra vagy csak szűk körű nyilvánosság elé szánt írásművek. A kutatás szempontjából felbecsülhetetlen értékük lehet;
- *disszertációk (doktori értekezések)*: a szerzők kutatásairól és eredményeiről beszámoló dokumentumok, amelyeket a szerzők tudományos vagy szakmai minősítésre való jelölésének alátámasztásaként terjesztenek elő. Többnyire kéziratjelleggel, néhány példányban készülnek, s mivel elsődleges információt tartalmazó dokumentumok, információértékük magas (az egyetemeken doktori disszertációk, a Magyar Tudományos Akadémián kandidátusi és az akadémiai doktori disszertációk találhatók);
- *kutatási és fejlesztési jelentések*: szakembereknek friss, elsődleges információkat nyújtanak, a folyamatban levő vagy éppen befejezett kutatások eredményeit tartalmazzák, s általában nem a széles nyilvánosságnak, hanem a kutatásra megbízást adó számára készülnek. Ennek megfelelően a használók köre bizonyos mértékig jogilag is korlátozott lehet. Ezekben a dokumentumokon többnyire feltüntetik a kutatási jelentés voltát kifejező megnevezést;
- *fordítások*: fordítóirodák, tájékoztatási intézmények a gyors információközlés érdekében készített dokumentumai;
- *kisnyomtatványok* vagy *aprónyomtatványok*:
 - szabadalmi leírások,
 - szabványosítási kiadványok,
 - vállalati ismertető irodalom.
- *kották*: hangjegyírást használó nyomtatott zeneművek;

- *térképek* (földrajzi, speciális térképek):
 - önálló térképek,
 - atlaszok (könyv formájú és térképgyűjtemények).
 - földgömbök, éggömbök és dombormű térképek.

1.2.3.2. Egyéb, nem szöveges dokumentumok

- *Mikroformátumú dokumentumok*: kicsinyítéssel készült, szabad szemmel már nem olvasható szöveget, mikroformátumú dokumentumnak nevezzük.
- *Hangrögzítéssel dokumentumok* az auditív vagy fonetikai dokumentumok közös jellemzője, hogy csak a lejátszásukhoz alkalmas eszközzel szólaltathatók meg.
- *Képrögzítéssel dokumentumok (állóképek)*.
- *Videodokumentumok*: a videodokumentumok tipikusan audiovizuális dokumentumok, oktatási célra, kutatási eredmények bemutatására is készülhetnek, sokszorosított, terjesztésre szánt művek.

1.2.3.3. Elektronikus, számítógéppel olvasható dokumentumok

Az elektronikus dokumentumok csoportosítása (részletesebben az 1.1.1. fejezetben található):

Elérés szerint megkülönböztethetők:

- helyi (lokális) hozzáférésű dokumentumok
- távoli hozzáférésű dokumentumok

Az elektronikus dokumentumok szerkezet szerint az alábbi három csoportba oszthatók:

- homogén szerkezetű dokumentum
- heterogén szerkezetű dokumentum
- hipertext alapú, nyitott szerkezetű dokumentumok
- *Elektronikus dokumentum*: minden olyan dokumentum, amely elektronikus úton érhető el;
- *Virtuális dokumentum*: nyomtatott változattal nem rendelkező, csak elektronikusan elérhető dokumentum;
- *Digitalizált dokumentum*: minden esetben van nyomtatásban megjelent változata, amelyről az elektronikus változat készült.

A számítógépes információátvitel fejlődése miatt mára egyre kevésbé fontos a dokumentum fizikai jellemzője, és inkább a dokumentum információtartalma, jelentése válik fontosabbá (elektronikus folyóiratok, könyvek).

1.3. A dokumentumok formai és tartalmi feltárása

Könyvtári állomány	Meghatározott típusú dokumentumok összessége, amelyek helyben tárolhatók vagy olyan, távoli forrásokban, amelyekre legalább meghatározott időszakra hozzáférési joga van egy adott könyvtárnak.
Könyvtári katalógus	A könyvtár állományában meglévő dokumentumok bibliográfiai tételeit és lelőhelyüket tartalmazó adattár. A könyvtár állományát a hagyományos és számítógépes katalógusok tükrözik, az állomány rendszerezett áttekintésére szolgálnak. A hagyományos leíró katalógus formai jegyek alapján, a tárgyi katalógus tartalmi ismérvek alapján készül. A gépi katalógus eltünteti a határokat bibliográfiai leírás és a tárgyi feltárás között.
Számítógépes katalógus	Egyes könyvtárak vagy könyvtári hálózatok által épített, folyamatosan bővülő adatbázis neve, amely egy vagy több könyvtár állományát tartalmazza, s több szempontú keresést tesz lehetővé.

OPAC	Az Online Public Access Catalogue rövidítése. Valójában nincs pontos magyar megfelelője. Szó szerinti jelentése: hálózaton elérhető, mindenki által használható számítógépes könyvtári katalógus.
Könyvtári osztályozás	A könyvtári osztályozás célja, hogy valamiféle rendszert teremtsen az információk, illetve azok hordozói között. Az osztályozási módszereket tekintve két átfogó csoportjuk különböztethető meg: alárendelő és mellérendelő osztályozás.
ETO	Az Egyetemes Tizedes Osztályozás (ETO) az emberi tudás, ismeretek és tevékenység egészét átfogó információs nyelv, decimális jelzetelésű egyetemes osztályozási rendszer. Az egyes fogalmakat számjegyekből, írásjelekből és betűkből képzett jelzetekkel fejezi ki, s mivel ezek függetlenek a természetes nyelvtől és írásmódtól, az egész világon alkalmazzák. Mivel felépítése hierarchikus, így szemléletes a fogalmak közötti összefüggés. Az ismereteket tíz főosztályba sorolja.
Tárgyszó	A dokumentumokban foglalt információ lényegének, jellemzőjének leírására szolgáló rövid, tömör egyértelmű és nyelvtanilag szabványosított formájú, természetes nyelven alapuló szó, kifejezés. Ennek megfelelően egy-egy dokumentum tartalma alapján több tárgyszó is jellemezhető. A tárgyszavak alapján létrehozott betűrendes katalógus a tárgyszókatalógus.
Tezaurusz	A tezaurusz természetes nyelven kifejezett fogalmak olyan szabályozott, szükség szerint változtatható szótára, amely feltünteti a fogalmak közötti legfontosabb szemantikai összefüggéseket is.

A könyvtári dokumentumok, információhordozók különböző szempontok szerinti formai és tartalmi feltárása az adott könyvtári állomány áttekinthetőségét és a felhasználó számára releváns dokumentumok, információk gyors megtalálását segíti.

1.3.1. A dokumentumok formai feltárása

A formai feltárás a dokumentumokkal mint bibliográfiai egységekkel foglalkozik, azaz a leírás alapja a fizikailag megfogható kötet. Ennek megfelelően például a többkötetes művekről külön-külön leírás készül, a köztük lévő kapcsolatot pedig utalókkal teremtik meg. A leírás a dokumentumot egyértelműen azonosító adatok segítségével (szerző, szerkesztő, cím, kiadó, kiadás éve, ISBN és raktári jelzet) történik.

1.3.1.1. Hagyományos katalógusok

A hagyományos katalógusok rendezése történhet a dokumentumok

- formai jellemzői szerint: betűrendes és
- tartalmi jellemzői szerint: valamely osztályozási rendszer szerint.

A hagyományos cédulakatalógusokat szerző, cím, sorozat, kiadó intézmény neve, tárgyszavak, ETO-jelzet stb. alapján építik, míg számítógépes katalógusok minden, a leírásban szereplő adat szerint kereshetők, ezeket a jellemzőket egy adatbázis tartalmazza.

A könyvtári betűrendezés, a könyvtári ABC eltér a megszokottól, ugyanis nem veszi figyelembe a magánhangzó-hosszúságot, azaz a rövid és a hosszú magánhangzók közötti különbséget; nincs különbség nagy- és kisbetű között; a többjegyű mássalhangzók jegyeit külön-külön veszi figyelembe. Mivel a szóköz megelőz minden betűt, a katalógusba sorolásnál a szótári alakok megelőzik a ragozott alakokat. (Például: Tóth A. – Tóth Z., Tóthné A. – Tóthné Z.) A katalógusban való keresésnél ezeket fontos tudni.

A könyvtári ABC:

A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, Ö, P, Q, R, S, T, U, Ü, V, W, Y, Z.

A katalógusok rendezéséhez, így használatukhoz tartozik az is, hogy a legelején található azok a művek, amelyek (sorrendben): szimbólummal; görög betűvel; arab vagy római számmal kezdődnek.

További fontos ismeret a hagyományos katalógusok használatához: amennyiben a dokumentum címe határozott vagy határozatlan névelővel kezdődik, az nem kerül figyelembevételre.

1.3.1.2. Számítógépes katalógusok

A számítógépes katalógus tulajdonképpen eltünteti a határokat a bibliográfiai leírás és a tárgyi feltárás között. Az OPAC az Online Public Access Catalogue rövidítése. Valójában nincs pontos magyar megfelelője. Szó szerinti jelentése: *hálózaton elérhető, mindenki által használható számítógépes könyvtári katalógus*. Az online szó az interaktivitásra is utal. Az OPAC általában nem más, mint az integrált könyvtári rendszerek bibliográfiai adatbázisának a felhasználó által igénybe vehető visszakereső felülete. Az OPAC-nak ma már van egy szélesebb jelentése is: tulajdonképpen minden olyan bibliográfiai adatbázis felhasználói felületét így hívják, amely a könyvek és az ezekhez kapcsolódó anyagok könyvtári leírását teszi nyilvánosan elérhetővé. Az OPAC tehát egy (vagy több) könyvtári rendszer visszakereső felülete. Az adatbázisban úgynevezett indexeket hoznak létre, és a felhasználó erre tud rákeresni, illetve visszakeresni.

Egy általánosan elfogadott indexlista, a megfelelő angol rövidítésekkel a következő:

AU	szerzői index	author
TI	teljes cím	title
TW	cím egy szava	title word
KW	kulcsszó (cím fontos szavai)	keyword
SU	tárgyszó	subject
UDC	ETO	Universal Decimal Classification
SE	sorozat	serial
PY	megjelenés éve	publication year

A keresésnek általában két típusa van: a keresőparancsokkal direkt módon való *keresés* (*search*), és az indexekben való *böngészés* (*browse*). Az utóbbi használta egyszerűbb, ha nem ismert a használó számára az adott katalógus felépítése, vagy ha bizonytalan a keresni kívánt kifejezés alakjában.

A keresést segítő lehetőségek:

A keresésben használhatók speciális karakterek és különböző operátorok, bár tudni kell, hogy ezek rendszere és használhatósága adatbázisonként eltérő.

- Általában a ?-lel egy karaktert helyettesíthetünk, azaz ahány ?-et írunk a keresőkifejezésbe, annyi karaktert helyettesít. Például: privati?ation – privatisation, privatization; wom?n – woman, women; nurs? – nurse; nurs?? = nurse, nurses; nurs??? = nurse, nurses, nursing; psych????y = psychiatry, psychology
- A * bármennyi karakter helyettesítésére szolgál. Például: hungar* – Hungary, hungarian.
- A helyzeti operátorokkal a két keresőszó közti távolságot határozhatjuk meg, míg a logikai operátorokkal a szavak előfordulását. Legtöbb információkereső és adatbázis-kezelő rendszer a logikai viszonyok kifejezésére az ismert Boole-algebra operátorai közül az alábbiakat használja:

ÉS (AND): logikai értelemben azt jelenti, hogy az így összekapcsolt attribútumok mindegyikének jellemezni kell a találati halmazt, tehát abban minden kifejezésnek elő kell fordulnia (A és B halmaz közös elemei).

VAGY (OR): az előzővel szemben akkor is találathoz vezet, ha az így összekapcsolt attribútumok közül akár csak az egy is előfordul a találati halmazban (A és B halmaz összes eleme).

NEM (NOT): a halmazok különbségét jelenti (csak A halmaz elemei, a B-vel közös elemei nélkül).

1.3.2. A dokumentumok tartalmi feltárása, rendezése

A könyvtár feladata a dokumentumok tartalmi feltárása, azok információtartalmának leírása, a dokumentumok gyors visszakereshetőségi lehetőségének megteremtése. Az osztályozás célja tehát, hogy valamiféle rendszert teremtsen az információk, illetve azok hordozói között. Egy adott könyvtárban alkalmazott osztályozási rendszer meghatározza a dokumentumok elrendezési sorrendjét a polcokon, illetve azok téma szerinti visszakeresését a szakkatalógusban. A tartalmi feltárásnak két típusát különböztetjük meg: a tudományfelosztáson alapuló (alárendelő) és az indexelő eljárások (mellérendelő vagy tárgyszavas osztályozás).

1.3.2.1. Tudományfelosztáson alapuló feltárás

Az osztályozási rendszerek a tudományfelosztás elvén alapulnak. Céljuk az ismert világ rendszerbe foglalása, minden tudomány besorolása egy helyre. Tudományfelosztásokat már az ókortól készítettek. A legismertebb a középkori hét szabad művészet (Septem artes liberales) felosztása triviumra (grammatika, dialektika, retorika) és quadriviumra (aritmetika, geometria, muzsika, asztronómia). Jelenleg három nemzetközileg elfogadott osztályozási rendszer van használatban, amelyek közül a magyarországi könyvtárak nagyobb részben használt szakrendszere az *Egyetemes Tizedes Osztályozás*, ismert rövidített nevén az *ETO*.

Az ETO-ban a főosztályokat egyjegyű, az osztályokat kétjegyű, az alosztályokat háromjegyű számok jelölik, jobban kifejezve a fogalmak hierarchiáját. A tudományág jellegzetességének megfelelően egy számjegy hozzáadásával további felosztásra van mód. Az áttekinthetőség érdekében minden harmadik számjegy után pontot alkalmaznak. A rendszer flexibilitását biztosítja a jelzetek többféle szempont szerinti összekapcsolása. Kifejlesztették az egyes osztályok keretében alkalmazható úgynevezett *korlátozottan közös alosztások*, valamint az egész rendszerben használható fogalmak jelölésére az úgynevezett *általánosan közös alosztások* táblázatait.

Az ETO főosztályai:

- 0 Általános kérdések
- 1 Filozófia. Pszichológia
- 2 Vallás. Teológia
- 3 Társadalomtudományok
- 4 (Jelenleg betöltetlen főosztály)
- 5 Matematika és természettudományok
- 6 Alkalmazott tudományok
- 7 Művészetek. Játékok. Sport
- 8 Nyelvészet és irodalom
- 9 Régészet. Földrajz. Életrajz. Történelem

Példa az ETO-táblázatból

- 6 Alkalmazott tudományok
- 63 Mezőgazdaság
- 631 Mezőgazdaság általában
- 631.4 Talajtan. Talajvizsgálat. Termőföldkutatás
- 631.44 Talajok osztályozása
- 631.442 Talajosztályozás (textúra és kémiai összetétel szerint)
- 631.442.1 Homoktalajok

1.3.2.2. Indexelő eljárások (mellérendelő vagy tárgyszavas osztályozások)

A tudományok rohamos fejlődése és összefonódása, a számítógépek megjelenése arra a felismerésre vezette az információs szakembereket, hogy a korábban kidolgozott osztályozási rendszerek szabályai és jelzetei túl merevek az ismeretek rendszerének pontos visszatükrözésére, a nyelv változásainak és az új fogalmak, tárgykörök leírására. Az 1950-es évektől egyre több ismeretelméleti rendszer született, amelyek az eddigi hierarchikus rendszerekkel szemben a mellérendelő viszonyokat, illetve a diszciplínák dinamikus jellegét is megpróbálták érzékeltetni.

Az indexelő eljárások a dokumentumok tartalmát a természetes nyelv szavaival próbálják leírni, a tartalom leglényegesebb elemeit kiemelni, ezáltal segítve az információkeresést.

Az indexelés tárgyszavakkal történik.

1.3.2.2.1. Tiszta tárgyszavas rendszer

A tárgyszavak pontosan leírják a dokumentumot, s azok egymást betűrendben követik. A tárgyszavak alapján létrehozott betűrendes katalógus a *tárgyszókatológus*.

1.3.2.2.2. Rendszerező tárgyszavas rendszer

Általánosabb, átfogó fogalmak alatt csoportosítja az információkat, s így az azonos témakörökkel foglalkozó információk egy helyen találhatóak. Az egy-egy csoporton belüli bontás a formai, földrajzi, időbeli és tárgyi szempontok figyelembevételével történhet.

1.3.2.2.3. Tezauruszok

A rendszerező tárgyszókatológusok továbbfejlesztett formái a tezauruszok, amelyeket elsősorban a számítógépes információkeresésben használnak, és valamilyen szakterület számára készülnek (általános tezaurusz nincs). A tezauruszok létrejötte megelőzte a számítógépes időszakot. Első megjelenési formái a nyomtatott listák voltak, amelyek hierarchikus rendben tartalmazták az osztályozásra használt kifejezéseket.

A vonatkozó szabvány megfogalmazása szerint a tezaurusz természetes nyelven kifejezett fogalmak olyan szabályozott, szükség szerint változtatható szótára, amely feltünteti a fogalmak közötti legfontosabb szemantikai összefüggéseket is. Fő rendeltetése az információk feldolgozása és keresése. Alkotóelemei a deskriptorok. (A deskriptor a legáltalánosabb információkereső nyelvi kifejezés, amely alkalmas a dokumentumok tartalmának leírására és visszakeresésére.)

Megjegyzés: a tárgyszavak és a deskriptorok között nincs lényegi különbség, s ennek megfelelően nincs a tárgyszójegyzékek és a tezauruszok között sem. Szerkezeti különbség csak abban van, hogy szabványos információkereső nyelvi szótárról van-e szó vagy sem.

2. A SZIE Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár

2.1. A Könyvtár használatára vonatkozó kiemelt információk

A Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár (korábbi nevén: Gödöllői Tudományos Könyvtár) dokumentumai az olvasói terekben elhelyezett szabadpolcokon, az intézeti és/vagy tanszéki könyvtárakban és a raktárakban találhatóak. (A tanszéki könyvtárak speciális gyűjtemények, a tanszéki műhelymunka nélkülözhetetlen eszközei.)

A könyvtár szabadpolcain elhelyezett dokumentumok az ETO (részletei megtalálhatóak a 1.3.2. fejezetben) szerint kerültek elhelyezésre. A 6-os főosztályból a 63, mezőgazdaság kiemelésre került, a könnyebb, egyszerűbb kereshetőség miatt.

Könyvtárhasználati Szabályzat

A *Könyvtárhasználati Szabályzat* részletesen szól a beiratkozás, a kölcsönzés feltételeiről, az olvasói terek használatáról, a könyvtári szolgáltatásokról, a használók jogairól és kötelezettségeiről.

A kölcsönzés a HunTéka integrált könyvtári rendszerben történik. Kölcsönözni csak személyesen lehet, amelynek feltétele a beiratkozás és a saját névre szóló érvényes olvasójegy! A könyvtári tagságot tanévenként meg kell újítani!

A szabadpolcon elhelyezett kölcsönözhető könyveket azonnal, míg a raktárakban lévőket kérésnapon – a katalógusok adatai alapján – a kölcsönzőpultnál kell kölcsönzésre, illetve helyben olvasásra kikérni.

Egy olvasónál összesen 8 kikölcsönzött könyv lehet.

A kölcsönzési határidő dokumentumonként eltérő (1, illetve 4 hét). Hosszabbítás egy alkalommal lehetséges, a kölcsönzési határidő lejárta előtt, amennyiben az adott dokumentumra nincs előjegyzés. A zárást megelőző egy órában „rövid” időtartamú (éjszakai) kölcsönzés vehető igénybe. Az így kikölcsönzött műveket a legközelebbi nyitás idejére, legkésőbb a nyitás utáni első órában kell visszahozni. Az időben vissza nem hozott könyvekért késedelmi díjat számolunk fel.

A könyvek kölcsönzésére előjegyzés kérhető.

Raktári kérésnap

Amennyiben a kért dokumentum raktárban van, raktári kérésnap adatai alapján lehetséges a hozzáférés. A kért adatok pontos kitöltése (raktári szakjelzet, példányazonosító stb.) azért nagyon fontos, mert a pontatlan, vagy hiányos adatok esetén nem kereshető meg a raktárak polcain a kért dokumentum.

Cédulakatalógus alapján igényelt dokumentum esetében a Raktári szakjel, számítógépes adatbázis alapján igényelt dokumentumhoz a Raktári szakjel és Példányazonosító pontos kiírása szükséges.

A könyvek a raktárban hatjegyű raktári jelzet (például: 121.104) vagy vonalkód (például: D00047240) alapján vannak elhelyezve. A folyóiratok FK, FF vagy FO + szám jelzet alatt szerepelnek (például: FO 10.518), míg a tanszéki állomány jele a T és szám (például: T4–3085).

Fontos! Számítógépes katalógus alapján csak azt a dokumentumot kell kiírni, amelyikből a raktárban van használható példány.

Helyben használható, olvasható dokumentumok

Attól függetlenül, hogy hagyományos vagy számítógépes rendszerben került feldolgozásra, kizárólag helyben olvasható dokumentumok:

- a kutatói segédkönyvek, valamint az egy példányban beszerzett művek;
- a folyóiratok, napi- és hetilapok;
- a régi, ritka könyvek (RR Különgyűjtemény kötetei);
- doktori értekezések, a tanszékeken, illetve intézetekben elhelyezett szakdolgozatok, TDK-dolgozatok;
- az Egyetemtörténeti Különgyűjtemény dokumentumai;
- CD-k, DVD-k.

Könyvtárközi kölcsönzés

A könyvtárközi kölcsönzés célja a Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltárban nem található dokumentumok hozzáférhetővé tétele. A szolgáltatást igénybe veheti a SZIE Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár bármely beiratkozott olvasója, aki vállalja a külön útmutatóban leírt könyvtárközi kölcsönzési szabályok betartását.

EISZ-kabinet

A Könyvtárban EISZ-kabinet működik, ahonnan az előfizetéses adatbázisok érhetők el.

SZIA (Szent István Egyetemi Archívum) – E-Könyvtár

A SZIE Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár digitalizált dokumentumai:

- Mezőgazdasági Szemle 1883–1890 közötti évfolyamai
- Válogatás a Régi Ritka Könyveink gyűjteményéből
- A SZIE Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár honlapja: <http://lib.szie.hu>

2.2. A Könyvtár tájékoztató eszközei

A Könyvtár használata során különböző tájékoztatói eszközök segítenek abban, hogy a megfelelő, releváns irodalom megtalálható legyen önállóan, vagy a könyvtáros közreműködésével. Ezen tájékoztató eszközök két csoportját különböztetjük meg:

- közvetlen és
- közvetett tájékoztató eszközök.

A közvetett tájékoztatói eszközöknek szintén két fajtájuk van:

- dokumentációs szolgáltatások
- katalógusok (hagyományos cédulakatalógusok és számítógépes katalógusok).

A dokumentációs szolgáltatások fő típusai:

- *bibliográfiák*: a szakirodalmi dokumentumok legjellemzőbb jegyei alapján adnak számot, s meghatározott szempontok szerint rendezett jegyzékek (az adott gyűjteményektől függetlenül); a bibliográfia lehet: általános, szak, annotált, teljességre törekvő, válogató, retrospektív, kurrens stb.
- *referáló folyóiratok*: a folyóiratokban megjelenő publikációk címadatain kívül rövid tartalmi kivonatot is közölnek; a referáló folyóiratokról részletek a jegyzet 1. fejezetében találhatóak.
- *tömörítvény*: amennyiben a referátum terjedelme eléri az eredeti közlemény felét, tömörítvénynek nevezzük; leírják a közlemény minden lényeges mondanivalóját, közlik a

benne levő összefüggéseket, legfontosabb ábrákat, s feltüntetik az eredeti dokumentum minden jelentősebb bibliográfiai adatát is.

- *szemle*: több, hasonló tartalmú dokumentum egységes vezérelv alapján történő feldolgozását jelenti, s az elemzett művek minden lényeges gondolatát tartalmazza; bizonyos szemle folyóiratok általános, összefoglaló elnevezését is jelenti, amelyek kizárólag szemlecikkeket tesznek közzé.

A könyvtári katalógusok lehetnek: hagyományos cédulakatalógusok és számítógépes katalógusok.

A Könyvtár katalógusainak részletes bemutatására a következő két alfejezetben kerül sor.

2.3. Hagományos könyvtári katalógusok

A Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár könyvtári állománya (könyvek, folyóiratok) 1993-ig cédulakatalógusokban, azt követően pedig számítógépes könyvtári rendszerben került feltárára.

A hagyományos cédulakatalógusok az egyes dokumentumok alapadatait, az azonosításukhoz szükséges adatokat tartalmazzák.

Hagyományos katalógusok:

Könyvekről

- Szerzői betűrendes katalógus 1986-ig
- Szerzői betűrendes katalógus 1986–1993-ig
(Az 1986-tól az újraindított betűrendes katalógusban a közben megváltozott nemzetközi címléírási szabvány szerint kerültek feldolgozásra a dokumentumok.)
- Bibliográfiai tárgyszó-katalógus 1993-ig
(A katalógusban az irodalmi jegyzékeket is tartalmazó dokumentumok találhatóak meg, azok tartalmát kifejező tárgyszavak betűrendjében.)
- Sorozati katalógus 1993-ig
(A sorozatok címének betűrendjében tájékoztat arról, hogy az egyes sorozatokból milyen kötetek találhatóak meg a könyvtári állományban.)
- Szakkatalógus (ETO) 1977-ig
- Szakkatalógus (ETO) 1977–1993-ig
(A könyvtári szakkatalógusokban a dokumentumok csoportosítása az Egyetemes Tizedes Osztályozás (ETO) rendszerére épül, így ennek megfelelően a cédulák besorolása az ETO jelzetek besorolási elvei szerint történt. Egy adott dokumentum cédulái annyi helyre kerültek, ahány ETO-számot kapott. Ez teszi lehetővé a könyv többszemponú keresését.)
- Földrajzi katalógus 1993-ig
- Szépirodalmi katalógus 1993-ig (címek szerinti betűrendben)
(A szépirodalmi művek betűrendes raktározása cutter-szám, azaz betűrendi jelek alapján történik.)

Segédkönyvekről

- Betűrendes katalógus 1993-ig (szerző és cím szerint)
- Tárgyszó-katalógus 1993-ig
- Szakkatalógus (ETO) 1993-ig

Folyóiratokról

- Betűrendes katalógus 1993-ig
- Szakkatalógus (ETO) 1993-ig

2.4. Számítógépes könyvtári katalógus

HunTéka – a SZIE Könyvtárainak Közös Katalógusa

MONGUZ	A Monguz egy platform-független keretrendszer amely távoli információforrások közös felületen való lekérdezésére szolgál. A különböző adattárak lekérdezését, és az eredmények különféle protokollok szerinti megjelenítését vagy továbbítását könnyen bővíthető plugin (beépülő modul) rendszer segítségével valósítja meg. Magyar Országos Közös Katalógus Egyesület felkérésére elkészült a MOKKA Monguz felülete. A rendszer célja, hogy a Monguzzal rendelkező intézmények saját kereső felületükön keresztül tudjanak a MOKKA katalógusában is keresni, és onnan rekordokat letölteni.
HunTéka	HunTéka korszerű, integrált könyvtári rendszer. Moduláris felépítésű: katalogizáló, kölcsönző, olvasói katalógus (Web OPAC), szerzeményezési (gyarapítási) és folyóirat-kezelő (periodika) modul. A HunTéka rendszer használatával a könyvtárak képesek csatlakozni a virtuális katalógus-szolgáltatásokhoz. Használatával a könyvtár az információ korának meghatározó szereplőjévé válva betöltheti újrafogalmazott küldetését: a hagyományos értelemben vett könyv-tárból a legtágabb értelemben vett információ-tárrá váljon.

A Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár állománya (könyvek, folyóiratok) 1993-tól számítógépes rendszerben kerül feldolgozásra, amelyben már könnyen és több szempont szerint is lehetséges keresni. Amennyiben a keresett dokumentum nem található, a hagyományos cédulakatalógusokban is keresni kell!

A Monguz a Szent István Egyetem könyvtárai által használt integrált rendszer, a HunTéka keresőfelülete. A MONGUZ nevű számítógépes rendszerben a helyi állományon kívül a SZIE valamennyi karának könyvtári állománya is kereshető, szerző, cím, tárgyszó szerint (*SZIE Könyvtár Közös Katalógusa*).

Hozzáférés:

A számítógépes katalógus bárholonnan, közvetlenül elérhető a számítógépes hálózaton (az Interneten keresztül), valamint az Egyetem Könyvtári honlapjáról. A Könyvtáron belül pedig a katalógusteremben elhelyezett számítógépekről.

A katalógus elérési címe:

<http://gaia.szie.hu:8080/monguz2/index.jsp>

<http://lib.szie.hu> Főoldal → Katalógus menüpont

Az OPAC a keresés mellett több funkciót is betölt. Lehetőség van egyéni belépésre, vonalkód és jelszó segítségével. A vonalkód az olvasójegy száma, a rendszer által generált jelszót pedig legelső alkalommal a Kölcsönzőpultban lehet megtudni, majd tetszés szerint megváltoztatható. Itt láthatók a könyvtárhasználónál aktuálisan lévő könyvek, azok lejárat ideje, függőben lévő előjegyzései, sőt a lejárat napján hosszabbítás is lehetséges.

Fontos tudni a Gyorskereséséről, hogy az a SZIE összes könyvtárának gyűjteményében keres.

HUNTEKA Olvasói belépés
Vonalkód: Jelszó:

Belepes ?

Katalógus
Keresés
Böngészés
Információk
Segítség
Gyorskeresés
Cím:
Szerző:
Saját OPAC
Személyes adatok
Kölcsönzések
Előjegyzések
Üzenetek

Szent István Egyetem Könyvtára
Igazgató: [Szabóné Szávay Judit](#)
Tel: +36 1 4784226

Tagkönyvtárak

Gödöllői Tudományos Könyvtár
Cím: 2100 Gödöllő, Páter K. u. 1.
Tel: +36 28 522 000/1173
Honlap: <http://djs.gau.hu>
Rekordok száma: 63 069
Utolsó frissítés: 2007. január 18.

Állatorvos-tudományi Könyvtár
Cím: 1078 Budapest, István u.2.
Telefon: +36 1 478 4226
Honlap: <http://konyvtar.univet.hu>
Rekordok száma: 60 022
Utolsó frissítés: 2007. január 18.

Ybl Miklós Építéstudományi Kar Könyvtára
Cím: 1146 Budapest, Thököly út 74.
Telefon: +36 1 252 1270/147
Honlap: <http://konyvtar.vmmf.hu>
Rekordok száma: 4 701
Utolsó frissítés: 2007. január 17.

Alkalmazott Bölcsészeti Kar Könyvtára, Jászberény
Cím: 5100 Jászberény, Békási út 63

A <Keresés>-re kattintva a keresőürlap jelenik meg. Válasszuk ki a Gödöllői Tudományos Könyvtár, illetve a Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár állományát.

HUNTEKA Olvasói belépés
Vonalkód: Jelszó:

Belepes ?

Katalógus
Keresés
Böngészés
Információk
Segítség
Gyorskeresés
Cím:
Szerző:
Saját OPAC
Személyes adatok
Kölcsönzések
Előjegyzések
Üzenetek

Szerző: És:

Cím: regionális gazdaságtan És:

Tárgyszó: És:

Megjelenés éve:

Találat ablak mérete: 10

Gödöllői Tudományos Könyvtár Állatorvos-tudományi Könyvtár
 Jászberényi Főiskolai Kar Könyvtára Ybl Miklós Műszaki Főiskolai Kar Könyvtára

Korábbi keresések:

Az űrlap értelemszerű kitöltése után a <Keres> gombra kattintva indítható el a keresés.

Keresés
Böngészés
Információk
Segítség
Gyorskeresés
Cím
Szerző
Saját OPAC
Személyes adatok
Kölcsönzések
Előjegyzések
Üzenetek

Találatok száma: 8 (Cim=Regionális gazdaságtan [GATE])
[1-10]

1.	☐	Fejezetek a regionális gazdaságtan tanulmányozásához / [szerzők Bartke István, Horváth Gyula et al.] ; [szerk. Rechnitzer János] ; [közread. az] MTA Regionális Kutatások Központja Inyomatott anyag], 1994 (332)	GATE
2.	☐	Pécsi Tudományegyetem Közgazdaság-tudományi Kara Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola : Évkönyv 2001 / [szerk. biz. Buday-Sántha Attila, Erdősi Ferenc, Horváth Gyula] ; [szerk. Mezei Cecília] ; [közread. a] Pécsi Tudományegyetem Közgazdaság-tudományi Kara Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola Inyomatott anyag], 2001 (C56944)	GATE
3.	☐	Pécsi Tudományegyetem Közgazdaság-tudományi Kara Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola : Évkönyv 2002 / [szerk. biz. Buday-Sántha Attila, Erdősi Ferenc, Horváth Gyula] ; [szerk. Mezei Cecília] Inyomatott anyag], 2003 (332.1)	GATE
4.	☐	Pécsi Tudományegyetem Közgazdaság-tudományi Kara Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola : Évkönyv 2003 / [szerk. biz. Buday-Sántha Attila, Erdősi Ferenc, Horváth Gyula] ; [szerk. Mezei Cecília] Inyomatott anyag], 2004 (C59925)	GATE
5.	☐	Regionális gazdaságtan / Illés Iván ; [Kiad. az] Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kar Inyomatott anyag], 1983 (134.622)	GATE
6.	☐	Regionális gazdaságtan / Lengyel Imre, Rechnitzer János Inyomatott anyag], 2004 (332.1) (D49866)	GATE

Ekkor minden olyan rekord láthatóvá válik a találati listában, amely a keresőkifejezésnek eleget tesz. A kívánt mű címére kattintva megjelennek a dokumentum bibliográfiai adatai és a példányok státusza. Kölcsönözhető-e, vagy éppen ki van kölcsönözve, nem kölcsönözhető a példány, vagy tanszéki könyvtárban található.

Gyorskeresés
Cím
Szerző
Saját OPAC
Személyes adatok
Kölcsönzések
Előjegyzések
Üzenetek

Cím: Regionális gazdaságtan
Dokumentumtípus: Könyv
Szerzőségi közlés: Lengyel Imre, Rechnitzer János
Információhordozó: nyomtatott anyag
Raktári szakjel: 332.1
Raktári szakjel: D49866
Szerző: [Lengyel Imre](#)
További név: [Rechnitzer János \(1952-\)](#)
Kiadás helye: [Budapest](#)
Kiadás helye: [Pécs](#)
Kiadó neve: [Dialóg Campus K.](#)
Megjelenés éve: 2004
Fizikai leírás: 391 p. ; 25 cm
Sorozat címe: [Studia regionum, 1419-4899](#)
Sorozat címe: [Dialóg Campus tankönyvek, 1418-1274](#)
Sorozat címe: [Területi és települési kutatások, 0238-0552 ; 26.](#)
Megjegyzés a rejtett bibliográfiáról:
ISBN/ár: 963 9542 46 6 kötött: 2786.00
Tárgyszó: [klaszterek](#)
Tárgyszó: [agglomeráció](#)
Tárgyszó: [makroökonómia](#)
Tárgyszó: [mikroökonómia](#)
Tárgyszó: [piacszervezés](#)
Tárgyszó: [regionális gazdaságtan](#)
Tárgyszó: [telephelyválasztás](#)
Tárgyszó: [területhasználat](#)
Formai tárgyszó: [tankönyv](#)
ETO jelzet: 332.1
ETO jelzet: 332.13
ETO jelzet: 332.14
ETO jelzet: (075.8)
Nyelv: *Magyar
Sorozata: [Studia regionum, 1419-4899](#)
Sorozata: [Dialóg Campus tankönyvek, 1418-1274](#)
Sorozata: [Területi és települési kutatások, 0238-0552 ; 26.](#)

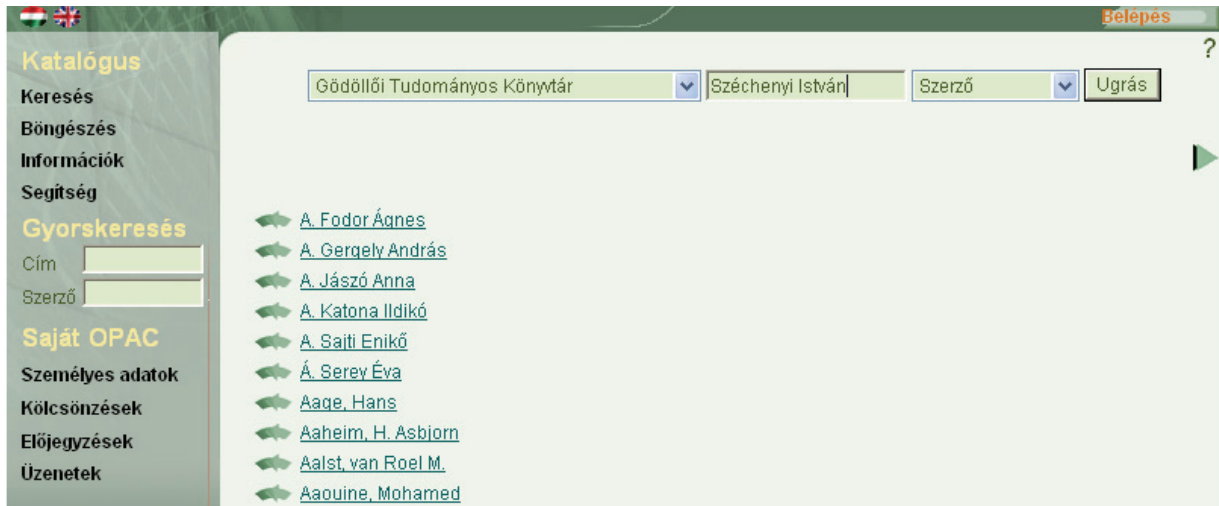
Összes példány: 3 / jelenleg hozzáférhető: 2

Példányazonosító	Raktári jelzet	Gyűjtemény	Besorolás	Státusz	Kölcsönzés lejárta
D00049866	67-6/2005	Raktár	nem kölcsönözhető	hozzáférhető	--
D00049867	67-7/2005	Kölcsönzőterem	csak 1 hétre kölcsönözhető	kölcsönözve	2007-01-15
T103-2675	132-16/2005	Humán Erőforrás Menedzsment	Tanszéki tulajdon	hozzáférhető	--

Monguz 2.0 (c) iKron Kft., HunTéka 1.0 plugin (c) MTA SZTAKI & iKron Kft.

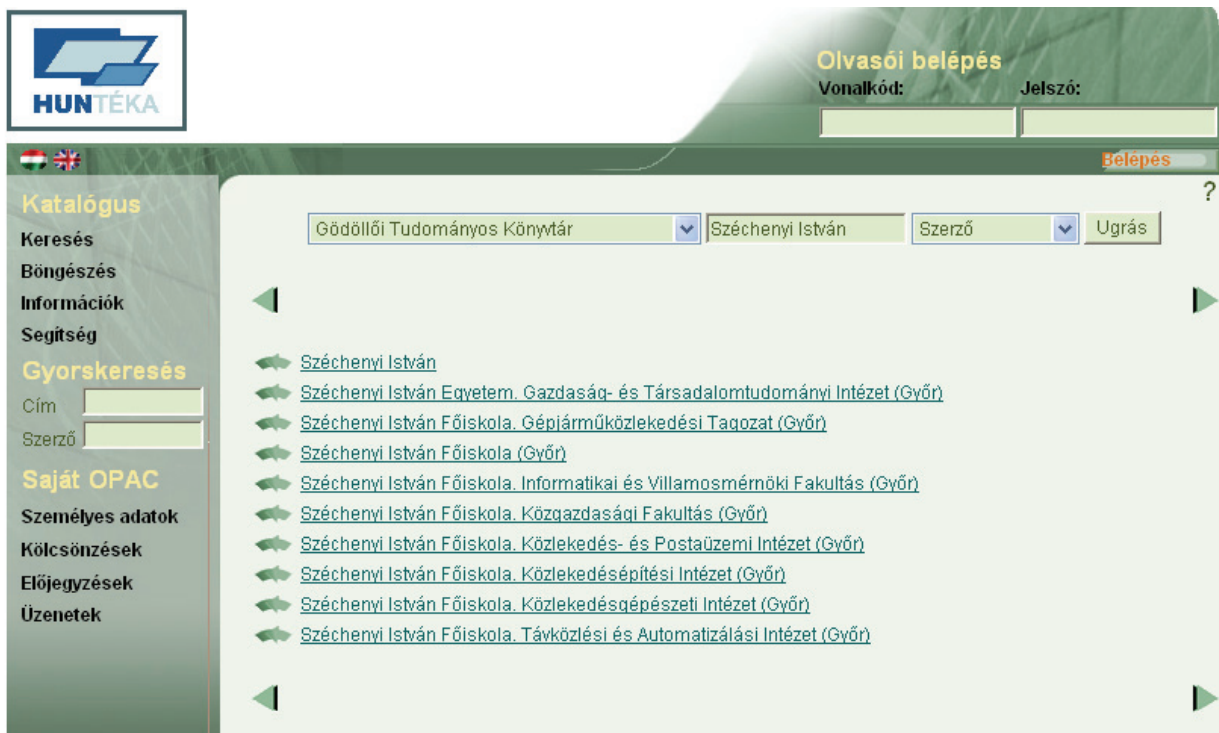
Böngészés – gyorskeresés

Akkor érdemes használni, ha a keresendő dokumentum adatairól (például cím, szerző) nincsenek pontos ismereteink. A <Böngészés> fülre kattintva a megjelenő mezőbe írhatjuk be a keresőszót. Alapértelmezésben a rendszer a <Szerző> indexet kínálja fel. A mezőnév melletti nyílra kattintva a legördülő listában az összes választható mezőnév megjelenik: szerző, cím, tárgyszó, sorozat, ETO jelzet, kiadás helye, gyártó/nyomda, kiadó neve. A szükséges mezőnév kiválasztása után, a keresőkifejezés beírásával az <Ugrás> gombra kattintva indítható a böngészés.

The screenshot shows the library's search interface. On the left is a navigation menu with options like 'Katalógus', 'Keresés', 'Böngészés', 'Információk', 'Segítség', 'Gyorskeresés', and 'Saját OPAC'. The main search area has a dropdown menu set to 'Gödöllői Tudományos Könyvtár', a text input field containing 'Széchenyi István', a dropdown menu set to 'Szerző', and an 'Ugrás' button. Below the search bar, a list of authors is displayed, starting with 'A. Fodor Ágnes' and ending with 'Aaouine, Mohamed'.

A program a megadott keresőkifejezéshez legközelebb álló rekordtól kezdi a listázást.

This screenshot shows the search results for 'Széchenyi István'. The search bar remains the same. The results list starts with 'Széchenyi István' and includes various institutions and departments associated with his name, such as 'Széchenyi István Egyetem. Gazdaság- és Társadalomtudományi Intézet (Győr)', 'Széchenyi István Főiskola. Gépiárműközlekedési Tagozat (Győr)', and 'Széchenyi István Főiskola. Informatikai és Villamosmérnöki Fakultás (Győr)'. The HUNTEKA logo is visible in the top left corner, and there is a login section for 'Olvasói belépés' in the top right.

A kiválasztott szerzőre kattintva megjelenik a katalógusunkban található műveinek listája:

The screenshot shows the HUNTEKA library website interface. At the top right, there is a login section titled "Olvasói belépés" with fields for "Vonalkód:" and "Jelszó:". Below this is a search bar with a dropdown menu set to "Gödöllői Tudományos Könyvtár" and a "Szerző" dropdown menu. The search results for the author "Széchenyi István" are listed as follows:

- Személynév: Széchenyi István
- Cím: [Eszmetöredékek, különösen a Tisza-völgy rendezését illetőleg](#)
- Cím: [Hítel](#)
- Cím: [A Magyar Akadémia körül](#)
- Cím: [A magyar közlekedési úgyról](#)
- Cím: [Selyemrül](#)
- Cím: [Stádium](#)
- Cím: [Széchenyi István. Napló](#)

A kiválasztott címre kattintva megjelenik a teljes rekord.

The screenshot shows a detailed record for the book "A Magyar Akadémia körül". The search bar is set to "Gödöllői Tudományos Könyvtár" and "Cím". The record details are as follows:

- Cím: A Magyar Akadémia körül
- Dokumentumtípus: Könyv
- Szerzőségi közlés: (Az előszót és a jegyzeteket írta Szigethy Gábor.)
- Információhordozó: nyomtatott anyag
- Raktári szakjel: 115.150
- Szerző: [Széchenyi István](#)
- Kiadás helye: [Budapest](#)
- Kiadó neve: [Magvető](#)
- Megjelenés éve: 1981
- Fizikai leírás: 70 p. ; 20 cm
- Sorozat címe: [Gondolkodó magyarok, 0230-2063](#)
- ISBN/ár: fűzött : 12, -Ft
- Tárgyszó: [Magyar Tudományos Akadémia](#)
- ETO jelzet: 061.12(439)
- Nyelv: *Magyar
- Sorozata: [Gondolkodó magyarok, 0230-2063](#)

Összes példány: 1 / jelenleg hozzáférhető: 1

Példányazonosító	Raktári jelzet	Gyűjtemény	Besorolás	Státusz	Kölcsönzés lejárt
B00035067	278-19/81	Raktár	csak 1 hétre kölcsönözhető	hozzáférhető	--

Katalógusunkban a folyóiratcikkeket külön dokumentumokként nem dolgozzuk fel, így a folyóiratokról csak évfolyam- és lelőhelyadatokat kaphatunk (melyik évben és hová járt).

Böngészés folyóiratcímre (Vízükör):

HUNTEKA Szent István Egyetem Könyvtára
Közös Katalógus

Olvasói belépés
Vonalkód: Jelszó: Belépés

Katalógus
Keresés
Böngészés
Információk
Segítség
Gyorskeresés
Cím:
Szerző:
Saját OPAC
Személyes adatok
Kölcsönzések
Előjegyzések
Üzenetek

Gödöllői Tudományos Könyvtár vízükör Cím Ugrás

- + : [Novellafüzér] / Czákó Gábor [Invmotattott anyag], 1982 (C 90p)
- I. Általános és szerves kémiai alapismeretek : Kémia agrárszakos hallgatók számára : Kísérleti jegyzet / Írták Heltai György, Mérőné Nótás Erika, Mészárosné Bálint Ágnes. ; [kiad. a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Kar [Invmotattott anyag], 1999 [I2004] (E32471)
- Technische Biologie und Bionik. 1., 1. Bionik-Kongress, Wiesbaden 1992 / Werner Nachtigall (ed.) [Invmotattott anyag], 1992 (C31817)
- 1. Hegesztéstechnológiai szeminárium : Szeged, 1987. február 26. : Szakmai kiadvány / [rend. a] Gépipari Tudományos Egyesület. ; [szerk. Lóránth Ervin, Pajtényi Ferenc] [Invmotattott anyag], 1987 (186.699)
- Az 1. Internacionáléről / [sajtó alá rend. a marxizmus-leninizmus klasszikusainak szerk.] [Invmotattott anyag], 1979 (I20.874)
- 1. International Symposium on Computer Assisted Language Learning in Hungary Kossuth University, Debrecen : November 12-13, 1985 / ed. by I. Kecskés and F. Papp [Invmotattott anyag], 1986 (681.3s)
- 1. Kelet-Magyarországi Drámapedagógiai Konferencia : Jászfényszaru, 2000. március 3-4. / [szerk. Kovács Andrásné és Bordásné Kovács Katalin] [Invmotattott anyag], 2000 (371.383)
- 1. [Kínai] [Invmotattott anyag], 1987 (809.51)
- 1. köt., [Trópusi és szubtrópusi állattenyésztési] (636.08) (E48268)
- 1. Magyar Nemzeti és Nemzetközi Lifelong Learning Konferencia : [Konferencia] : Debrecen, 2005. ápr. 21-22. / [szerk. Kálmán Anikó] [Invmotattott anyag], 2005 (37.018)

A találati lista, legelső tétel a folyóirat (FK jelzettel):

HUNTEKA Szent István Egyetem Könyvtára
Közös Katalógus

Olvasói belépés
Vonalkód: Jelszó: Belépés

Katalógus
Keresés
Böngészés
Információk
Segítség
Gyorskeresés
Cím:
Szerző:
Saját OPAC
Személyes adatok
Kölcsönzések
Előjegyzések
Üzenetek

Gödöllői Tudományos Könyvtár vízükör Cím Ugrás

- Vízükör, 1991 (FK 11.234)
- Vízükör, 1970 (K 37v)
- Vizuális kommunikáció : Látáskultúra, rajzkultúra, képi látás / írta és tervezte Tőrek Ferenc [Invmotattott anyag], 2002 (N246-N247)
- Vizuális kultúra / sorozatszerk. Bálványos Huba
- A vizuális kultúráról / (Szerk. S. Nagy Katalin.) [Invmotattott anyag], 1982 (123.222)
- Vizuális megismerés, vizuális kommunikáció / Bálványos Huba, Sánta László [Invmotattott anyag], 1998 (T54-7404)
- Vizuális megismerés, vizuális kommunikáció / Bálványos Huba, Sánta László [Invmotattott anyag], 2003 (37.036)
- A vizuális nevelés pedagógiája. 2. köt., A vizuális nevelés gyakorlata / írta, ábrákat rajzolta: Xantus Gyula [Invmotattott anyag], 1969 (152.989:2)
- A vizuális nevelés pedagógiája. 1. köt. / írta, ábrákat rajzolta: Balogh Jenő [Invmotattott anyag], 1969 (152.989)
- A vizuális nevelés pedagógiája. 2. köt., A vizuális nevelés gyakorlata / írta, ábrákat rajzolta: Xantus Gyula [Invmotattott anyag], 1969 (152.989:2)

Monguz 2.0 (c) iKron Kft., HunTéka 1.0 plugin (c) MTA SZTAKI & iKron Kft.

A rekord megjelenítése, a példányazonosítóra kattintva láthatóvá válnak a példányadatok:

The screenshot shows a library catalog interface. On the left is a navigation menu with options like 'Katalógus', 'Keresés', 'Böngészés', 'Információk', 'Segítség', 'Gyorskeresés', and 'Saját OPAC'. The main content area displays the record for 'Vízűkör'. At the top, there are search filters for 'Gödöllői Tudományos Könyvtár' and 'Cím'. The record details include:

- Cím: Vízűkör
- Dokumentumtípus: Periodika
- Raktári szakjel: FK 11.234
- Kiadás helye: Budapest
- Kiadó neve: OVH
- Megjelenés éve: 1991
- Fizikai leírás: 1
- Gyakoriság: kéthavonta
- ISSN/ár: 0139-1372
- Tárgyszó: vízgazdálkodás
- Tárgyszó: vízűgy
- ETO jelzet: 556.18
- Nyelv: *Magyar
- Előzménye: Magyar vízgazdálkodás

 Below the details, it states 'Összes példány: 1 / jelenleg hozzáférhető: 1'. At the bottom, there is a table with columns for 'Példányazonosító', 'Raktári jelzet', 'Gyűjtemény', 'Besorolás', 'Státusz', and 'Kölcsönzés lejártá'. The first row contains the data: 'Vízűkör/FK 11.234', 'FK 11.234', 'Raktár', 'nem kölcsönözhető', 'hozzáférhető', and '--'.

A példányadatok (meglévő évfolyamok, hiányzó számok stb.):

This screenshot shows a similar library catalog interface, but with a header for 'Szent István Egyetem Könyvtára Közös Katalógus' and a login section for 'Olvasói belépés'. The search filters are set to 'Gödöllői Tudományos Könyvtár' and 'Szerző'. The record details are:

- Példányazonosító: Vízűkör/FK 11.234
- Cím: Vízűkör
- Leőhely: GATE
- Gyűjtemény: Raktár
- Besorolás: nem kölcsönözhető
- Raktári jelzet: FK 11.234
- Státusz: hozzáférhető
- Bibliográfiai: 31.évf.(3.sz.1991)-37.évf.(1997), Hiányzó számok: 31.évf. 5.sz.(1991) Vízűkör/FK 11.234 alapegység.

 The footer of the page contains the text: 'Monguz 2.0 (c) iKron Kft., HunTéka 1.0 plugin (c) MTA SZTAKI & iKron Kft.'

Böngészés tárgyszóra (acél):

The screenshot shows the HUNTEKA library catalog interface. The header includes the HUNTEKA logo, the text 'Szent István Egyetem Könyvtára Közös Katalógus', and a login section for 'Olvasói belépés' with fields for 'Vonalkód:' and 'Jelszó:'. A 'Be lépés' button is visible. The left sidebar contains navigation links: 'Katalógus', 'Keresés', 'Böngészés', 'Információk', 'Segítség', 'Gyorskeresés', 'Saját OPAC', and 'Személyes adatok'. The main search area shows the selected library 'Gödöllői Tudományos Könyvtár' and the search term 'acél'. Below the search bar, a list of related terms is displayed, each with a green arrow icon: '7. keretprogram', '10 új EU tagország', '48-as Függetlenségi Országos Gazdapárt', '2000. év', 'aberdeen Angus', 'abiotikus tényező', 'ablak', 'ablakszűnyegok', 'Abony', and 'abortusz'. The footer contains the text 'Monguz 2.0 (c) iKron Kft., HunTéka 1.0 plugin (c) MTA SZTAKI & iKron Kft.'

A beírt kifejezéshez legközelebbi adattól indul a lista.

This screenshot shows the same HUNTEKA library catalog interface as above, but with a different list of related terms for the search term 'acél'. The search bar still shows 'Gödöllői Tudományos Könyvtár' and 'acél'. The list of related terms, each with a green arrow icon, includes: 'acél', 'acélbeton', 'acélcső', 'acélgvártás', 'acélipar', 'acéllemez', 'acélminőség', 'acélszerkezet', 'Áchim L. András (1871-1911)', and 'Acinetobacter calcoaceticus'. The footer text remains the same: 'Monguz 2.0 (c) iKron Kft., HunTéka 1.0 plugin (c) MTA SZTAKI & iKron Kft.'

Az acél tárgyszóhoz kapcsolódó címek és további tárgyszavak (főlé- és alárendelt, lásd még stb.):

The screenshot shows the website interface for the Szent István Egyetem Könyvtára Közös Katalógus. The header includes the HUNTEKA logo, the library name, and a login section for 'Olvasói belépés' with fields for 'Vonalkód:' and 'Jelszó:'. A 'Belépés' button is visible. The left sidebar contains navigation links: 'Katalógus', 'Keresés', 'Böngészés', 'Információk', 'Segítség', 'Gyorskeresés', 'Cím', 'Szerző', 'Saját OPAC', 'Személyes adatok', 'Kölcsönzések', 'Előjegyzések', and 'Üzenetek'. The main content area shows search results for the keyword 'acél' in the 'Gödöllői Tudományos Könyvtár' section. The results list related terms and titles:

- Tárgyszó: acél
- Lásd még: [acélbeton \(Alárendelt \(A\)\)](#)
- Lásd még: [acélcső \(Alárendelt \(A\)\)](#)
- Lásd még: [acéllemez \(Alárendelt \(A\)\)](#)
- Lásd még: [acélminőség \(Alárendelt \(A\)\)](#)
- Lásd még: [acélgyártás \(Lásd még \(X\)\)](#)
- Lásd még: [acélipar \(Lásd még \(X\)\)](#)
- Lásd még: [acélszerkezet \(Lásd még \(X\)\)](#)
- Lásd még: [fémes anyag \(Főlérendelt \(F\)\)](#)
- Lásd még: [vaskohászat \(Lásd még \(X\)\)](#)
- Cím: [Acél, fém és öntöttvas anyagvizsgálata. 1. köt.](#)
- Cím: [Acél, fém és öntöttvas anyagvizsgálata. 2. köt.](#)
- Cím: [Acélok 1., Általános előírások, acélminőségek](#)
- Cím: [Acélok 1. köt.](#)
- Cím: [Acélok 2. köt.](#)
- Cím: [Acélok 2., Rúd- és idomacélok, lemezek, szalagok](#)
- Cím: [Acélok 3., Kovácsdarabok, húzott acélok, acélgyártmányok vasúti célra, csövek](#)
- Cím: [Az acélok és a vas hőkezelése](#)
- Cím: [Acélok és fémötvözetek spektroszkópos elemzése](#)
- Cím: [Acélok és fémötvözetek spektroszkópos elemzése](#)

3. Országos számítógépes katalógusok

ODR	Országos Dokumentum-ellátási Rendszer a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma által kialakított és támogatott olyan szolgáltatási rendszer, amely az országos lelőhely-nyilvántartás segítségével a könyvtárakon keresztül biztosítja a könyvtárhasználók számára a könyvtári dokumentumok hozzáférhetőségét. A SZIE Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár tagja.
MOKKA	A Magyar Országos Közös Katalógus elnevezés rövidítése. A MOKKA Egyesület célja a magyar könyvtárakat és használóikat szolgáló, dokumentum- és információ-ellátásukat nagymértékben javító közhasznú tevékenység egy magyarországi könyvtári közös katalógizálási rendszer létrehozására és működtetésére. A SZIE Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár tagja a Mokkának. A MOKKA-R: Régi Nyomtatványok Tagozat.
NPA	Az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) által gondozott Nemzeti Periodika Adatbázis elnevezés rövidítése. Az adatbázis a magyar könyvtárakban található, 1665 óta megjelent külföldi tudományos és ismeretterjesztő időszaki kiadványok, folyóiratok, napilapok, jelentések, évkönyvek, továbbá nem hagyományos, egyéb információhordozójú kiadványok legfontosabb bibliográfiai leírását és magyarországi lelőhely, illetve állományadatait tartalmazza.

3.1. Az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer (ODR)

A legnagyobb hazai könyvtárak (köztük a tudományegyetemek) közös katalógusa az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer (ODR). Egy olyan szolgáltatórendszer, amely az országos lelőhely-nyilvántartás segítségével a könyvtárakon keresztül biztosítja azt, hogy a könyvtári ellátásban bárhol részt vevő, bármilyen fenntartású, nyilvános vagy nem nyilvános könyvtár használója is részesülhet a korszerű dokumentumszolgáltatásban. Az adatbázis bibliográfiai és lelőhelyadatai nagymértékben bővültek az indulás óta. A könyvek mellett folyóiratokat, hangzó- és videoanyagokat, kottákat és elektronikus dokumentumokat is érdemes keresni az adatbázisban, és néhány speciális (például műtárgy, fotó) leírással is találkozhatunk.

Hozzáférés:

Az ODR közvetlenül elérhető a számítógépes hálózaton, a Könyvtáron belül elhelyezett számítógépeken, valamint az Egyetem könyvtári honlapjáról.

A szolgáltatás a következő címről érhető el:

<http://odr.lib.unideb.hu>

A <Keresés>-re kattintva jelenik meg a keresőképernyő:

A mezőket értelemszerűen kitöltve a keresőúrlapon található <Keresés> téglalapra kattintva kapjuk meg a találati listát.

The screenshot shows a search results page titled 'Rövid Lista'. At the top, it indicates 'Találatok száma: 11 Megjelenítés: 1 - 11 A kérdés: find auth Schelling Thomas'. Below this is a table with columns for 'Szerző', 'Cím', and 'Megjelenés'. The records are numbered 1 through 11, each with a checkbox to its left. The records list various works by Schelling, including 'Von der Weltseele', 'Choice and consequence', and 'The strategy of conflict'. At the bottom of the table, there are icons for document actions.

#	Szerző	Cím	Megjelenés
☐ 1	Schelling, Friedrich	Von der Weltseele : eine Hypothese der höhern Physik zur Erklärung des allgemeinen Organismus, 1798	2000
☐ 2	Schelling, Thomas C.	Choice and consequence / Thomas C. Schelling.	1984.
☐ 3		1. vol.	
☐ 4		Nineteenth century religious thought in the West / edited by Ninian Smart ... [et al.]	1988. -
☐ 5	Schelling, Thomas Cr	Micromotives and macrobehavior / Thomas C. Schelling	1978
☐ 6	Buchheim, Thomas	Eins von Allem. Die Selbstbescheidung des Idealismus in Schellings Spätphilosophie	1992
☐ 7	Schelling, Thomas Cr	The strategy of conflict. (Repr.)	1968
☐ 8	Schelling, Thomas Cr	Arms and influence.	[1966]
☐ 9	Schelling, Thomas Cr	The strategy of conflict. (Repr.)	1977
☐ 10	Schelling, Thomas C.	The strategy of conflict / Thomas C. Schelling	1975
☐ 11	Schelling, Thomas C.	The strategy of conflict / Thomas C. Schelling	1963

A címek előtti négyzeteket kijelölve (kattintással' pipát' helyezünk el), majd a lista tetején, illetve az alján található ikonra (kijelölt rekordok hosszú megjelenítése) kattintva megjelenik a teljes rekord tartalma:

The screenshot shows a detailed record page titled 'Részletes Lista'. It displays the following information for the selected record:

- Szerző: Schelling, Thomas Crombie
- Cím: The strategy of conflict. (Repr.)
- ÉTO: 355.43:519.6 519.6:355.43
- Megjelenés: London - Oxford - New York : Oxford Univ Press VII, 1968
- Tartalom: 309 p. ; 20 cm.
- Sorozat: (Galaxy Book[s], 101.)
- Tárgyszó: Játékelmélet; hadászat; Hadászat; játékelmélet
- Leőhely: SZTE Egyetemi Könyvtár

At the bottom of the page, there is a footer with the text: 'Carvina WWW Gateway v3.1 © 1998-2001 T-Systems Dataware Ltd.' and 'ODR kérésétovábbító rendszer v2.0 © 2001-2003 Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár'.

A <Tárgyszó mező> alatt található a <leőhely>.

A csukott könyv szimbólumra kattintva az adott könyvtár katalógusába léphetünk át. Ekkor újra meg kell keresni az adott dokumentumot.

A nyitott könyv szimbólumra kattintva az adott könyvtár katalógusába léphetünk át, ahhoz a tételhez, amit már az ODR-ben is kerestünk.

A képen látható utolsó szimbólumra (kis cédula) kattintva adatokat kaphatunk az adott könyvtárról (cím, telefonszám, kölcsönzési információ stb.).

A nyitott könyv szimbólumra való kattintás eredménye:

SZTE Egyetemi Könyvtár -- Online Katalógus

A CCL kérdés: *FIND IDNO "BIBJAT00069452"*

Szerző: [Schelling, Thomas Crombie](#)
Cím: [The strategy of conflict. \(Repr.\)](#)
Megjelenés: London - Oxford - New York : Oxford Univ Press VII, 1968, *Térjedelem*: 309 p. ; 20 cm
Tárgyszó: [Játékelmélet](#)

Példányadatok:

1. A 61495 ... *EK Raktár, 1. emelet* ... Kölcsönözhető

3.2. A Magyar Országos Közös Katalógus (MOKKA)

A **Magyar Országos Közös Katalógus (MOKKA)** lelőhely-adatbázis. Úgy jön létre, hogy a MOKKA tagkönyvtárainak (jelenleg 17 könyvtár) katalógus-adatbázisait – a szükséges konverziók elvégzésével – feltöltik a központi adatbázisba. Egy duplumokat kiszűrő program működése során minden dokumentum bibliográfiai rekordja csak egyszer kerül be az adatbázisba, a többi könyvtár lelőhelykódja, rekordazonosítója és egyes adatai (például tárgyszavak) „hozzáíródnak” a bibliográfiai rekordhoz.

A folyamatos katalogizálás során a könyvtár keres a MOKKA-adatbázisban. Amennyiben megtalálja a rekordot, letölti, hozzáírja helyi adatait (így lelőhely-kódját is) és kívánsága szerint szerkeszti a rekordot. Ezután lelőhely-kódját és megállapodás szerinti helyi adatait visszatölti a központi adatbázisba. Ha nem találja meg a rekordot a központi adatbázisban, katalogizálja a dokumentumot (betartva a MOKKA szabályait) és az elkészült rekordot feltölti a központi adatbázisba.

Az olvasó a MOKKA adatbázisában keres és - ha megtalálja a keresett dokumentumot - dönt az igénybe venni kívánt könyvtárról és a dokumentum igénybevételének módjáról. A központi adatbázisból a kereső „átléphet” a hálózat útján a megfelelő könyvtárak adatbázisaiba, hogy megállapítsa, vajon a dokumentum rendelkezésre áll-e.

A MOKKA adatbázisban bárki kereshet, és – megállapítandó feltételek szerint – nem MOKKA-tagkönyvtárak is letölthetnek rekordokat.

MOKKA-R

MOKKA–Régi Nyomtatványok (–1850)

A MOKKA–R a muzeális értékű könyvtári dokumentumok, azaz a magyarországi könyvtárak 1850 előtt megjelent kéziratos és nyomtatott dokumentumainak országos lelőhelyjegyzéke.

A MOKKA-R Tagozat célja a Kárpát-medence könyvtárainak és azok használóinak dokumentum- és információellátását nagy mértékben javító közhasznú tevékenység ellátása, különösen a régi nyomtatványok közös katalogizálási rendszerének előkészítése, megszervezése és működtetése.

A MOKKA-R működése a MOKKÁ-éval megegyezik, vagyis a központi katalógus a tagkönyvtárak adatbázisainak a központi katalógusba való áttöltésével jön létre.

A MOKKA-R két részből áll: keresőfelületből (OPAC) és szerkesztő modulból.

- Az OPAC a dokumentumokra vonatkozó legfontosabb adatokat tartalmazza - ez nyilvános, mindenki számára elérhető. Az adatoknak az a része, amely ezeknél az alapvető adatoknál többet nyújt, már csak jelszóval hozzáférhető (a tagkönyvtárak számára ez is látható).
- A katalogizáló felületet, amely egy böngészőbe épített Java-alkalmazás, szintén jelszóval, a tagkönyvtárak használhatják. Ezen a felületen a könyvtáros MARC-formátumú rekordokat tud a katalógusból átemelve továbbszerkeszteni, illetve újakat létrehozni. A kitöltött űrlap elmentésekor a rögzített adatok szintén MARC-formátumú bibliográfiai rekord formájában kerülnek az adatbázisba.

Hozzáférés:

<http://www.mokka.hu> és <http://ww3.mokka.hu>

3.3. Nemzeti Periodika Adatbázis (NPA)

Az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) által gondozott adatbázis a magyar könyvtárakban található, 1665 óta megjelent külföldi tudományos és ismeretterjesztő időszaki kiadványok, folyóiratok, napilapok, jelentések, évkönyvek, továbbá nem hagyományos, egyéb információhordozójú kiadványok legfontosabb bibliográfiai leírását és magyarországi lelőhely-, illetve állományadatait tartalmazza. Magyarországi könyvtárak bejelentései alapján kerül összeállításra a lelőhelyjegyzék.

Hozzáférés:

Az NPA 2000-ig önálló webcímen volt elérhető, ezt követően az adatbázist az OSZK katalógusába építették be.

1665–2000 **<http://www.iif.hu/db/npac>**

1665– **<http://www.oszk.hu>**

4. Multidiszciplináris adatbázisok

Elektronikus adatbázis	Elektronikusan tárolt adatok vagy egységként kezelt rekordok (tények, bibliográfiai adatok és szövegek) gyűjteménye, közös használói felülettel, valamint az adatok keresésére és kezelésére szolgáló szoftverrel.
EISZ	Elektronikus Információszolgáltatás elnevezés rövidítése. Fontosabb adatbázisai közül: Web of Science, Science Direct, Akadémiai Kiadó és Folyóirattár, SpringerLink stb. Csak a szolgáltatás igénybevételére jogosult intézmény IP-címtartományából érhető el.
EBSCO	Ismert kiadók tudományos folyóiratait licenszeli, és teszi elérhetővé az EBSCOhost keresőrendszeren keresztül.
MATARKA	Magyar Folyóiratok Tartalomjegyzékeinek Kereshető Adatbázisa.

4.1. Az EISZ bemutatása (Web of Science, Science Direct és Akadémiai Kiadó Folyóirattár)

Az Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) nemzeti program célja, hogy a felsőoktatás és a tudományos kutatás számára nélkülözhetetlen elektronikus információforrásokat központilag, nemzeti licenc alapján vásárolja meg, amelynek eredményeként az eddigieknél lényegesen több információt tud biztosítani a teljes hazai és a határon túli magyar felsőoktatás és kutatói közösség, a használók számára. Az EISZ fontos része a felsőoktatási fejlesztési programnak, jelentősen megnöveli a magyar felsőoktatási intézmények versenyképességét, és egyben elősegíti az információhoz való hozzáférés demokráciájának kiterjesztését is.

Hozzáférés:

Az Egyetem területén és a Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltárban az erre a célra elhelyezett számítógépekről (EISZ-kabinet).

A portál a következő címen érhető el:

<http://www.eisz.hu/>

Az EISZ szolgáltatásait a hazai felsőoktatási intézmények hallgatói, PhD hallgatói, oktatói, kutatói érhetik el. Az EISZ használatának infrastrukturális feltétele, hogy a számítógép közvetlenül csatlakozzon a nemzeti kutatói hálózathoz. Praktikusan ez azt jelenti, hogy az EISZ szolgáltatásai az intézmény területéről elérhetőek, otthonról nem. Amennyiben nem a felsőoktatási intézmény területéről próbáljuk a szolgáltatásokat elérni, akkor az nem hozzáférhető, mivel a rendszer a hozzáférést IP-cím alapján biztosítja.

Az EISZ egy tudományos információs portál, amelynek szolgáltatásait egyedi felhasználónévvel lehet elérni. Ezért az első alkalommal a <regisztráció> menüpontot kell kiválasztani.

Az EISZ nyitóoldala:

A nyitóoldalról, az <eisz információk> menüpont alatt megjelenő tájékoztató dokumentumokat kiválasztva részletes ismertetést kaphatunk a szolgáltatásról.

Az **EISZ információk** nyitóoldalán az alábbiakról szerezhető részletes információ:

- általános információk
- jogosult intézmények listája
- technikai információk
- gyakran ismételt kérdések
- felhasználás feltételei
- elérhetőségek
- in english

A regisztrációs űrlapon megadott email címre küldi el a rendszer a jelszót (password). A válaszlevél az **EISZ használati megállapodást** is tartalmazza.

A felhasználói név megadása, valamint a titkos jelszó megérkezése után még a felhasználói szabályzatot kell elfogadni (OK!).

Ezt követően lehet a rendszerbe belépni.

Az EISZ körébe tartozó adatbázisok közül – rövid bemutatás:

- **Web of Science** az ISI (Institute for Scientific Information) három bibliográfiai adatbázisa, amely a tudomány egész területére kiterjed, továbbá a szerzői hivatkozásokat is feltárja (citációs index);
- **Science Direct** az Elsevier tudományos kiadó full text és adatbázis szolgáltatása, amelynek fő profilja a természettudományos, műszaki és orvosi folyóiratok nyomtatott és elektronikus formában való terjesztése. Teljes szövegű hozzáférést biztosít a saját kiadású papíralapú folyóiratok elektronikus változatához, illetve más kiadók e-folyóirataihoz;
- **Akadémiai Kiadó Folyóirattár**, amelyben több mint 50 folyóirat érhető el ingyenesen, 1999-ig visszamenőleg (a teljes nyomdaival megegyező tartalom PDF formátumban tölthető le);

- **Akadémiai Elektronikus Könyvtár**, amely az Akadémiai Kiadó nagyszótárait (angol, német, francia), Magyar értelmező kéziszótárát, az Idegen szavak és kifejezések szótárát, a Környezetvédelmi és az Új magyar irodalmi lexikont tartalmazza;
- **SpringerLink** a világ egyik legszéleskörűbb online gyűjteménye. A több mint 1300 folyóirat 1997-től érhető el teljes szöveggel, többek között az alábbi tudományterületeken: élettudományok, kémia, földtudományok, számítástechnika, fizika, műszaki tudományok, környezetvédelem, jogtudomány, közgazdaságtan, társadalomtudomány;
- További adatbázisok az EISZ-en belül: **Tesztre készen, a Scriptum Kiadó szakszótárai, PsycINFO** stb.

Az EISZ adatbázisai

A jegyzetben az EISZ három adatbázisát mutatjuk be: Web of Science, Science Direct és Akadémiai Kiadó Folyóirattár.

4.1.1 Web of Science

A citációs indexek rendszerét, az idézettség-háló weben való megjelenítését jelenleg két adatbázis valósítja meg:

- Institute for Scientific Information (ISI) – Web of Science (WoS);
- Reed Elsevier – Scopus.

A *WoS* és a *Scopus* tulajdonsága, hogy a bibliográfiai rekordokat nem csupán egy találati halmazba gyűjti össze, hanem azok közötti belső linkeket is feltárják a tematikus keresés segítségével.

Az **EISZ** rendszer keretében jelenleg a *Web of Science (WoS)* bibliográfiai adatbázis csomag és citációs indexszolgáltatás érhető el.

A *WoS* három adatbázis-csomagja három fő tudományterületre osztva rendszerez:

1. Arts & Humanities Citation Index – Bölcsészettudományi és Művészeti Index – 25 kategóriában, 1140 teljes folyóirat anyaga, valamint a vonatkozó cikkek 7000 társadalomtudományi és tudományos folyóiratból.
2. Science Citation Index Expanded & SciSearch – Természet- és Műszaki tudományos Index – 160 tudományterület, 5800 akadémiai és alkalmazott műszaki tudományos dokumentum, ebből 140 könyv, a többi folyóirat.
3. Social Sciences Citation Index & Social SciSearch - Társadalomtudományi Index 55 kategóriában, 1700 folyóirat teljes anyaga, valamint 5700 vonatkozó cikk a vezető tudományos és műszaki folyóiratokból.

Egyszerű keresés a WoS adatbázisban

Ebben az opcióban témakörre, cíkcímre, szerzőre, testületi szerzőre, folyóíratra továbbá a szerző munkahelyének címére, a megjelenés évére, a folyóirat nevére, nyelvre és dokumentumtípusra lehet keresni.

Az adatbázis-választást és az időkorlátozásokat a kezdőlapon be lehet állítani. (Current Limits: [Change Limits and Settings])

Alapbeállításként 3 keresőmező jelenik meg, de további sorokat is hozzáadhatunk (Add Another Field).

Szerzőre való keresésnél érdemes a szerzői indexlistát használni, ami a mező melletti nagyító ikonnal hívható elő.

Téma szerinti keresés:

SEARCH

Példa: Keresés a Hungary Eurozone témára.

<Search:> hungary eurozone

A keresőkérdés megadása a következő módon történik:

ISI Web of KnowledgeSM Take the next step

Web of Science Additional Resources

Search Cited Reference Search Advanced Search Search History Marked List (0)

Web of Science®

Search for:

Hungary eurozone in Topic

Example: oil spill* AND "North Sea"

AND in Author

Example: O'Brian C* OR OBrian C*

Need help finding papers by an author? Use Author Finder.

AND in Publication Name

Example: Cancer* OR Journal of Cancer Research and Clinical Oncology

Add Another Field >>

Search Clear

Current Limits: [Change Limits and Settings]
 Timespan=All Years. Databases=Science Citation Index Expanded (SCI-EXPANDED); Social Sciences Citation Index (SSCI); Arts & Humanities Citation Index (A&HCI)

Please give us your feedback on using ISI Web of Knowledge.

Maintenance Alert
Attention Proxy Server Administrators: Please click here for valuable information regarding proxy server access to the ISI Web of Knowledge.

Discover Web of Science
 Explore top high-impact journals with powerful tools such as cited reference searching and Author Finder. 256 categories thoroughly cover the sciences, social sciences, arts, and humanities.

- Want to know more?
- Training in multiple languages

Customize Your Experience
 Sign In | Register

- Save and manage your references online with EndNote Web – freely available and fully integrated.
- Save and run searches

Találati lista:

Gyorskeresés a *Hungary Eurozone* téma esetén. Találati halmaz: 8 rekord - **8 results**

A következő képen az első öt találati tétel látható (az először megjelenő képernyő tartalma). A rekord sorszáma előtt lévő jelölőnégyzettel tudjuk a részletes megjelenítést indítani. A negyedik találat teljes szöveggel is elérhető.

Web of Science Additional Resources

Search Cited Reference Search Advanced Search Search History Marked List (0)

Web of Science®

Results Topic=(Hungary eurozone)
 Timespan=All Years. Databases=SCI-EXPANDED, SSCI, A&HCI.

Results: 8 Page 1 of 1 Go

Print E-mail Add to Marked List Save to EndNote Web more options Analyze Results

Refine Results
 Search within results for

Subject Areas Refine

- ECONOMICS (8)
- BUSINESS, FINANCE (2)
- PUBLIC ADMINISTRATION (2)
- POLITICAL SCIENCE (1)

Document Types Refine

- ARTICLE (8)

Authors

Source Titles

Publication Years

Institutions

Languages

- Title: The 2006 Hungarian election: Economic competitiveness versus social solidarity
 Author(s): Korkut U
 Source: PARLIAMENTARY AFFAIRS Volume: 60 Issue: 4 Pages: 675-690 Published: 2007
 Times Cited: 0
- Title: Hungary's Eurozone entry date: What do the markets think and what if they change their mind
 Author(s): Csajbok A, Rezessy A
 Source: CONTEMPORARY ECONOMIC POLICY Volume: 24 Issue: 4 Pages: 343-356 Published: 2006
 Times Cited: 0
- Title: Hungary's eurozone entry date: What do the markets think and what if they change their minds
 Author(s): Csajbok A, Rezessy A
 Source: CONTEMPORARY ECONOMIC POLICY Volume: 24 Issue: 3 Pages: 343-356 Published: 2006
 Times Cited: 0
- Title: Monetary convergence of the EU accession countries to the eurozone: A theoretical framework
 Author(s): Orłowski LT
 Source: JOURNAL OF BANKING & FINANCE Volume: 29 Issue: 1 Pages: 203-225 Published: 2005
 Times Cited: 2
 Full Text
- Title: Money rules for monetary convergence to the euro
 Author(s): Orłowski LT
 Source: JOURNAL OF POLICY MODELING Volume: 26 Issue: 7 Pages: 847-877 Published: 2004

Az első rekord kijelölése után a következő, a teljes megjelenítés (**Full Record**) képernyőtartalom:

The screenshot shows a Web of Science record page. At the top, it says '<< Back to results list' and 'Record 1 of 8'. The title of the article is 'The 2006 Hungarian election: Economic competitiveness versus social solidarity'. Below the title are buttons for 'Print', 'E-mail', 'Add to Marked List', and 'Save to EndNote Web'. The author is listed as 'Korkut U (Korkut, Umut)'. The source is 'PARLIAMENTARY AFFAIRS', volume 60, issue 4, pages 675-690, published in 2007. The abstract discusses the 2006 Hungarian elections and the role of economic issues. The page also includes sections for 'Cited by: 0', 'Related Records', 'References: 45', and 'Suggest a correction'.

Parancsnyelvi keresés:

Advanced Search

A parancsnyelvel történő keresésnél mezőkódok és a Bool-algebra szerint állíthatunk össze speciális keresőkifejezést.

TS=Topic	témakör
TI=Title	cím (cikk címe)
AU=Author	szerző
GP=Group Author	testületi szerző
SO=Publication Name	folyóirat neve
PY=Year Published	megjelenés éve
AD=Address	cím
OG=Organization	szervezet (pl. egyetem)
SG=Suborganization	alszervezet (pl. tanszék)
SA=Street Address	utcanév
CI=City	város
PS=Province/State	állam
CU=Country	ország
ZP=Zip/Postal Code	irányítószám

Hivatkozások keresése:

CITED REF SEARCH

Adatbázis: Társadalomtudományi Index – 1975-től napjainkig

Social Sciences Citation Index (SCCI) – 1975 – present

Időkorlát: 2000 és 2006 közötti dokumentumokra vonatkozó rekordok
2000 to 2006

Lényeges különbség, hogy a hivatkozásokra építhetjük fel a logikai kifejezéseket:

IDÉZETT SZERZŐ: schelling t*

CITED AUTHOR: schelling t*

IDŐKORLÁT: 2001-2003

CITED YEAR(S): 2001-2003

Megjegyzés:

A **CITED WORK** (folyóirat, könyv címe) mezőt üresen hagytuk.

Web of Science Additional Resources

Search Cited Reference Search Advanced Search Search History Marked List (0)

Web of Science®

Cited Reference Search. Find the articles that cite a person's work [View our Cited Reference Search tutorial.](#)

Step 1: Enter the author's name, the work's source, and/or publication year.

Cited Author: schelling t*
Example: O'Brian C OR OBrian C**

Cited Work:
Example: J Comput Appl Math
journal abbreviation list*

Cited Year(s) 2001-2003
Example: 1943 or 1943-1945

Current Limits: [\[Hide Limits and Settings\]](#) (To save these permanently, sign in or register.)

Timespan:

All Years (updated február 09, 2008)

From 2000 to 2006 (default is all years)

Citation Databases:

Science Citation Index Expanded (SCI-EXPANDED)--1975-present

Social Sciences Citation Index (SSCI)--1975-present

Arts & Humanities Citation Index (A&HCI)--1975-present

Chemical Databases:

A hivatkozott cikkek listája:

A következő kép a találati listát mutatja. A találati halmaz hét rekordot tartalmaz. A rekord-kiválasztó oszlop (**Select**) alatt 'jelölőnégyzet'-tel tudjuk a részletes megjelenítést indítani.

Megjegyzések:

1. Lehetőség van a keresés további finomítására is.

Szűkíthetünk a:

- Dokumentum nyelvére;
- Dokumentum típusára -- (**languages and document types**).

2. További lehetőség, hogy a *keresési történet* lépésről-lépésre megtekinthető (**SEARCH HISTORY**)

Web of Science Additional Resources

Search | Cited Reference Search | Advanced Search | Search History | Marked List

Web of Science®

<< Back to previous

Cited Reference Search. Find the articles that cite a person's work.

Step 2 of 2: Select cited references and click "Finish Search."

Select the references for which you wish to see the citing articles, then click the "Finish Search" button.
Hint: Look for cited reference variants (sometimes different pages of the same article are cited or papers are cited incorrectly).

CITED REFERENCE INDEX
References: 1 - 7 of 7

Page 1 of 1 Go

Select Page Select All* Clear All

Finish Search

Select	Cited Author	Cited Work [SHOW EXPANDED TITLES]	Year	Volume	Page	Article ID	Citing Articles **	View Record
☐	SCHELLING T	COLLECTIVE CHOICE ES	2003				1	
☐	SCHELLING T	FOREIGN AFFAIRS	2002	81			1	
☐	SCHELLING TC	EVOLUTION CAPACITY C	2001		48		1	
☐	SCHELLING TC	FOREIGN AFF	2002	81	2		8	View Record
☐	SCHELLING TC	FOREIGN AFFAIRS	2002	8			1	
☐	SCHELLING TC	STRATEGY CONFLICT	2002				1	
☐	SCHELLING TC	STRATEGY CONFLICT	2002		182		1	

Select Page Select All* Clear All

Finish Search

Restrict results by any or all of the options below:

4.1.2. Science Direct

A *ScienceDirect* az *Elsevier* tudományos kiadó teljes szöveges (*full text*) adatbázis-szolgáltatása. Fő profilja a természettudományos, műszaki és orvosi folyóiratok nyomtatott és elektronikus formában való terjesztése. Teljes szövegű hozzáférést biztosít a saját kiadású papíralapú folyóiratok elektronikus változatához, illetve más kiadók e-folyóirataihoz.

Az *Elsevier Science Direct* hazánkban elérhető adatbázisának tartalma a következő:

- 1350 saját kiadású folyóirat;
- navigációs lehetőség 30 millió rekord között;
- 10 000 különböző folyóiraatra mutató link, amely a tudományos élet minden területét lefedi;
- több mint 1,5 millió teljes szövegű cikk az 1995 utáni tartalomból.

A szolgáltatás navigációs lehetőséggel több mint 30 millió rekord között biztosítja a hatékony hozzáférést a különböző típusú elektronikus forrásokhoz. Lehetővé teszi a bibliográfiai adatok közötti keresést, valamint együttesen oldja meg az adatbázis és a *full text*, teljes-szöveges hozzáférést is.

A szolgáltatások sajátossága egyrészt az a tudományos kontroll, amelyet a szolgáltatók az elektronikus folyóiratcsomagok összeállítása, válogatása során érvényesítenek, másrészt az elektronikus folyóiratok feldolgozásának módja, illetve a rendszeren belüli kereshetőség lehetőségei.

Egyszerű keresés:

Ebben az opcióban a cikk címére, kulcsszóra, absztraktra, szerzőre, folyóirat címére, kiadással kapcsolatos paraméterekre lehet keresni.

Példa: Gyorskeresés a *magyar gazdaság* témára.

<Search:> hungarian AND economy a keresőkérdés megadása a következő módon történik

The screenshot shows the ScienceDirect homepage with a search bar containing 'hungarian AND economy'. The search results are displayed in a grid format. On the left, there are navigation options like 'Home', 'Browse', 'Search', etc. The main content area is divided into several sections: 'Browse' (7,816,455 Articles), 'Why Register?', 'About ScienceDirect', 'Quick Links', and 'Quick Links in ScienceDirect'. The 'Browse' section lists various scientific fields. The 'Why Register?' section explains the benefits of creating a user account. The 'About ScienceDirect' section provides information about the platform's offerings. The 'Quick Links' section offers shortcuts to various services like alerts, saved searches, and top-25 articles. The 'Quick Links in ScienceDirect' section provides links to external resources like SCOPUS and Elsevier. The 'Quick Links on the Web' section offers links to add to quick links, submit articles, and access research literature. The 'About ScienceDirect' section highlights the platform's extensive collection of peer-reviewed journals and book series. The 'Latest News' section provides updates on new content and tutorials.

Találati lista:

A keresés a *hungarian AND economy* téma esetén az eredményhalmaz: 68 rekordot – **(68 Articles found)** tartalmaz.

A következő képen az első hat találati tétel látható (*az először megjelenő képernyő tartalma*). A rekord sorszáma után lévő jelölőnégyzettel tudjuk a részletes megjelenítést indítani.

The screenshot shows the search results page for '68 Articles Found'. The search criteria are 'TITLE-ABSTR-KEY(hungarian AND economy)'. The results are displayed in a list format. Each result includes a checkbox, the article title, journal information, authors, and options for viewing the full text or PDF. The first six results are:

- Privatization and some economic and social consequences: Higher incomes, greater inequalities** • ARTICLE
The Social Science Journal, Volume 43, Issue 3, 2006, Pages 497-502
Z. Edward O'Relley
SummaryPlus | Full Text + Links | PDF (72 K)
- Equilibrium exchange rates in transition countries: Evidence from dynamic heterogeneous panel models** • ARTICLE
Economic Systems, Volume 29, Issue 2, June 2005, Pages 144-162
Byung-Yeon Kim and Eikka Korhonen
SummaryPlus | Full Text + Links | PDF (217 K)
- Human capital, market imperfections, and labor reallocation in transition** • ARTICLE
Journal of Comparative Economics, Volume 32, Issue 4, December 2004, Pages 745-774
Marian Razov and Johan F.M. Swinnen
SummaryPlus | Full Text + Links | PDF (414 K)
- Industrial symbiosis: the case for market coordination** • ARTICLE
Journal of Cleaner Production, Volume 12, Issues 8-10, October-December 2004, Pages 1099-1110
Pierre Desrochers
SummaryPlus | Full Text + Links | PDF (180 K)
- The evolution of university-industry-government relationships during transition** • ARTICLE
Research Policy, Volume 33, Issues 6-7, September 2004, Pages 975-995
Annamária Inzelt
SummaryPlus | Full Text + Links | PDF (164 K)
- Secrets to the successful Hungarian bank privatization: the benefits of foreign ownership through strategic partnerships** • ARTICLE
Economic Systems, Volume 28, Issue 2, June 2004, Pages 111-123
István Ábel and Pierre L. Siklóš
SummaryPlus | Full Text + Links | PDF (134 K)

A rekordokat háromféleképpen lehet megjeleníteni:

1. *SummaryPlus* gyors áttekintésre ad lehetőséget;
2. *Full Text + Links* az Internet lehetőségeit (*Link*) kihasználó teljes megjelenítés;
3. *PDF (xxx K)* PDF-formátumú letöltést, és nyomtatáshú megjelenítést jelöl.

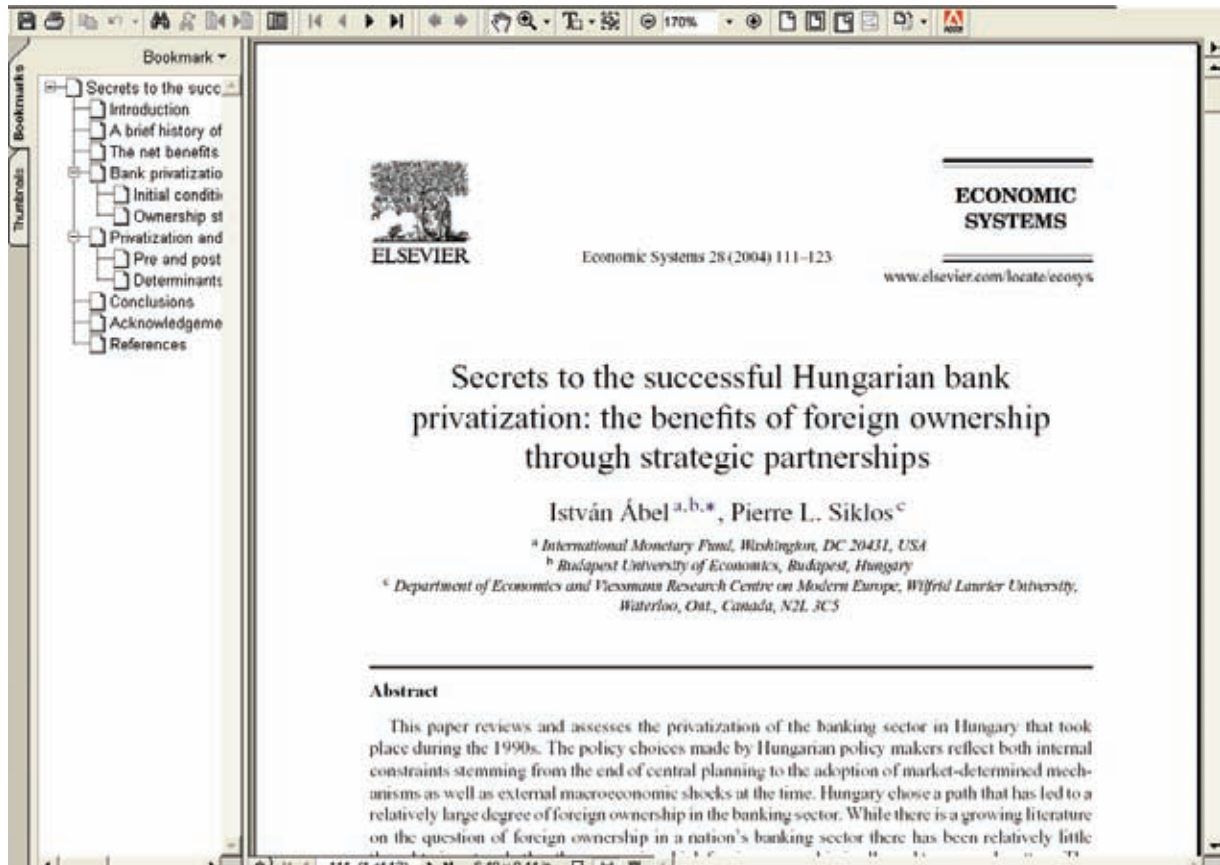
A 6. sorszámú találati tétel PDF formátumú letöltése és megjelenítése:

A képen a cikk első oldala látható. A *szerző és cím* adatokon kívül megtalálható a folyóirat címe, a megjelenés adatai, valamint az oldalszám és a terjedelem is.

– **Economic Systems 28 (2004) 111-123**

A letöltött cikk terjedelme az Adobe® Reader képernyőjének alsó információs sorában is látható.

– 111 (1 of 13)

4.1.3. Magyar kiadású tudományos folyóiratok

Az Akadémiai Kiadó gondozásában megjelenő kiadványok több mint 40 tudományágban biztosítanak lehetőséget az oktatók, kutatók legfrissebb kutatási eredményeinek publikálására. A témák a tudomány széles spektrumát tartalmazzák: a nukleáris kémiától a mikrobiológián át a nyelvtudományig.

Az Akadémiai Kiadó közel hatvan tudományos folyóiratából 33-nak a Magyar Tudományos Akadémia az alapítója, főszerkesztői magyar akadémikusok, szerkesztőbizottsági tagjai többségükben magyarok.

Az EISZ felhasználói számára jelenleg ötvenhat (ebből kilenc magyar nyelvű) folyóirat érhető el 1999-ig visszamenőleg. A cikkek kutathatók szerző, cím és absztrakt szerint, és a teljes nyomdaival megegyező tartalom (*full text – teljes szövegű*) letölthető PDF formátumban.

Az új folyóiratfüzetek már hetekkel a nyomdai megjelenés előtt olvashatók az EISZ rendszerében. Ebben az opcióban cikk címre, kulcsszóra, absztraktra, szerzőre, folyóirat címére, kiadással kapcsolatos paraméterekre lehet keresni.

Egyszerű, kulcsszó szerinti keresés:

Példa: Keresés az élelmiszerbiztonság Magyarországon témára.

<Find content by keyword:> „food safety” AND Hungary

A keresőkérdés megadása a képernyőn látható módon történik.

Mivel az élelmiszerbiztonság kifejezés angolul 2 szóból áll, de én erre a konkrét kifejezésre keresek, így idézőjelek közé kell tennem. Idézőjelek nélkül előfordulna csak az élelmiszerről vagy a biztonságról szóló magyar vonatkozású cikk is a találati listában

Találati lista:

A keresőkérdés, – „food safety” AND Hungary logikai kifejezés találati / eredményhalmaz: 79 rekordot – (79 results) tartalmaz.

A következő képen az első két találati tétel látható (az először megjelenő képernyő tartalma). A képernyőn kiemelve (Highlighting) jelennek meg azok a kulcsszavak, amelyekre a keresőkérdést összeállítottuk. A rekord az alapadatokat (szerző, cím, megjelenés stb.) tartalmazza. A rekord kiválasztása után a cikk teljes szövegének letöltése is lehetővé válik. A dokumentum méretére vonatkozó információt a Text PDF (xx kb) mező tartalmazza. A következő két képernyő a második találati tétel (Bánáti Diána és Lakner Zoltán cikke) részletes megjelenítését mutatja.

Welcome to Akadémiai Journals Collection

Főoldal
Publikáció
Magunkról
Előfizetés aktiválása
Kapcsolat

Intézményi azonosító:
EISZ (717-26-243)

Üdvözlünk!

A személyre szabott szolgáltatások használatához kérjük kattintson a **Bejelentkezés** vagy **Regisztráció** menüpontokra. Ha elfelejtette azonosítóját vagy jelszavát, **segítünk**.

Az én oldalam

- [Kijelölt elemek](#)
- [Értesítők](#)
- [Rendelés-nylvántartás](#)

Tárolt elemek

- [Minden](#)
- [Kedvencek](#)

Találati lista

ELTÁVOLÍTÁS Keresés: (All words) > "food safety" Hungary

Részletes nézet | Tömör nézet

79 találat | 1-10 | 11-20 | 21-30 | 31-40 | 41-50 | [Következő](#)

Kiemelések megszüntetése

Magyar

Keresés [további kereső opciók...](#)

"Food safety" AND Hungary [Ker](#)

a teljes tartalomban

E találatokon belül

Kezdő szavak

abcd efgh i j klmno [Ker](#)

rstu v w x y z Szóköz [továb](#)

A tartalom státusza

- [Online Preview \(2\)](#)
- [Publikált \(77\)](#)
- [Online dátum](#)
- [Múlt héten \(14\)](#)
- [Az utolsó két hétben \(14\)](#)
- [Az utolsó egy hónapban \(14\)](#)
- [Az utolsó hat hónapban \(23\)](#)
- [Tavaly \(28\)](#)
- [Tudományág](#)
- [Élettudomány \(39\)](#)

1. Folyóirat cikk Elem kijelölése

Abstracts of the Fourth Hungarian Conference of Mycology May 29-31, 2008 Debrecen, Hungary

[PDF \(405,2 KB\)](#)

DOI	10.1556/AMicr.55.2008.2.8
Folyóirat	Acta Microbiologica et Immunologica Hungarica
Füzet	Volume 55, Number 2/June 2008

2. Folyóirat cikk Elem kijelölése

The food safety issue and the consumer behaviour in a transition economy: a case study of Hungary

The food safety problem is gaining importance not only in developed "welfare" economies, but...

[PDF \(189,7 KB\)](#)

DOI	10.1556/AAlim.31.2002.1.3
Folyóirat	Acta Alimentaria
Füzet	Volume 31, Number 1 / February 2002
Szerzők	D. Bánás and Z. Lakner

3. Folyóirat cikk Elem kijelölése

Abstracts of the 15th International Congress of the Hungarian...

Intézményi azonosító:
EISZ (717-26-243)

Üdvözlünk!

A személyre szabott szolgáltatások használatához kérjük kattintson a **Bejelentkezés** vagy **Regisztráció** menüpontokra. Ha elfelejtette azonosítóját vagy jelszavát, **segítünk**.

Az én oldalam

- [Kijelölt elemek](#)
- [Értesítők](#)
- [Rendelés-nylvántartás](#)

Tárolt elemek

- [Minden](#)
- [Kedvencek](#)

Vissza a következőhöz: [Találati lista](#)

Folyóirat cikk

The food safety issue and the consumer behaviour in a transition economy: a case study of Hungary

Folyóirat	Acta Alimentaria
Kiadó	Akadémiai Kiadó
ISBN	0129-3006 (Print) - 1588-2535
Füzet	Volume 31, Number 1 / February 2002
DOI	10.1556/AAlim.31.2002.1.3
Oldal	21-38
Online dátum	2005. augusztus 10.

[PDF \(189,7 KB\)](#) Kiemelések megszüntetése

Szerzők

D. Bánás¹, Z. Lakner²

¹Central Food Research Institute H-1022 Budapest Herman Ottó út 15. Hungary Budapest

²Department of Food Economy, Szent István University H-1118 Budapest, Villányi út 35-43. Hungary

Absztrakt

The food safety problem is gaining importance not only in developed "welfare" economies, but also in former socialist countries. The article analyses the attitudes and opinions of Hungarian consumers on problems of food safety, based on a direct question survey, consisting mainly of closed questions. For the majority of Hungarian consumers the food safety issue is a top priority problem. Consumers consider the microbial and hygienic quality of food, food processing and catering as the most important threat for food safety. The elder generations and the women respondents were more worried about food safety problems. In general, respondents with lower qualification level underestimate the importance of food safety problems. In most cases there were no significant differences between the opinion of respondents with at least MSc qualification level in field of human or natural sciences, having no relation to food safety, and the opinion of specialists in food safety. Production factor and structure

Elem kijelölése

[Elem tárolása](#)

[Ajánlja másoknak](#)

Keresés [további kereső opciók...](#)

a teljes tartalomban

ebben a folyóiratban

ebben a füzetben

[Cikk exportálása](#)

[Exportálás a következő formátumban](#)

[RIS](#) | [Szöveg](#)

4.2. Az EBSCO adatbázis

Az **EBSCO**, a már ismertetett **EISZ** mellett a központi költségvetésből támogatott, a kormányzat (*NKÖM, majd 2006-tól az OKM*) által koordinált elektronikus tudományos információs portál-szolgáltatás. Az amerikai *EBSCO Information Services* ismert kiadók tudományos folyóiratait licenszeli, és teszi elérhetővé az *EBSCOhost* keresőrendszeren keresztül az adatbázisokat.

A hozzáférés az Interneten közel 8000 angol nyelvű szakfolyóirathoz lehetséges. A szolgáltatások szakmai támogatását (oktatás, oktatási anyagok, hírek, friss információk) Magyarországon a Nemzeti Könyvtár (**OSZK**) Könyvtári Intézete végzi. További információ az itt megadott webcímen található: <http://www.ki.oszk.hu/107/page.php?56>

Az adatbázis-szolgáltatás a következő weboldalon érhető el:

<http://search.ebscohost.com/>

A rendszerbe a belépés az egész egyetemen egységes felhasználónév és jelszó megadásával történik. A szolgáltatás a könyvtár számítógépeiről elérhető. Az elérésről a könyvtárosoktól tájékozódjanak. Az ország több könyvtárából is elérhetőek a szolgáltatások.

Az EBSCO folyóiratcikk-adatbázisok a következők:

– ACADEMIC SEARCH PREMIER (ASP)

A világ legnagyobb tudományos, multidiszciplináris, teljes szövegű adatbázisa, elsősorban felsőoktatási-kutatási intézmények részére. Ez a folyóirat-gyűjtemény a legkülönbélebb tudományterületeket fedi le: humán- és társadalomtudományok, oktatás, informatika, fizika, kémia, orvostudomány stb.

További információ angol nyelven és a folyóiratok jegyzéke:

<http://www.epnet.com/academic/acasearchprem.asp>

– BUSINESS SOURCE PREMIER (BSP)

Ez az adatbázis elsősorban üzleti profilú oktatási intézmények és szakkönyvtárak részére készült, és a menedzsment, a gazdaságtudományok, a pénzügy, a könyvelés, a nemzetközi vállalkozás és a marketing területeit fedi le.

További információ angol nyelven és a folyóiratok jegyzéke:

<http://www.epnet.com/academic/bussourceprem.asp>

– MASTERFILE PREMIER

Ez a teljes szövegű adatbázis kifejezetten közkönyvtárak számára készült, és általános jellegű, valamint üzleti, egészségügyi, oktatási és tudományos folyóiratokat tartalmaz.

További információ angol nyelven és tartalomjegyzék:

<http://www.epnet.com/public/masterfileprem.asp>

– NEWSPAPER SOURCE

A Newspaper Source 23 amerikai és nemzetközi napilap teljes tartalmát szolgáltatja napi frissítéssel, továbbá válogatást nyújt 180 amerikai regionális napilap cikkeiből.

További információ angol nyelven és a napilapok jegyzéke:

<http://www.epnet.com/public/newspapersrc.asp>

– HEALTH SOURCE: NURSING/ACADEMIC EDITION

Ez a tudományos adatbázis közel 600 teljes szövegű folyóiratot tartalmaz különböző orvostudományi területekről. A beteggondozás és az ehhez kapcsolódó témakörök különösen hangsúlyosan szerepelnek. A Clinical Pharmacology adatbázist is magában

foglalja. További információ angol nyelven és a folyóiratok jegyzéke:
<http://www.epnet.com/academic/hsnursing.asp>

– **HEALTH SOURCE: CONSUMER EDITION**

A Health Source fogyasztói kiadása a világ leggazdagabb, a betegek számára készült egészségügyi információforrása, amely olyan területeket fed le, mint az AIDS, a rák, a cukorbetegség, a kábítószer-függőség és az alkoholizmus, idős kori betegségek, fitness, egészséges táplálkozás, nő- és gyermekegészségügy.

További információ angol nyelven és a folyóiratok jegyzéke:
<http://www.epnet.com/academic/hsconsumered.asp>

– **MEDLINE**

Az adatbázis szakmailag irányadó orvosi információt szolgáltat az orvostudomány, a beteg gondozás, a fogászat, az állatorvostan, az egészség gondozási rendszer, a preklinikai tudományok területéről.

További információ angol nyelven:

<http://www.epnet.com/academic/medline.asp>

– **ERIC**

Az ERIC (The Educational Resource Information Center) egy amerikai országos pedagógiai információs rendszer, amely 2200 tömörítvény hivatkozásokkal bővített teljes szövegét, valamint közel 1000 oktatással kapcsolatos folyóirat referátumait és bibliográfiai adatait tartalmazza. További információ angol nyelven:

<http://www.epnet.com/academic/eric.asp>

– **AMERICAN HUMANITIES INDEX**

Ez az adatbázis az USA és Kanada több mint száz folyóiratáról ad bibliográfiai információt a humán tudományok területéről 1975-től napjainkig. Hivatkozik cikkekre, esszékre, recenziókra, szépirodalmi alkotásokra (versekre, prózára), valamint festményekről, fotókról és illusztrációkról is információval szolgál.

További információ angol nyelven:

<http://www.epnet.com/academic/americanhumanities.asp>

– **COMMUNICATION AND MASS MEDIA COMPLETE**

Az adatbázis a tömegkommunikáció és a média területét fedi le. Két korábbi adatbázis összevonásából jött létre: COMMSEARCH-ből, amely 26 kommunikációs témájú folyóirat cikkeinek bibliográfiai leírását tartalmazza akár a 20. század elejéről is, valamint a MASS MEDIA ARTICLES INDEX-ből, mely 40 000 médiával kapcsolatos cikk adatait tartalmazza több mint 60 tudományos folyóiratban és kézikönyvben. Az adatbázis kb. 200 folyóirat cikkeinek teljes szövegét is tartalmazza.

További információ angol nyelven:

<http://www.epnet.com/academic/cmmc.asp>

Egyszerű keresés az EBSCO adatbázisaiban

A belépés (*felhasználónév és jelszó megadása*) után az első lépés az adatbázis(ok) kiválasztása <**Choose Databases**>, amelyekben a kereséseket szeretnénk elvégezni. Ezt a jelölőnégyzetek segítségével tehetjük meg.

A keresési példánkban a következő két adatbázist jelöltünk ki:

- **ACADEMIC SEARCH PREMIER** és a
- **BUSINESS SOURCE PREMIER.**

A következő képen az adatbázis-kiválasztás képernyője látható:

A következő képernyő egy alapszintű (egyszerű) keresést <Basic Search> mutat.

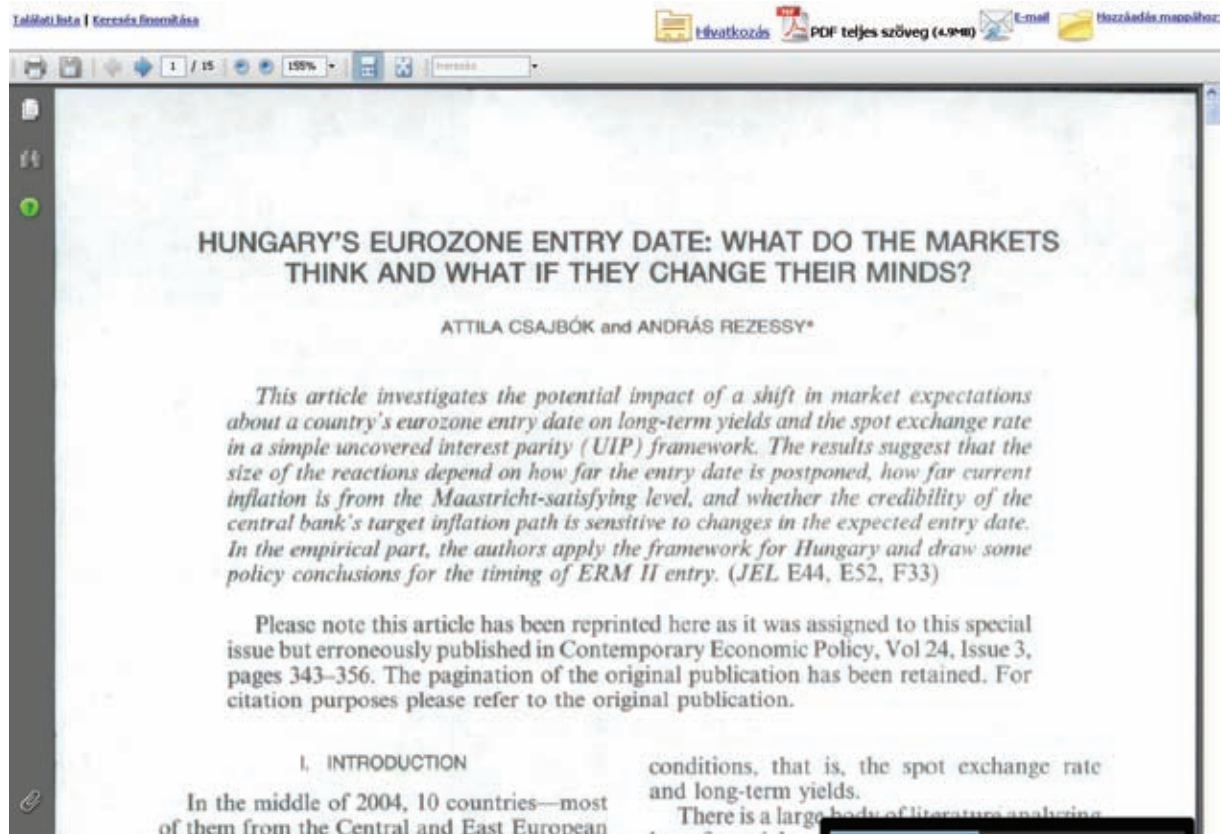
Példa: Alapkeresés – Téma: *Hungary Eurozone*; Időintervallum: *2005.01.01-től 2006.12.31-ig*.

<Basic search:> eurozone AND Hungary **Date Range:** 2005 to 2006

A keresést valamennyi dokumentumtípusra és digitális formára kérjük.

A keresőkérdés megadása a következő formában történik:

Az első találati rekordhoz tartozó cikk teljes szövegű, PDF formátumú megjelenítése a következő:

4.3. MATARKA

A Magyar Folyóiratok Tartalomjegyzékeinek Kereshető Adatbázisa (MATARKA) magyarországi intézmények könyvtárai építik 2002-től könyvtári együttműködés keretében.

Az adatbázis a következő címen érhető el:

<http://www.matarka.hu>

Az adatbázis Magyarországon vagy a környező országok magyar nyelvterületein kiadott túlnyomórészt magyar nyelvű szakfolyóiratok tartalomjegyzékeinek adatbázisa. A tartalomjegyzékek a nyomtatásban megjelent folyóiratok számainak tartalomjegyzékét tükrözik. Tartalmazzák a szerzőket, címeket, rovatokat és oldalszámokat és ugrópontokat a cikkek teljes szövegére, ha az az interneten megtalálható.

Az egyes számok tartalomjegyzékének böngészése mellett lehetőség van a szerzők nevének és címben levő szavak keresésére. A keresés szűkíthető idő, szakterület és folyóirat, valamint csak a teljes szövegre mutató cikkekre, illetve az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) Elektronikus Periodika Archívumában (EPA) szolgáltatott teljes szövegű cikkekre. A MATARKA-nak az EPA-val együttműködési megállapodása van, melynek értelmében a közös folyóiratok esetében a teljes szöveges ugrópontok az EPA szolgáltató gépére mutatnak, így az ugrópontok nagy része nem esetleges, nem változik.

Az egyes folyóiratok feldolgozásának évei változóak, nem minden folyóirat érhető el az összes lapszámával.

Az adatbázisban sajnos tárgyszóra vagy témakörre való keresés nem érhető el.

MATARKA - Magyar folyóiratok tartalomjegyzékének kereshető adatbázisa

Keresés | Képtár | Dokumentumok | Statisztikák | Segítség | Vendéglátó | Kapcsolat | Egyesület

Egyszerű keresés | Haladó keresés | Böngészés | Folyóiratok | Kosár tartalma

Tájékoztató keresés (példámanosan kereshet címben, szerzőben)

Keresés (több mezőt is kitölthet egyszerre, csatlakozás % jellel vagy *-gal)

Szerző:

További szerző:

Cikk címe - kulcsszavak:

Cikk címe - részlet:

Találatok szűkítése

1850 évtől 2000 évig

Válasszon szakterületet!

Válasszon folyóiratot!

Csak teljes szöveggel elérhető cikkek

Csak az EPA-ban archivált cikkek

Készít a és az valamint támogatásával

A legjobb megjelenést Mozilla böngészővel 1024x768-as felbontásban lehet elérni. Ajánlott a JavaScript engedélyezése.

5. Szakadatbázisok

ECONLIT	A világ közgazdasági szakirodalmának válogatott bibliográfiája a közgazdaságtan, üzlet, pénzügy, ipar és statisztika területén (1964–).
CAB Abstracts	A világ vezető mezőgazdaság-tudományi adatbázisa. Felöleli a mezőgazdaság valamennyi ágát, az állatorvos-tudományi és a kapcsolódó biológiai, gazdasági, kereskedelmi és jogi témákat (1984–).
FSTA	A Food Science and Technology Abstracts rövidítése, amely az élelmiszer-tudományok, termelés és termékek átfogó, angol nyelvű adatbázisa.
Zoological record	A Zoological Society of London legátfogóbb állattani kutatások angol nyelvű adatbázisa.
Ei tech Index	A mérnöki tudományok nemzetközi angol nyelvű adatbázisa.

5.1. Az EconLit adatbázis

A közgazdasági szakirodalom legnagyobb válogatott bibliográfiai adatbázisa az **EconLit** (*Economic Literature Index*). Az adatbázis tartalmát az Amerikai Közgazdasági Társaság *Journal of Economic Literature* és *Index of Economic Literature* című kiadványaiból állítják össze.

A közgazdaságtan, üzlet, pénzügy, ipar és statisztika területén 1969-től megjelent legfontosabb publikációk bibliográfiai adatai mellett teljes szövegükkel tartalmaz könyvismertetéseket is. Az adatbázisban szereplő folyóiratok közül több mint 400 teljes szöveggel is hozzáférhető.

A feldolgozott dokumentumok: *könyvek, cikkek, tanulmányok, disszertációk, könyvismertetések* nyelve 99%-ban angol. Az **EconLit**ben szerepel néhány orosz és német nyelvű publikáció is, de ezek száma elenyésző. Jelenleg több mint 726 ezer rekordot tartalmaz, évente 30 ezer rekorddal nő.

Az **EconLit** kumulált adatokat is tartalmaz, 1969-től kezdődően számolja az adott kutató angol nyelvű publikációinak számát.

Hozzáférés:

A SZIE Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár és a Gazdaság és Társadalomtudományi Kar számítógépeiről a <http://www.csa.com/> címen érhető el felhasználónév és jelszó segítségével, melyről a könyvtárosok adnak felvilágosítást.

Az EconLit által feldolgozott folyóiratok listája a következő webcímen érhető el:

http://www.econlit.org/journal_list.html

A következő kép az EconLit által feldolgozott folyóiratok hivatalos listájának a nyitóképernyőjét mutatja:

[AEAweb](#)

[EconLit Home](#)

[EconLit Access](#)

[Document Types](#)

[Subject Descriptors](#)

[Search Hints](#)

Journals Indexed in *EconLit*

Hyperlinked journal names connect to the publisher's Web site.

 -- links to the expanded journal list, which includes EconLit coverage dates.

 -- indicates that full-text articles are available. Click on the journal name to link to the publisher's Web site for full-text articles or subscription information.

See also:

- [Abbreviated journal names](#) used in the *JEL* and *e-JEL* bibliographies
- [Expanded journal list](#) including EconLit coverage dates

For an alphabetical list of journals covered in *EconLit*, click on the first letter of the journal's name below. (Please ignore initial "A," "An," or "The" in journal name when making your choice.)

[A](#) [B](#) [C](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [Q](#) [R](#) [S](#) [T](#) [U](#) [V](#) [W](#) [X](#) [Y](#) [Z](#)

- [Academia Economic Papers](#)
- [Accounting, Business and Financial History](#)
- [Accounting Review](#)
- [ACES Bulletin](#)
- [Acta Oeconomica](#)
- [Advances in Economic Analysis and Policy](#)
- [Advances in Macroeconomics](#)
- [Advances in Theoretical Economics](#)
- [Advancing the Consumer Interest](#)
- [African Development Review/Revue Africaine de Developpement](#)
- [African Economic History](#)
- [African Finance Journal](#)
- [AgBioForum](#)
- [Agenda](#)
- [Agribusiness](#)
- [Agricultural and Food Science](#)
- [Agricultural and Resource Economics Review](#)
- [Agricultural Economics](#)
- [Agricultural Economics Research](#)
- [Agricultural Economics Review](#)

Az adatbázisban a keresés lehetséges: *szerző*, *cím*, *tárgyszó*, *szabad szó* szerint. A találatok a képernyőn tetszés szerinti adataikkal megjeleníthetők, tetszés szerinti mennyiségben kijelölhetők, sok szempont szerint rendezhetők, kétféle formátumban lementhetők, email címre elküldhetők.

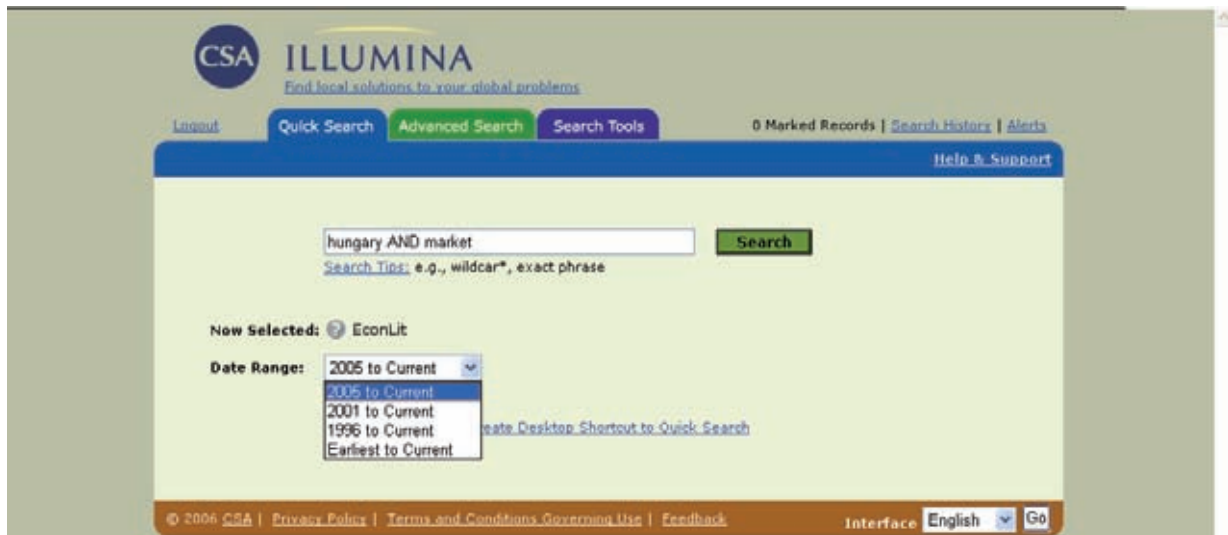
Az adatbázis használata CSA (Cambridge Scientific Abstracts) felületen történik, a keresést az ILLUMINA Internet alapú keresési platform teszi lehetővé.

A következő képernyő egy gyorskeresést <Quick Search> mutat.

Példa: gyorskeresés – Téma: Hungary Market; Időintervallum: 2005. évtől a jelenlegi időpontig.

<Quick search:> hungary AND market Date Range: 2005 to Current

A keresőkérdés megadása a következő formában történik:

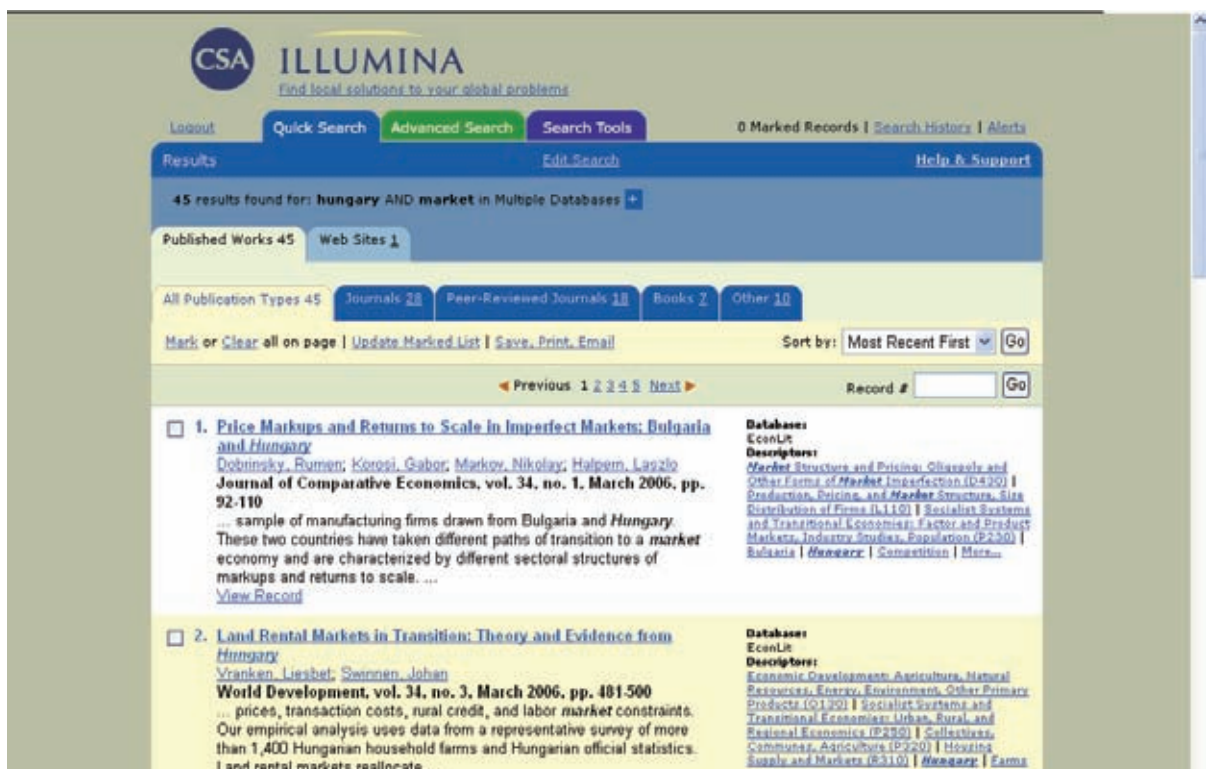

Találati lista:

Gyorskeresés a Hungary Market téma esetén. A találati halmaz 45 rekordot tartalmaz.– 45 results found for : hungary AND market in Multiple Databases

A megjelenítésnél a legfrissebb, legutoljára megjelent (Most Recent First) sorrendet jelöltük ki. A képernyőn megjelenik a dokumentum típusok szerinti megoszlása is (All Publication Types 45 ...).

A következő képen az első találati tételek láthatóak (az először megjelenő képernyő tartalma). A rekord sorszáma előtt lévő jelölőnégyzettel tudjuk a részletes megjelenítést indítani.

Amennyiben az első rekordot választjuk ki, akkor annak a cikknek a teljes bibliográfiai rekordja látható.

A kibővített keresési mód <Advanced Search> (haladó keresés) lehetővé teszi a hatékony stratégia kidolgozását: mezőnevek, logikai operátorok, időkorlátozások beállítását.

A böngésző funkció segítségével lehet megtekinteni a szerzői név vagy folyóirat cím listáját. Az **index** vagy **thesaurus** kiválasztása után meg kell adni azt a karaktersort (fogalmat, nevet stb.), amelytől a lista megjelenítését kérjük, majd utána a lista tetején megjelent szövegtől átnézhetjük a mezőben szerepelt szavakat, a thesaurusban szereplő alá- és fölérendelt kifejezéseket.

Az adatbázis legfontosabb indexei:

- Author Index szerzők
 - Journal Name Index folyóiratcímek
 - Publication Type Index kiadványtípusok
- A keresésnél a különleges jelek (* és a ?) használhatók.

A* jellel lehet a keresőszót **csonkolni**. A * helyettesíthet egy vagy több karaktert a szó elején (balról), végén (jobbról) vagy a szó belsejében. Pl.: patent* szónál a rendszer kikeresi *patents, patentable, patented* stb. szavakat.

A ? -lel lehet egy karaktert helyettesíteni a megadott keresőszóban.

A logikai műveleteken kívül (AND, OR, NOT) a keresőkifejezésben még további operátorokat (műveleteket) is lehet használni. Ezekkel lehet meghatározni a keresett szavak közötti szótávolságot a kijelölt szövegekben:

- **no operator** – három keresett szó szerepeljen egymás mellett, megadott sorrendben a kijelölt szövegben.
- **within „n”** – egy megadott szó két kifejezés közötti szótávolsága kisebb legyen, mint „n” a kijelölt szövegben. (Az „n” értékével lehet a szótávolságot meghatározni: 1-től 10-ig.)
- **near** – kisebb mint tíz a szótávolság a kijelölt szövegen belül két megadott kifejezés között.

The screenshot shows the CSA ILLUMINA search results page. The header includes the CSA logo and the text 'ILLUMINA Find local solutions to your global problems'. Below the header are navigation tabs: 'Logout', 'Quick Search', 'Advanced Search', and 'Search Tools'. The current record is displayed in a 'Record View' format. The record details are as follows:

- Database:** EconLit
- Title:** Price Markups and Returns to Scale in Imperfect Markets: Bulgaria and Hungary
- Author:** Dobrinski, Rumen; Korosi, Gabor; Markov, Nikolaj; Halpern, Laszlo
- Affiliation:** United Nations Commission for Europe, Institute of Economics, Hungarian Academy of Sciences and CEU, Centre for Economic and Strategic Research; Institute of Economics, Hungarian Academy of Sciences and CEU
- Source:** Journal of Comparative Economics, vol. 34, no. 1, March 2006, pp. 92-110
- ISSN:** 0147-5967

Below the record details are 'Descriptors' with several checkboxes for related terms, such as 'Market Structure and Pricing: Oligopoly and Other Forms of Market Imperfection (D430)', 'Production, Pricing, and Market Structure, Size Distribution of Firms (L110)', 'Socialist Systems and Transitional Economies: Factor and Product Markets, Industry Studies, Population (P230)', 'Bulgaria', 'Hungary', 'Competition', 'Firm', and 'Firms'. There is also a section for 'New Search Using Marked Terms' with radio buttons for 'Use AND to narrow' and 'Use OR to broaden', and a 'Go' button.

The 'Abstract' section contains the following text: 'Under perfect competition and constant returns to scale, firms producing homogeneous products choose output levels so that price equals marginal cost, which also equals average cost. However, any departure from these assumptions has important implications for the theoretical results derived and for the validity of the related empirical analysis. In particular, monopolistic firms charge a markup over marginal cost. We show that markups tend to be associated directly with the returns to scale of the employed production technology. We apply the theoretical model to a sample of manufacturing firms drawn from Bulgaria and Hungary. These two countries have taken different paths of transition to a market economy and are characterized by different sectoral structures of markups and returns to scale. Our quantitative results not only illustrate the effect of the returns to scale index on price markups and the relationship between the two indicators, but they also have implications for the longer-term consequences of institutional decisions and

A bibliográfiai adatok alapján a fontosnak ítélt cikkek másolata is megrendelhető könyvtárközi kölcsönzéssel a könyvtáron keresztül. A szolgáltatás térítésköteles!

5.2. A CAB Abstracts adatbázis

A **CABI** (Commonwealth Agricultural Bureaux International, Wallingford, UK) egy multinacionális nonprofit szervezet. Fő profilja a tudományos publikációk, kutatások és az információszolgáltatás a mezőgazdaság, élettudományok és környezetgazdálkodás területén.

Az adatbázisban az alkalmazott élettudományokról (növénytudomány, állattudomány, egészség [humán], parazitológia, ökológia, erdészet, földtudomány, élelmiszertudomány és termékek, mezőgazdasági közgazdaságtan, biotechnológia, mezőgazdasági mérnöki tudományok, szabadidő és turizmus stb.) tájékozódhat az érdeklődő. A feldolgozott kiadványok 80%-a folyóirat, 2%-a könyv, 7%-a szakmai jelentések, belső kiadványok, 9%-a konferencia anyag. Az adatbázist, amelyben 4 millió rekord található háromhavonta frissítik. Éves gyarapodása kb. 180000 tétel. Esetenként teljes szövegű hozzáférést is biztosít.

A CABI az interneten a következő témákban egységes elérési és keresési felületet biztosít:

– AgBiotechNet	Mezőgazdasági biotechnológia
– Animal Science	Állattenyésztés, állatorvos-tudomány
– CAB Reviews	Agrár és mezőgazdaság tervezés
– Forest Science	Erdőgazdálkodás, fafeldolgozás
– Leisure Tourism	Turizmus, sport és kultúra
– Nutrition and Food Sciences	Táplálkozás és élelmiszertudomány
– Organic Research	Organikus kutatások (fenntartható mezőgazdaság)
– VetMed Resource	Állatorvos-tudomány

Hozzáférés:

<http://ovidsp.ovid.com/autologin>

A SZIE Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár számítógépeiről érhető el.

Egyszerű keresés az adatbázisban

A belépés után az első lépés az adatbázis(ok) kiválasztása.

A következő képen az adatbázis-választás lépése látható:

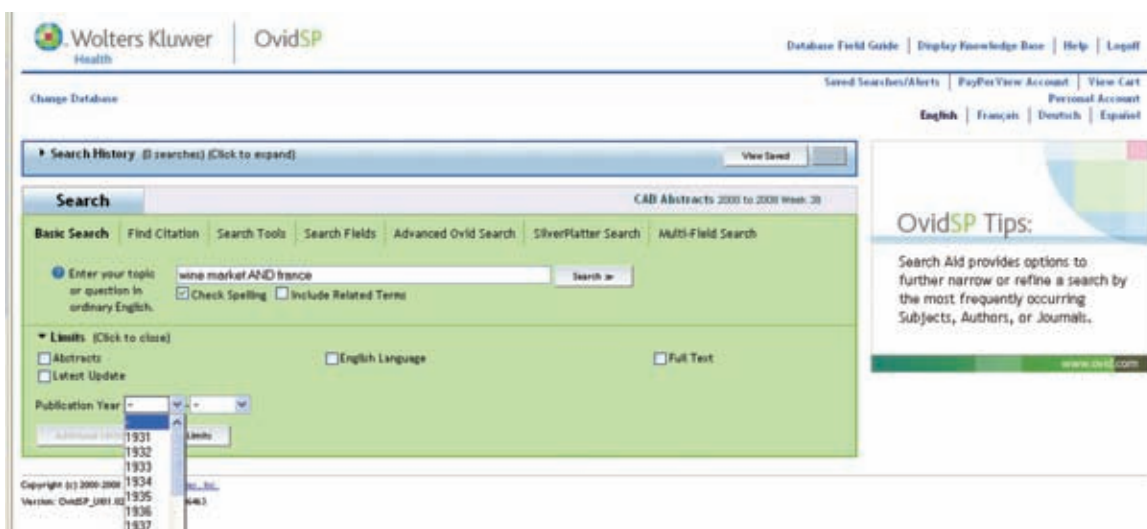

A következő képernyő egy keresést <Searches> mutat.

Példa: France wine market Francia borpiac

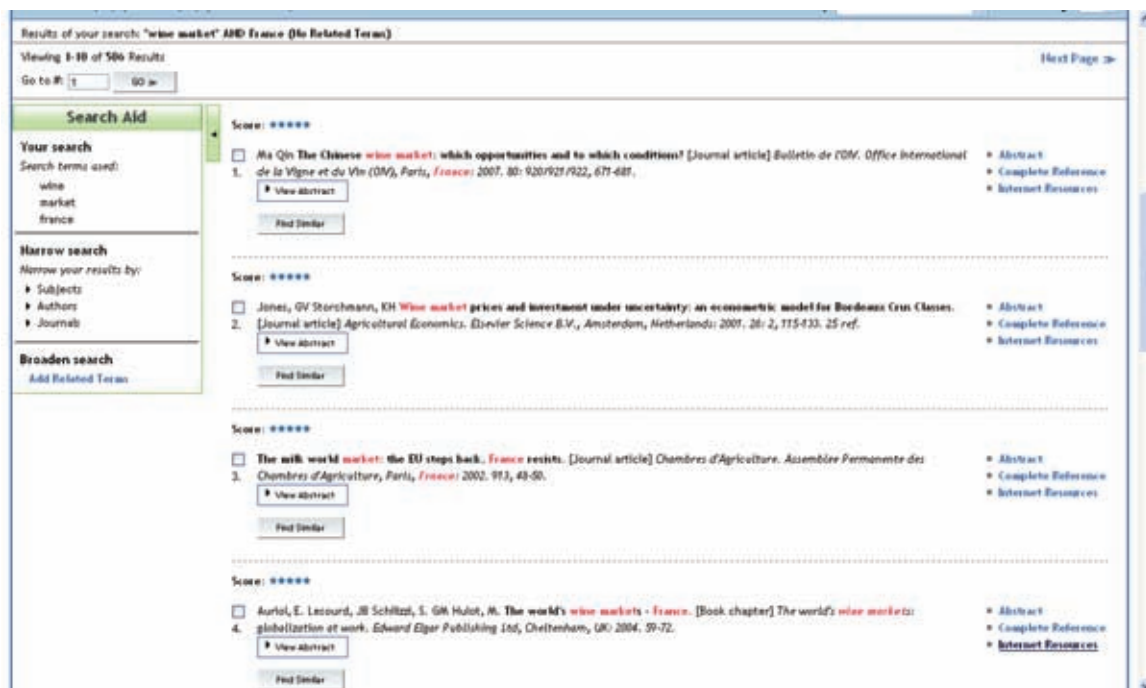
<Searches:> wine market AND France

A keresőkérdés megadása a következő formában történik (**Basic Search**):

A szűkítőekkel (**Limits**) van lehetőség az időhatárokat (megjelenés évét) beállítani, vagy csak teljes szövegű, vagy csak angol nyelvű találatok megjelenítésére is.

A képernyőn a találati halmaz első rekordjai kerültek megjelenítésre.

A következő képen a találati halmaz első rekordjának teljes megjelenítése látható.

A **Search Tools** keresési módban lehetőség van a rendszer hierarchikus tárgyszólistájának <Thesaurus> használatára is. A kijelölt kifejezésnél megjeleníthetők a rokon értelmű szavak, és ezek fogalmi kapcsolatát is jelzi: alá-, fölé- és mellérendeltség:

<broadier> - *tágabb*; <narrower> - *szűkebb*; <related> - *kapcsolt*.

A fogalmi hierarchia a következő példából könnyen megérthető:

Állat

Kutya Eb

Puli

Wolters Kluwer Health | OvidSP

Database Field Guide | Display Knowledge Base | Help | Logout

Save Searches/Alerts | PayPerView Account | View Cart | Personal Account

English | Français | Deutsch | Español

Change Database

Search History (0 searches) (Click to expand) View Saved

Search CAB Abstracts 2000 to 2008 Week 28

Basic Search Find Citation Search Tools Search Fields Advanced Ovid Search SilverPlatter Search Multi-Field Search

Enter a Term, Select a Tool and press the Search button.

wine Search

Map Term Thesaurus Permutated Index Scope Note Explode Classification Codes

Enter a complete Subject Heading, and press the Search button.

OvidSP Tips: Journal issue lists now show page numbers and journal cover images, when available.

Copyright (c) 2000-2008 Ovid Technologies, Inc. Version: OvidSP_001.02.01_SourcesID 34463

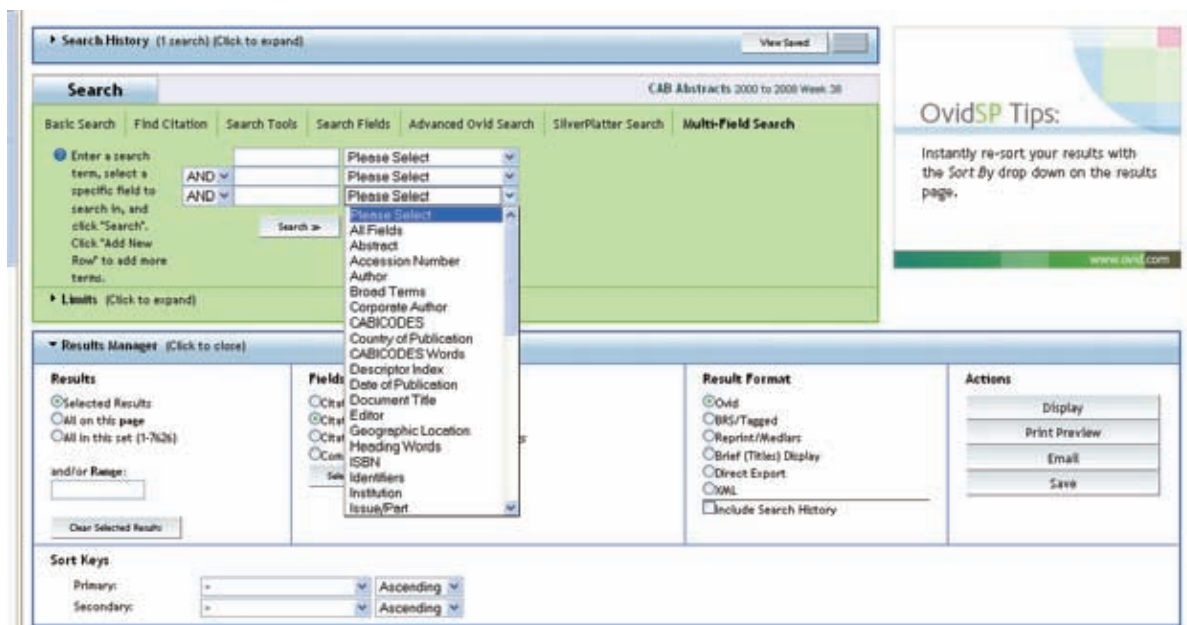
Thesaurus for wines Database: CAB Abs

Message: Term has been mapped to 'wines'

Combine selections with: OR Continue

Select Term(s)	Subject Heading	Hits	Explode
☐ wine industry		632	☐
☐ wineberries		1139	☐
☐ winemaking		75	☐
☐ winemaking residues			☐
☒ wines		5716	☐
[Used For]	wine		
[Broader Terms]	alcoholic beverages	1821	☐
[Narrower Terms]	champagne and sparkling wines	56	☐
	quality wine	156	☐
	table wine	20	☐
[Related Terms]	grape juice	417	☐
	grape must	528	☐
	grapes	12723	☐
	wine cultivars	302	☐
	wine industry	632	☐
	winemaking	1139	☐
	winemaking residues	75	☐
☐ winged beans			
☐ wings		511	☐
☐ winnowing seed cleaners		16	☐
☐ winter		4033	☐
☐ winter cluster		4	☐
[Forward in List]			

Lehetőség van többmezős keresésre (**Multi-Field Search**) is, amikor szabadon kiválaszthatom és beállíthatom a mezőtípusokat. Ezzel a lehetőséggel a bonyolult keresések is elvégezhetők.

Ugyanezen a felületen kereshetők az FSTA és Zoological Record adatbázisok is.

5.3. Az FSTA adatbázis (1990–)

Food Science and Technology Abstracts

Az adatbázis az élelmiszerekre vonatkozó nemzetközi szakirodalmat dolgozza fel. Egyaránt ismerteti az élelmiszerekkel kapcsolatos tudományos irodalmat, az élelmiszeripari termékeket és folyamatokat. Feltárja a témához tartozó alaptudományokat is, mint biotechnológia, biokémia, kémia, fizika, mikrobiológia, mérnöki tudományok és toxikológia, de a gazdasági és jogi szabályozási vonatkozásokat is. Az ismertetett folyamatok kiterjednek az előállításra, minőségellenőrzésre, automatizálásra, csomagolásra, raktározásra és szállításra. Az FSTA több mint 1800, a világ különböző helyein megjelenő folyóiratot kísér figyelemmel, emellett konferencia-kiadványokat, kutatási jelentéseket, szabványokat, szabadalmakat és könyveket, disszertációkat is ismertet, válogatva. Esetenként teljes szövegű hozzáférést is biztosít.

A Food Science and Technology Abstracts (FSTA) az élelmiszer-tudományok, termelés és termékek átfogó, angol nyelvű adatbázisa. Az FSTA referáló folyóirat formájában 1969-től létezik, előállítója az IFIS: International Food Information Service. Az FSTA 40 nyelven körülbelül 1800 kiadványt figyel, dolgoz fel: folyóiratokat (köztük magyar folyóiratokat is), egyéb rendszeresen megjelenő kiadványokat, könyveket, szakdolgozatokat és konferencia kiadványokat, szabványokat, jogszabályokat, szabadalmakat. A szabványok közül azonban csak mintegy 40 országból, valamint az Európai Közösségből származókat figyeli. A rekordok 99%-a tartalmaz angol nyelvű összefoglalót.

Feldolgozott témakörök:

biotechnológia, élelmiszerbiztonság, élelmiszertudomány, funkcionális élelmiszerek, adalékanyagok, táplálkozástudomány, csomagolás.

A mezőgazdasági, állattenyésztési és állatorvosi témákat csak akkor veszi figyelembe, ha összefüggenek az élelmiszerek minőségével. Például peszticidek, állatorvosi gyógyszerek, mint maradékanyagok; az állatvágás körülményei, mint a hús minőségét befolyásoló tényezők; állatbetegségek hatása a tej, a tojás, a hús fogyaszthatóságára. Számítógépes és nyomtatott formában egyaránt megjelenik. Rekordjainak száma 550 ezer, évente több, mint 20 ezerrel növekszik.

Hozzáférés:

<http://ovidsp.ovid.com/autologin>

A SZIE Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár számítógépeiről érhető el.

5.4. ZOOLOGICAL RECORD (1997–)

A zoológiával (a Zoological Record valamennyi nyomtatott szériájának anyaga) és annak határtudományival (magatartás, ökológia, evolúció, élőhelyek, táplálkozás, parazitológia, szaporodás, taxonómia, állatföldrajz stb.) kapcsolatos tudományos információk kereshetők az adatbázisban, amelynek szerkesztői 4500 folyóiratot és számos egyéb dokumentumot használnak fel az adatbázis építéséhez, amelyben 1,5 millió tétel található. Esetenként teljes szövegű hozzáférést is biztosít.

A Zoological Society of London legátfogóbb állattani kutatások adatbázisa.

ZOO RECORD (1997–2001)**Hozzáférés:**

<http://ovidsp.ovid.com/autologin>

A SZIE Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár számítógépeiről érhető el.

5.5. EI TECH INDEX (1987–2003)

A mérnöki tudományok nemzetközi adatbázisa.

Az adatok több mint 400 folyóiratból ezen kívül jelentésekből, konferenciakiadványokból, könyvekből, disszertációkból származnak. A keresést index segíti.

Hozzáférés:

A SZIE Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár számítógépeiről érhető el. Az adatbázishoz a hozzáférés korlátozott, eléréséről a könyvtárosok adnak felvilágosítást.

5.6. Szakirodalom keresése az Interneten

Internet

Nagyméretű számítógépes hálózat, amely számos kisebb (helyi, regionális és országos) egymással összekapcsolt hálózatból épül fel. Ezek internet protokollt (kommunikációs szabványt: TCP/IP) használnak. Az internet – többek között – a következő szolgáltatásokat nyújtja: fájl transzfer, elektronikus levelezés, távoli bejelentkezés, hírcsoportok.

A jegyzetben ismertetett elektronikus katalógusok és adatbázisok mellett különböző kereső-, böngészőprogramok segítségével további szakirodalmi információ kereshető az Interneten. Az így talált nagy mennyiségű információ, számtalan forrásellenőrzést igényel.

6. Könyvtári ismeretek a tudományos dolgozat elkészítéséhez

6.1. A dolgozat elkészítésének menete

Az egyetemi tanulmányok során több alkalommal tudományos dolgozatot (publikáció, konferencia-előadás, TDK-dolgozat), illetve a tanulmányok befejezésekor minden hallgatónak diplomadolgozatot kell készítenie. A tudományos dolgozatokkal szemben a különböző szerkesztőségek, a konferencia szervezői; a diplomadolgozat készítéséhez az egyetemek, illetve a karok, írásban is rögzített tartalmi és formai követelményeket támasztanak, többek között meghatározzák a szakirodalmi hivatkozás módját is.

Az egyetem, illetve annak karai a diplomamunka követelményeit hivatalosan a tanulmányi és vizsgaszabályzatokban teszik közzé. Elkészítésének szabályai egészében megegyeznek bármely tudományos mű megírásának szabályaival. A diplomadolgozat alapja lehet egy későbbi, tudományos cím elnyerésére készített értekezésnek is.

A hallgatók záróvizsgára való bocsátásának feltételeként beadandó diplomadolgozat elkészítéséhez többek között az alábbiakat szabályozza, az alábbi kérdésekben segítenek a hivatkozott dokumentumok, előírások:

- Témaválasztás, választható témakörök;
- A téma elfogadása;
- A dolgozat tartalmi követelményei, felépítése (cím, bevezetés, szakirodalmi áttekintés, hipotézis, kutatás, eredmények és javaslatok, összefoglalás, következtetések, irodalomjegyzék, illetve az irodalmi hivatkozás módja, mellékletek, függelék);
- A dolgozat formai követelményei (külső megjelenése, a szöveges részek formai követelményei [betűtípus, betűméret, sortávolság, margók, fejezetek elrendezése], tagolás, szerkezet, terjedelem, táblázatok, ábrák, valamint tartalomjegyzék közlése, beadási határidő stb.);
- Diplomaterv-konzultáció rendje, konzulens oktató feladatai;
- A diplomadolgozat elbírálása;
- A diplomadolgozat védésére vonatkozó szempontok, egyéb információk;
- A diplomadolgozathoz kapcsolódó nyilatkozatok, készítendő mellékletek, egyéb dokumentumok.

6.2. A könyvtári szakirodalmi források gyűjtése, felhasználása

Az alábbiakban kizárólag azokat a dolgozat készítéséhez kapcsolódó ismereteket tárgyaljuk, amelyek a könyvtárhoz kapcsolódnak, amiben a könyvtár ad segítséget, könyvtári ismeretre van szükség.

6.2.1. Szakirodalom gyűjtése – könyvtárban elérhető források használata

Tudományos dolgozat megírásához meghatározó fontosságú a téma meghatározása, amely választásához több szempontot, befolyásoló tényezőt érdemes figyelembe venni (saját képességek, felkészültség, idegen nyelv ismerete, a téma aktualitása, időszerűsége, gyakorlati hasznossága, megfelelő témavezető választása, szakirodalmi feldolgozottsága stb.). Ezen tényezők között szerepel a szakirodalmi források mennyisége és milyensége, valamint hozzáférhetősége, ezért érdemes átgondolni a témaválasztást ebből a szempontból is, amikor tudományos dolgozatot, cikket, illetve diplomadolgozatot akarunk készíteni. Javasolt, célszerű olyan témát keresni (ez elsősorban a diplomadolgozat témájának megválasztására

vonatkozik), amelyhez megfelelő szakirodalom áll rendelkezésre. Ez nemcsak az irodalom fizikai meglétét jelenti, hanem azt is, hogy például nyelvi szempontból is megfelelő-e.

A témaválasztás után, a tudományos dolgozat elkészítésekor nagyon fontos a témához kapcsolódó források megtalálása és azok megfelelő feldolgozása, feltárása. Nem ajánlatos túlságosan széles körben keresni, túl sok dokumentumot feldolgozni, de az sem jó, ha túl szűk körben keresünk. A túl sokféle forrás választása esetén könnyen elveszhetünk azok felhasználása közben, a túl kevés forrás választása esetén dolgozatunk nem lesz teljes értékű. A dolgozat készítése során ezáltal adunk számot a vonatkozó szakirodalomban való jártasságunkról, arról, hogy megismertük a témára vonatkozó irodalmat, s hogy képesek vagyunk azok megfelelő feldolgozására, elemzésére.

A forrásmunka legyen megbízható és tartalmas. Célszerű egy-egy forrásmunkánál megvizsgálni, hogy a feldolgozott anyag milyen mélyen és korszerűen kerül bemutatásra, az irodalomjegyzék mennyire új irodalmat közöl, milyen a mű stílusa, elrendezése, elegendő kiegészítő résszel (táblázat, ábra, grafikon stb.) rendelkezik-e.

A kiválasztásnál ügyeljünk a hitelességre és az eredetiségre. Amennyire lehetséges, igyekezzünk az elsődleges forrásokhoz hozzájutni, megtalálni, így meggyőződhetünk az állítások helyességéről és eredetiségéről. Csak olyan állításokat vegyünk át, amelyek helyességéről magunk is meg vagyunk győződve. A nyomtatott dokumentumok, források és elektronikus források egymás mellett használhatók.

Mindehhez kívántak megfelelő könyvtári, könyvtárhasználati ismereteket adni a jegyzet korábbi fejezetei.

6.2.2. Jegyzetek készítése, cédulázás

Az irodalomkutatás, az önálló adatgyűjtés során azoknak a dokumentumoknak az adatait, amelyeket a későbbiekben hasznosítani, felhasználni szeretnénk, rögzíteni kell. Ehhez célszerű először elolvasni a bevezetést, az utószót, áttekinteni a tartalomjegyzéket, az irodalomjegyzéket. Az áttekintéssel, az első átolvasással így képet kaphatunk a dokumentum alap gondolatáról, mondanivalójáról, az írásmű szerkezetéről.

Az összegyűjtött anyagot úgy kell rögzíteni, tárolni, hogy az könnyen visszakereshető, rendezhető, bővíthető legyen. Rögzíthetjük hagyományosan lapokra vagy kartonokra (cédula), de talán a legmegfelelőbb, ha közvetlenül a számítógépbe visszük be jegyzeteinket.

Elsőként a kijegyzetelendő dokumentum bibliográfiai adatait kell rögzíteni, egyrészt a visszakereshetőség, másrészt az adott dokumentumra való pontos, korrekt hivatkozás, és természetesen a majdani irodalomjegyzék összeállítása miatt. Ezt követően leírhatjuk szó szerint azokat a gondolatokat, amelyeket a későbbiekben, eredeti formájukban idézni szeretnénk – ezt passzív jegyzetelésnek nevezzük. Amikor saját szavainkkal írjuk le kritikai észrevételeinket, gondolatainkat, kiegészítéseinket, amelyek az adott dokumentum elolvasása után bennünk megfogalmazódtak – ez az aktív jegyzetelés.

Készíthetünk ötlet-, illetve problémacédulákat, attól függően, hogy az adott olvasmány milyen gondolatokat ébresztett bennünk.

A cédulákat vagy a számítógépen rögzített jegyzeteket egészítsük ki különböző jelzetekkel is. Például utalhatunk a forrásra: melyik könyvtárban találtuk meg, milyen raktári jelzet alatt, a témára, altémákra való megjegyzések stb.

Számos kiadvány foglalkozik a kutatómódszertan kérdéseivel (MAJOROS, 2004.), valamint a tudományos dolgozat írásának részleteivel (SZABÓ, 2002). Az egyetem, illetve a karok által kiadott előírások betartása mellett érdemes néhány kötetet is áttanulmányozni.

6.3. A szakirodalmi hivatkozás szabályai

Hivatkozás	Tudományos dolgozat, tanulmány, cikk, diplomadolgozat stb. elkészítése közben kötelező a felhasznált források pontos és ellenőrizhető közlése. A hivatkozások bibliográfiai jegyzékének összeállításához, illetve a szöveges részben előforduló hivatkozások megfelelő feltüntetéséhez irányadó, érvényes szabvány: a Bibliográfiai hivatkozások MSZ ISO 690 szabvány 2. kiadása (MSZ ISO 1991.).
Idézés	Szöveg, gondolat részben vagy egészben történő jelzett átvétele.
Parafrázis	A tartalmi és nem szó szerinti idézés a parafrázis.
Felhasznált irodalom jegyzéke (irodalomjegyzék)	A felhasznált irodalom jegyzéke vagy irodalomjegyzék azon szakirodalmak jegyzéke, amelyet a dolgozat szerzője elolvasott, felhasznált.
Plágium	A plágium más szerzők kutatási eredményeinek átvételét, saját gondolatként való feltüntetését jelenti anélkül, hogy hivatkoznánk rá megfelelő, a szabványban előírt módon. A hivatkozás, illetve idézőjel nélküli átvétel plágium.

Különböző tanulmányokban, dolgozatainkban a hivatkozás része saját gondolataink, véleményünk kifejtésének, alátámasztásának. Szükségszerűen hivatkozunk, idézünk mondanivalónk igazolására, a témakör előzményei miatt, esetleg azért, mert nem értünk egyet bizonyos elképzelésekkel. A tudományos kutatás etikája megkívánja, hogy szó szerinti idézetek vagy tartalmi hivatkozások esetében az érintett mű adatait pontosan és kellő részletezéssel közöljük, úgy, hogy az alkalmas legyen az illető mű azonosítására, szükség szerint annak elérésére (az interneten olvasott dokumentumokra is vonatkozik). Mindig az elsődleges dokumentumra hivatkozunk, kivéve, ha az nem hozzáférhető. Nem az idézetek mennyisége, hanem az idézetek minősége fontos.

A tudományos dolgozat készítői számára a *Bibliográfiai hivatkozások MSZ ISO 690* szabvány 2. kiadása (MSZ ISO 1991.) az irányadó a hivatkozások bibliográfiai jegyzékének összeállításához, illetve a szöveges részben előforduló hivatkozások megfelelő feltüntetéséhez. A szabvány meghatározza a publikált könyvekre és időszaki kiadványokra, a bennük található fejezetekre és cikkekre, továbbá a szabadalmi dokumentumokra vonatkozó bibliográfiai hivatkozások adatait. Előírja a hivatkozások adatai sorrendjét és a forráskiadványból származó információk leírására és megjelenítésére vonatkozó szabályokat. Mindenképpen fontos a szabvány tanulmányozása, használata a tudományos dolgozat készítésekor. A <http://www.c3.hu/~fons/hivatk.htm> címen elektronikusan is olvasható egy jól szerkesztett összeállítás keretében.

Fontos: a hivatkozás pontossága, tisztessége a tanulmányt, a tudományos dolgozat készítőjét minősíti (MAJOROS, 2004.).

6.3.1. Az idézés lehetőségei

Idézés	Amikor egy szerző hivatkozott művéből szó szerint átvesszünk egy részt. Ilyenkor idézőjelet kell használni, s a mondatból sem kihagyni, sem hozzátenni nem szabad, még a szöveg szórendje sem változtatható meg. Az idézésre vonatkozó szabályokat korábbi tanulmányink során már megismertük, illetve a magyar nyelvre vonatkozó Helyesírás című szótár megfelelő részletezettséggel igazít el a felmerülő kérdésekben.
Átvétel	Nagyobb terjedelmű idézet, amelyet a szerző engedélyével lehet közölni. Tudományos konvenciók szerint a fél oldalnál hosszabb idézet átvételnek minősül.

Tartalomhű idézés
(parafrázis)

A saját mondanivaló szempontjából fontos részeket, megállapításokat tömören, lényegre törően, a szerző stílusának megfelelően építjük be a dolgozatba (nem szó szerinti idézés). Hivatkozni természetesen ebben az esetben is korrekten, visszakereshetően kell.

6.3.2. Az idézés módjai

A felhasznált irodalomra való hivatkozás kétféleképpen jelenik meg a dolgozatban:

- a szöveg közben és a
- szöveg végén, az irodalomjegyzékben (a felhasznált irodalom jegyzékében).

A bibliográfiai hivatkozások és a szövegben való idézések közötti kapcsolat jelölésére:

- felsőindexbe vagy zárójelbe tett sorszám alapján,
- a szerző családneve (illetve az idézett dokumentum első adateleme) és a mű kiadásának éve alapján lehetséges.

Kettőnél több szerző esetén rövidíteni lehet az idézést oly módon, hogy csak az első szerző nevét tüntetik fel „et al.” kifejezéssel kiegészítve. Ez akkor használható, ha az így rövidített forma nem teszi kétségesé az idézés és a hivatkozás közötti megfelelést.

Diplomamunkák, szakdolgozatok esetében az utóbbi hivatkozási mód (szerző és év) az elfogadottabb, a leggyakrabban használt.

Példák:

(6) – sorszámmal való hivatkozás.

⁶ (felső index) – lábjegyzetben történő hivatkozási forma.

(Szűcs, 2006.) vagy (SZŰCS, 2006.) vagy (SZŰCS István, 2006.) vagy (SZŰCS I., 2006.) – szerző és év – a legszélesebb körben használt, javasolt forma.

(SZŰCS, 2007a) (SZŰCS, 2007b) vagy (SZŰCS, 2007/a) (SZŰCS, 2007/b) – ugyanazon szerző, ugyanazon évben megjelent munkáira való hivatkozás esetében egy betű biztosítja a pontos összefüggést az idézés és hivatkozás között.

(Nagy, 2007.; Szűcs, 2006.) – amennyiben több szerzőre hivatkozunk egy zárójelen belül, akkor ábécében soroljuk fel a szerzőket, és pontosvesszővel választjuk el a neveket.

(Szűcs A., 2005.; Szűcs I., 2006.) – amennyiben ugyanazon vezetéknevű szerző szerepel, a keresztnév teljes, vagy első betűjével különböztethető meg.

(Szűcs, 2007, 56. o.) vagy (Szűcs, 2007, 56. p.) – szó szerinti idézés esetében a pontos oldalszámot is fel kell tüntetni.

6.3.3. Az irodalomjegyzék (hivatkozásjegyzék) szerkezete és tartalma

Az egyes adatok elrendezésének több elfogadható változata van. A fejezet 6.1. pontjában utaltunk arra, hogy az egyetemek karai pontosan meghatározzák, vagy például a különböző tudományos kiadványokban az irodalomjegyzékek saját hagyományaik szerint jelennek meg, a szerkesztőségek a folyóiratok borítólapján, vagy az internetes honlapon adnak tájékoztatást a leendő szerzőknek a kéziratok formai elemeiről, a hivatkozás formájáról. Fontos szabály, hogy a hivatkozás készítője jegyzetelésében és hivatkozásaiban következetes, egységes legyen.

Az adatok teljessége szempontjából megkülönböztetünk

- részletes és
- rövidített hivatkozást.

Diplomamunkák összeállításánál elegendő az utóbbi használata. A hivatkozás történhet a mű egészére vagy egyes részletére, ez utóbbi esetben a hivatkozott oldalak számának pontos megjelölése is kötelező.

6.3.4. A bibliográfiai hivatkozások adatelemei és közlésük sorrendje

A bibliográfiai hivatkozások egyes adatelemeit, illetve azok közlésének sorrendjét a már említett *Bibliográfiai hivatkozások MSZ ISO 690* szabvány 2. kiadása (1991.) szerint közöljük. A szabvány jelölését követve, NAGYBETŰS írással kerülnek feltüntetésre azok az adatelemek, amelyeket az azonosítás érdekében mindenképpen fel kell tüntetni, természetesen, ha az adott dokumentum ezt lehetővé teszi. Normál betűvel pedig azok az adatelemek kerültek feltüntetésre, amelyek közlése, feltüntetése nem kötelező.

Az egyes adatelemekhez kapcsolva feltüntetett adatelem részletezése minden dokumentum esetében érvényes, s az elsőként szereplő helyen kerültek rögzítésre.

6.3.4.1. Könyvek

Adatelemek:

– ELSŐDLEGES SZERZŐSÉG

A szerző neve (megengedett a szerző családneve, továbbá személynevének kezdőbetűje, ha az nem okoz zavart a személy azonosításában). Idegen szerzők esetében a családnevet előre vesszük, és vesszővel választjuk el a személynév kezdőbetűjétől. Két vagy három szerző esetében minden szerzőt meg kell jelölni. Háromnál több szerző esetén elegendő a címlapon első helyen említett első, első kettő vagy az első három szerző nevének és az utolsóként leírt név után az et al. (et alii) rövidítés feltüntetése (a szerzőket mind a szöveg közben, mind a hivatkozásjegyzékben vesszővel vagy nagykövőjellel választjuk el egymástól). Amennyiben a könyvnek csak szerkesztője, illetve háromnál több szerzője is van, a szerkesztőt tüntetjük fel a név után zárójelbe tett (szerk.) megjelöléssel. Háromnál nem több szerkesztő nevét meg kell adni. Elsődleges szerzőként közölt testület nevét úgy kell megadni, ahogyan a forrásban található. Kiegészítő adatként kerek zárójelben a testület székhelye megadható, amennyiben a testület azonosítása egyébként kétséges lenne.

– CÍM

A címet úgy kell leírni, ahogyan a forrásban szerepel. A cím fordítását szögletes zárójelben meg lehet adni a forrás alapján leírt cím után. Amennyiben szükséges az azonosításhoz, a megértéshez, az alcímet vagy a címre vonatkozó egyéb információkat is közölni lehet.

– Másodlagos szerzőség

Másodlagos szerzői funkciót betöltő személyek vagy testületek lehetnek például: szerkesztők, fordítók, illusztrátorok, támogató szervezetek. A másodlagos szerzőség feltüntetése nem kötelező.

– KIADÁS (kiadás száma, illetve milyen jellegű kiadás)

– MEGJELENÉS

(hely, kiadó)

ÉV (a megjelenés éve)

A megjelenés helyére és a kiadó nevére vonatkozó adatok közlése nem kötelező. A megjelenés éve kötelező adat. Minden adat közlése esetén a sorrend: megjelenési hely, kiadó, megjelenési év. Egy évnél hosszabb megjelenés esetén a kezdő és záró évet kell megadni.

– Terjedelem

– Sorozat

– Megjegyzés

Megjegyzésként lehet leírni például a következő kiegészítő adatokat: a nehezen beszerezhető dokumentum lelőhelyét, a használat korlátozását, megjelenésének stádiumára vonatkozó, s minden egyéb fontosnak ítélt információt.

– SZABVÁNYOS AZONOSÍTÓ SZÁM (ISBN)

Példák:

Teljes, részletes hivatkozás:

RÁDÓCZNÉ KOCSIS Terézia – GYÖRE Dániel: A borpiac helyzete és kilátásai. Bp. : AKI, 2006. 160 p. (Agrárgazdasági tanulmányok 2006/6.)
ISBN 963 491 492 6

KOTLER, Philip – LEE, Nancy: Vállalatok társadalmi felelősségvállalása : Jót tenni – egy ügyért és a vállalatért. Szerk. Palcsik Mari. Ford. Nádasi Katalin, Bozai Ágota. Bp. : HVG Kiadói Zrt., 2007. 333 p. Eredeti cím: Corporate social responsibility.
ISBN 978 963 9686 014

Rövidített hivatkozás:

RÁDÓCZNÉ KOCSIS Terézia – GYÖRE Dániel: A borpiac helyzete és kilátásai. Bp. : AKI, 2006.
ISBN 963 491492 6

KOTLER, Philip – LEE, Nancy: Vállalatok társadalmi felelősségvállalása. Bp. : HVG Kiadói Zrt., 2007.
ISBN 973 963 9686 014

Amikor az idézett dokumentum első adateleme (szerző) és a dátum alapján történik a hivatkozás a szövegben, előre kerül az évszám. Ennek megfelelően az alábbiakban olyan példák is kerülnek bemutatásra, ahol a két hivatkozás (a szövegben elhelyezett és a szöveg végén közölt irodalomjegyzékben szereplő hivatkozás) között a kapcsolatot a név (elsődleges szerzőség) és évszám ismétlődése teremti meg.

Megjegyzés: A diplomadolgozatok esetében a szövegben szerző és évszám szerint kell hivatkozni (a fent említett egyetemi és kari szabályzatok ezt rögzítik).

Példák:

A szövegben történő hivatkozás:
(SZÚCS, 2002.)

Irodalomjegyzékben:

SZÚCS István – MAGDA Róbert (2002): Új irányzatok a földhasznosításban. Bp. : Agroinform, 151 p.
ISBN 963 502 745 1

6.3.4.2. Könyvek részei és közleményei

Gyűjteményes műben megjelent közleményre vagy adott mű kiemelt részeire is lehet hivatkozni.

Könyvek részei

Adatelemek:

- ELSŐDLEGES SZERZŐSÉG
- A GAZDADOKUMENTUM CÍME
- KIADÁS
- A RÉSZ SZÁMOZÁSA
- Másodlagos szerzőség
- MEGJELENÉS
(hely, kiadó)
ÉV
- A RÉSZ HELYE A GAZDADOKUMENTUMON BELÜL

Példa:

IBM PC DOS. 2. köt., A PC DOS felépítése. Bp. : LSI ATSZ, 1987. 13. feji., A PC DOS belső struktúrája. Kész. Seres József. p. 228–240.

Közlemény a könyvben

Adatelemek:

A közlemény adatai:

– ELSŐDLEGES SZERZŐSÉG

– CÍM

A GAZDADOKUMENTUM ADATELEMEI:

A gazdadokumentum adatait egyértelműen megkülönböztetve kell megadni, például az „In” kifejezéssel.

– ELSŐDLEGES SZERZŐSÉG

– CÍM

– KIADÁS

– MEGJELENÉS

(hely, kiadó)

ÉV

– A RÉSZ HELYE A GAZDADOKUMENTUMON BELÜL

Példák:

BARÓTFI István: A napenergia hasznosítása. In: Barótfi István (szerk.): *Környezettechnika*. Bp. : Mezőgazda, cop. 2000. p. 32–70.

HALMAI Péter: Versenyképesség és integráció – az agrárgazdaság adaptációja. In: Palánkai Tibor (szerk.): *„Európa kapujában”*. ISES, 2006. p. 93–116.

FERTŐ Imre: Agrárpolitika. In: Czibere Károly, Fertő Imre, Gém Erzsébet et al.: *Szakpolitikák a rendszerváltás utáni Magyarországon, 1990–2006*. Bp. : Rejtjel, 2006. p. 106–136.

FÜLEKY György: Kén a talajban. In: Stefanovits Pál (szerk.): *Talajtan*. 4. átdolg., bőv. kiad. Bp. : Mezőgazda, 1999. p. 210–212.

6.3.4.3. Időszaki kiadványok

Adatelemek:

– CÍM

Időszaki kiadványok esetében minden esetben a hivatkozás első adata a cím, amelyhez a címet követően kapcsolódhat a (testületi) név.

– SZERZŐSÉG

– KIADÁS

– A RÉSZEGYSÉG MEGJELÖLÉSE

(KELTEZÉS ÉS/VAGY SORSZÁM)

– MEGJELENÉS

(hely, kiadó)

ÉV

– Sorozat

– Megjegyzések

– SZABVÁNYOS AZONOSÍTÓ SZÁM (ISSN)

6.3.4.4. Időszaki kiadványok cikkei (folyóiratcikk)

Adatelemek:

- ELSŐDLEGES SZERZŐSÉG
- CÍM
- Másodlagos szerzőség
- A GAZDADOKUMENTUM CÍME
- KIADÁS
- A RÉSZ HELYE A GAZDADOKUMENTUMON BELÜL:
ÉV, A RÉSZEGYSÉG MEGJELÖLÉSE,
MEGKÜLÖNBÖZTETŐ OLDALSZÁMOZÁS

Példák:

JULESZ Máté: Adalékok a természetvédelmi és környezetjog történetéhez. In: *Magyar Közigazgatás*, 2006. 56. évf. 6. sz. p. 343–355.

SZÉKELY Csaba – SZAKÁL Ferenc – TÖRÖNÉ DUNAY Anna: Az EU csatlakozás. In: *Gazdálkodás*, 2002. 45. évf. 6. sz. p. 1–13.

6.3.4.5. Szabadalmi dokumentumok

Adatelemek:

- Elsődleges felelősség (bejelentő)
- A találmány címe
- Másodlagos felelősség
- Megjegyzések
- A dokumentum azonosítói:
ORSZÁG VAGY KIBOCSÁTÓ HIVATAL
A SZABADALMI DOKUMENTUM FAJTÁJA
A SZABADALMI DOKUMENTUM SZÁMA
A HIVATKOZOTT DOKUMENTUM MEGJELENÉSÉNAK KELTE

6.3.4.6. Az adatelemek forrása, írásmódja

Az adatelemek fő forrása maga a hivatkozott dokumentum. A bibliográfiai hivatkozásokban az adatelemeket általában úgy kell leírni, ahogyan azok a forrásban találhatóak. A hivatkozott szabvány rendelkezik az átírásról, a rövidítés lehetőségéről, a nagybetűk használatáról, a központosításról, a tipográfiáról stb.

6.3.4.7. Hivatkozás elektronikus információforrásokra

Az interneten keresztül elérhető dokumentumok bibliográfiai hivatkozásának általános formája szinte megegyezik a hagyományos dokumentumok esetében használt leírással. Minden esetben fel kell vizont tüntetni az URL-címet és a lekérdezés időpontját (A lekérdezés időpontja: év, hó, nap, óra, perc).

Idézhető akár e-mail üzenet is, a meghatározott szabályok szerint.

6.4. A Bibliográfiai hivatkozások jegyzéke, az irodalomjegyzék

Azokat a műveket, amelyekre hivatkozunk, vagy amelyekből idéztünk, átvettünk, kötelező az irodalomjegyzékben feltüntetni. Az áttanulmányozott művek közül csak azok kerüljenek az irodalomjegyzékbe, amelyeknek a szellemisége meghatározó volt, ötleteket, gondolatokat lehetett belőle meríteni, illetve szó szerinti idézet.

A hivatkozásokat rendszerint az első adatelem betűrendjében (ez a gyakoribb), vagy a szövegbeli idézettség számsorrendjének megfelelően kell elrendezni. Amennyiben egy szerző több művére, illetve cikkére történik a hivatkozás, azokat a megjelenés időrendjében kell felsorolni.

A leggyakrabban használt esetre (első adatelem és év) a 6.3.4.1. Könyvek részben utaltunk.

Példák:

A szövegben történő hivatkozás:

(SZŰCS, 2002.)

Irodalomjegyzékben:

SZŰCS István – MAGDA Róbert (2002): Új irányzatok a földhasznosításban. Bp. : Agroinform, 151 p.

ISBN 963 502 745 1

Az irodalomjegyzék a tudományos dolgozat végén kerül feltüntetésre. Előfordulhat, hogy indokolt esetben az egyes fejezetek végén található, a nagy mennyiségű tételek miatt. Ebben az esetben a különböző fejezetek végén ismétlődhetnek a hivatkozások.

Az irodalomjegyzékben minden egyes hivatkozás, leírás külön-külön sorba kerüljön (kivétel, amennyiben például a folyóirat-szerkesztőségek másként nem rendelkeznek). Tipográfiai szempontból több megoldás is van a megfelelő tagoláshoz. (Lásd például a jegyzet irodalomjegyzékét, illetve a szövegben való jelölést.)

6.5. A plágium – hivatkozáskereső rendszerek

A hivatkozás, illetve idézőjel nélküli átvétel plágium. Plágiumot az követ el, aki más gondolatát, megfogalmazásait, munkájának eredményeit forrás megjelölése nélkül szándékosan, vagy nem szándékosan (akár jóhiszeműen) sajátjaként tünteti fel.

Az összeollózott "tudományos" publikációk, szakdolgozatok ellen különböző, erre a célra kidolgozott rendszerek nyújtanak védelmet. Ilyen az MTA SZTAKI Elosztott Rendszerek Osztálya által kifejlesztett plágiumkereső program. A plágiumkereső egy ingyenesen használható hasonlóságkereső program, amelynek célja nem az, hogy minél több diákot lebuktasson, hanem hogy az eredeti szerzők jogait védje, és a plagizálások számát visszaszorítsa.

A KOPI Online Plágiumkereső és Információs Portál elsődlegesen plágiumok felderítésére, és dokumentumok másolásának védelmére jött létre. A számítástechnika fejlődésével az írott művek előállítás folyamata egyszerűsödött, azonban a rengeteg előny mellett a digitális adattárolás a végletekig egyszerűsíti a művek másolását, azok egészének vagy részeinek átvételét, így nagymértékben megkönnyíti a plágiumok létrehozását is.

A plágiumok leginkább az oktatás területén terjednek, azon belül is kiemelten a felsőoktatási területen. Egyre nagyobb számban jelennek meg a digitális forrásokból összeállított dolgozatok, diplomamunkák, cikkek, illetve publikációk. Az ilyen típusú visszaélések erősen rontják az intézmények hírnevét és az onnan kikerült diplomások értékét a piacon.

A megfelelő, helyes hivatkozás szabályainak, előírásainak ismerete elengedhetetlen. Egyben fontos része a szakmai ismereteknek is.

Ajánlott irodalom

RAKACZKINÉ TÓTH Katalin

Szakedolgozati kiskaté. Gödöllő : Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Tanárképző Intézet, 2005. 33 p. (SZIE GTK Tanárképző Intézet Kiadványai)

ISBN 963 9483 56 7

ISSN 1785-6051

SZABÓ Katalin

Kommunikáció felsőfokon : Hogyan írjunk, hogy megértsenek? : Hogyan beszéljünk, hogy meghallgassanak? : Hogyan levelezzünk, hogy válaszoljanak? A második kiadás javított utánnomása. Bp.: Gondolat Kiadó, 2002. 405 p.

ISBN 963 09 4303 4

Felhasznált irodalom

BAKONYI Géza – KOKAS Károly (szerk.) (2006)

Bevezetés a Könyvtári informatika alapjaiba. Tankönyv. Szeged : JATEPress, 180 p. (Habent sua fata libelli 2.)

ISBN 963 482 764 0

BUDA Attila (2000)

Könyvtári fogalmak kisszótára. Bp. : Korona Kiadó, 292 p.

ISBN 963 9191 72 8

ECO, Umberto (2003)

Hogyan írjunk szakdolgozatot? Ford. Klukon Beatrix. Bp. : Kairosz, 256 p. Eredeti cím: Come si fa una tesi di laurea : Le maretie umanistiche

ISBN 963 9137 53 7

GARFIELD, Eugene (1972)

Citation Analysis as a Tool in Journal Evaluation. In: *Science*, 178. p. 471–479.

HORVÁTH Tibor (1999)

A könyvtártudomány és információtudomány alapjai. In: *Könyvtárosok kézikönyve*. 1. kötet. Szerk. Horváth Tibor, Papp István. Bp. : Osiris, p. 13–80.

ISBN 963 379 646 6

ISSN 1416-6321

KOÓSNÉ TÖRÖK Erzsébet – KRISTÓF Ibolya (szerk.) (2007.)

Könyvtárhasználat és szakirodalmi információkeresés. Egyetemi jegyzet a SZIE gödöllői karai számára. Gödöllő : Szent István Egyetem Gödöllői Tudományos Könyvtár, 80 p.

MAJOROS Pál [2004]

A kutatásmódszertan alapjai : Tanácsok, tippek, trükkök (nem csak szakdolgozat-íróknak). Bp. : Perfekt, 250 p.

ISBN 963 394 584 4

MSZ ISO 690 Bibliográfiai hivatkozások. 2. kiad. A hatálybalépés időpontja: 1991. július 1.

Bp. : Magyar Szabványügyi Hivatal, 1991. 22 p.

RAKACZKINÉ TÓTH Katalin (2005)

Szakdolgozati kiskaté. Gödöllő : Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Tanárképző Intézet, 33 p. (SZIE GTK Tanárképző Intézet Kiadványai)

ISBN 963 9483 56 7

ISSN 1785-6051

SZABÓ Katalin (2002)

Kommunikáció felsőfokon : Hogyan írjunk, hogy megértsenek? : Hogyan beszéljünk, hogy meghallgassanak? : Hogyan levelezzünk, hogy válaszoljanak? A második kiadás javított utánnomása. Bp. : Gondolat Kiadó, 405 p.

ISBN 963 09 4303 4

TOMCSÁNYI Pál (2000)

Általános kutatásmódszertan : Az ismeretalkotás és -közlés tudományszaktól független elmélete és gyakorlata. Gödöllő : Szent István Egyetem; Bp. : Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet. 476 p.

ISBN 963 86097 0 2

TÓSZEGI Zsuzsanna (1999)

Dokumentumok, információhordozók. In: *Könyvtárosok kézikönyve*. 1. kötet. Szerk. Horváth Tibor, Papp István. Bp. : Osiris, p. 152–193.

ISBN 963 379 646 6

ISSN 1416-6321

VONCSINA Laura (2007)

Nyílt Hozzáférés Kezdeményezés : Új paradigma a tudományos kommunikációban. Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Szeged.

<http://mek.oszk.hu/05100/05190/html/> A lekérdezés időpontja: 2007. szeptember 19. 14.30

ZALAINÉ Kovács Éva (szerk.) (2005)

Információ-kutatás módszertan. Írták Illési Éva, Megyeriné Viola Andrea, Mórocz Márta et al. Bp.: Budapesti Corvinus Egyetem Entz Ferenc Könyvtár és Levéltár, 124 p. (Budapesti Corvinus Egyetem Entz Ferenc Könyvtár és Levéltár kiadványai 5.)

SZIE gödöllői karok vonatkozó szabályzatai

SZIE Gazdaság és Társadalomtudományi Kar

A diplomadolgozat (szakdolgozat) készítésének és bírálatának rendje, tartalmi és formai, követelményei, valamint a záróvizsga rendje a Gazdaság- és Társadalomtudományi Karon. Gödöllő, 2007. május 29. A Szent István Egyetem (a hallgatói tanulmányi rend és az ismeretek, készségek és képességet elsajátításának, megszerzésének, ellenőrzésének rendje) ETVSZ Gazdaság- és Társadalomtudományi Kari Kiegészítésének (KTVSZ) 1. számú melléklete. <http://www.gtk.szie.hu> Főoldal → Felvételizőknek → Szabályzatok → A diplomadolgozat készítésének és bírálatának rendje, tartalmi és formai követelményei, valamint a záróvizsga rendje. [.doc fájl] A lekérdezés időpontja: 2007. szeptember 19. 14.35

SZIE Gépészmérnöki Kar

<http://www.gek.szie.hu>

Főoldal → Hallgatói információk → Tanulmányi osztály fájllai [.doc fájl]

SZIE Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar

A diplomadolgozat (szakdolgozat) készítésének és a záróvizsga lebonyolításának rendje a Mezőgazdaság- és Környezettudományi Karon. A Kari Tanulmányi és Vizsgaszabályzat melléklete. <http://www.mkk.szie.hu> Főoldal → Hallgatóknak, oktatóknak → Letölthető formanyomtatványok → A diploma-dolgozat (szakdolgozat) készítésének és a záróvizsga lebonyolításának rendje [.doc fájl] A lekérdezés időpontja: 2007. szeptember 19. 14.40

Szent István Egyetem
Kosáry Domokos
Könyvtár és levéltár

